

Glasilno Mestne občine Ljubljana, letnik XIX, številka 3, marec 2014, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4, 5
Ljubljana
v finalu za naslov
zelena prestolnica
Evrope 2016
in zmagovalka
ETM 2013

6
Barbara Vajda:
»Imamo župana,
ki je iz mesta
naredil
prestolnico«

8
Novi
mestni
prostori

8
Prvi uspehi
Mediacijskega
centra Ljubljana

Za lepšo Ljubljano 2014 – v znamenju čiščenja posledic žledoloma

Foto: Dunja Wedam

V Ljubljani med 22. marcem, svetovnim dnevom voda, in 22. aprilom, svetovnim dnevom Zemlje, poteka tradicionalna spomladanska čistilna akcija Za lepšo Ljubljano 2014, ki je letos tudi v znamenju odstranjevanja posledic žleda, ki je Ljubljano prizadel v začetku februarja. Akcija Za lepšo Ljubljano sodi v okvir spomladanskega čiščenja okolja. Njen osnovni namen je temeljito spomladansko čiščenje funkcionalnih površin na območju Mestne občine Ljubljana, v njej pa sodelujejo oddelki Mestne uprave MOL, četrtne skupnosti MOL, javna podjetja, povezana v Javni holding Ljubljana, ter javni zavodi MOL.

Akcijo bo letos zaznamovalo tudi odstranjevanje posledic žleda, ki je Ljubljano prizadel v začetku februarja

Sanacija žledoloma poteka v skladu s sprejetim načrtom. Ekipa JP Snaga s podizvajalci so že očistile področja centra mesta, Viča, Trnovega, Murgel ter Šiške in Bežigrada, dela zdaj potekajo na območjih Rudnika, Most in Fužin. V okviru sanacije posledic žleda bo na mestnih zelenicah in drevoredih na novo posajenih 178 dreves, ki so bila poškodovana v žledolomu. Glede na to, da so dela znotraj obvoznice pri koncu, meščane prosimo, da nam sporočijo, če so katere izmed javnih površin ostale neoččiščene.

JP Snaga v okviru akcije *Za lepšo Ljubljano* zagotavlja stalno dežurno ekipo s tovarnjaki in delavci, ki bo delovala na poziv udeležencev čistilnih akcije osebno ali po telefonu. Na voljo bo 8.000 plastičnih vrečk in 8.000 rokavic za enkratno uporabo, ki jih bodo nosilci čistilnih akcij lahko prevzeli na sedežu JP Snaga ob delavnikih med 8. in 14. uro. Organizatorje akcij prosijo, da se o prevzemu vnaprej dogovorijo na telefonskih številkah 01/ 477 96 32 in 031/ 358 068 ali e-naslovu stojan.blatnik@snaga.si. Dodatne dežurne ekipe bodo organizirali le po potrebi (ob sobotah).

Na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL bodo vzporedno z akcijo vodili in usmerjali tudi izvajanje rednih programov vzdrževanja, predvsem pa intenzivirali čiščenje mestnih ulic, podhodov, pasaž in arkad, spiranje cest, platojev in trgov, urejanje ulic, parkov in drevja, obnovo talnih prometnih obeležij, struganja ter odpravljanja poškodb po zimski službi na zelenih površinah.

Služba za lokalno samoupravo MU MOL v okviru akcije na sedežih četrtnih skupnosti skrbi za razdeljevanje vrečk in rokavic četrtnim skupnostim, društvom in organiziranim skupinam, ki pripravljajo čistilne akcije.

V akciji sodeluje tudi **Javni zavod Turizem Ljubljana**, ki 19. aprila 2014 pripravlja osrednji dogodek – **tradicionalno čiščenje Ljubljanice**, ki je ob ekološkem poslanstvu postala priljubljena turistična prireditev. V akciji sodelujejo potapljači, člani društva za podvodne aktivnosti Vivera, člani drugih potapljaških društev Slovenske potapljaške zveze in potapljači iz tujine ter člani drugih društev: okoljevarstvenih, ribiči, gasilci, reševalci, čolnarji. Skupaj bodo čistili dno Ljubljanice med Špico in Zmajskim mostom. Sodelovalo bo več kot 50 potapljačev. Nesnaga, dvignjena iz vode, bo na ogled in v opomin mimoidočim na Čevljarskem mostu od 10. ure naprej. Na Čevljarskem mostu bo tega dne zavod Turizem Ljubljana mimoidočim **podaril cvetoče lončnice**, ki imajo poleg lepše podobe mesta tudi simbolno vrednost. Med 11. in 13. uro pa bo na Čevljarskem mostu ter na Hribarjevem in Cankarjevem nabrežju potekala še **kulturno-zabavna prireditev**, ko se bodo na bregovih sprehajali pari v (nekdanjih) meščanskih opravah in bo Povodni mož med njimi iskal svojo Urško. Ko jo bo našel, bo z njo blizu Tromostovja zaplesal v valove Ljubljanice. - V čistilnih akcijah, ki jih bo koordiniral Turizem Ljubljana, bodo sodelovala vsa aktivna turistična društva na območju Mestne občine Ljubljana, Društvo za podvodne aktivnosti Vivera, Sezam in KSS Savlje Kleče. Člani turističnih društev bodo izvedli približno 100 čistilnih akcij.

ODPRAVLJANJE POSLEDIC ZIMSKE UJME NA ŠMARNI GORI

Tomo Šarf

Februarska ujma je na Šmarni gori in Grmadi povzročila velikansko škodo; na nadmorski višini med 400 in 550 m so bile neprehodne praktično vse poti in marsikatera je še danes. Prizadevni markacisti Planinskega društva Šmarna gora, gasilci PGD Tacen in Pirniče ter drugi prijatelji Šmarne gore so v nekaj dneh omogočili glede na situacijo razmeroma varen dostop na goro po vseh glavnih poteh. Na pobočjih pa ostaja še na stotine bolj ali manj podrtih dreves, ki ogrožajo obiskovalce oz. celo onemogočajo hojo po poteh. Sanacija teh poti bo dolgotrajen proces, ki bo potekal v več fazah, **glavnina del pa naj bi bila opravljena že letos.**

Planinci bodo vse leto urejali poti predvsem v zgornjem delu, ki je bil manj poškodovan. Najprej se bodo lotili poti na področju Grmade: Mazijeve, Vestrove, Čez peske in pozneje Kovačeve, ki je od teh v najslabšem stanju. Vzporedno bodo glede na možnosti urejali poti na področju Šmarne gore: najprej najbolj obljudeno Pot čez korenine, nato Partizansko in Romarsko. Poteku gozdarskih del se bodo prilagajala dela planincev-markacistov na krožni Poti svobode, ki je v delu, ki obkroža Šmarno goro, še povsem neprehodna.

V srednjem delu, kjer je škoda največja in je preprečen z bolj ali manj opuščeniimi gozdniimi vlakami, bodo potrebni največji posegi. Že v prvi polovici aprila bodo sekači očistili vlake. Do konca aprila bodo z mehanizacijo te vlake toliko razširili, da bo goščo dostop in odvoz hlovovine z najbolj poškodovanih delov Šmarne gore; temu grobem posegu v šmarnogorska pobočja se žal ne moremo izogniti. Od maja pa vse do jeseni bodo imeli nato lastniki gozda čas, da sami ali s pomočjo profesionalnih sekačev očistijo svoja zemljišča. Na zemljevidu so z rumeno barvo označene vlake, kjer bodo potekala najboljšežnejša dela. Ker se zavedamo, da bo spravilo takih količin lesa pustilo na šmarnogorskih pobočjih globoke kolesnice, bomo v septembru poskrbeli, da bodo vlake ponovno postale primerne za sprehode, za dokončno celjenje ran pa bo poskrbela narava sama.

Obiskovalce Šmarne gore opozarjamo, da je hoja predvsem po pobočjih, kjer potekajo gozdarska dela v času izvajanja teh del lahko smrtno nevarna. Gozdar, ki dela z motorno žago, ne sliši in ne vidi morebitnega radovedneža in usodna nesreča se lahko zgodi vsak trenutek. Predeli, kjer bodo potekala gozdarska dela, bodo ustrezno označeni in naj se jih obiskovalci izogibajo. Če slišijo glas motorke ali gradbenega stroja, naj se področju raje izogijejo. S tem bodo sebi zagotovili varnost, sekačem pa omogočili nemoteno delo.

Pri skrbi za našo Šmarno goro nam stoji ob strani Javno podjetje Energetika Ljubljana.

Ljubljana

Mesto prihodnosti: Lepo in pametno

Za lepšo Ljubljano 2014	2
Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj: Mesto prihodnosti: Lepo in pametno	3
Nataša Jazbinšek Seršen: Ljubljana v finalu za naslov zelena prestolnica Evrope 2016	4
Dr. Brigita Jamnik: Voda in energija	5
Ljubljana, zmagovalka ETM 2013	5
Pogovor z Barbaro Vajda	6
Petra Stušek na čelu Turizma Ljubljana	7
Novi mestni prostori	8
Razstava o projektu prenove Cukrarne	10
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	11
Prvi uspehi Mediacijskega centra Ljubljana	12
Glas mladih	14
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	15
Center za medgeneracijsko učenje v Javnem zavodu Cene Štupar	16
Nada Breznik: Jadranka Juras	18
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Blaža Končine	19
Mirjana Ribič: Delovno-varstveni center Mavrica	20
Četrtni razgledi	22
Mirjana Ribič: Dobri človek Enes Musić	29
Dr. Blaž Vurnik: Ljubljana v prvi svetovni vojni	30
Aina Šmid: Kinozemljevid Ljubljane	32
Dr. Franc Križnar: 70 let Partizanskega pevskega zbora Ljubljana	33
Teja Zorko: Dan zbiranja spominov Ljubljana v bodeči žici	34
Mirjana Ribič: Trgovina Malloni	35
Staša Cafuta Trček: Center ponovne uporabe	35
Mirjana Ribič: Parkauto	36
Ljubljanski vestnik	37
Okoljske meritve	39
Razstava o možganih na Gospodarskem razstavišču	40

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Turisti na Zmajskem mostu,
foto: Dunja Wedam

Spodaj: Prenovljena Modra poročna dvorana na
Ljubljanskem gradu, foto: Miha Mally

Fotografija na strani 3

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj,
foto: Boris Bogataj

Avtorica nepodpisanih besedil
je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Tjaša Ficko,
Vesna Kos – Bleiweis, Aleš
Kardelj, Stanka Ritonja.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.500 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Pred sto leti je bilo na planetu le dvajset mest z več kot milijonom prebivalcev in kar 95 odstotkov Zemljanov je živel v podeželskih vaseh. Pred nekaj leti smo prvič v zgodovini človeštva doživeli, da več ljudi živi v mestih kot na deželi. Trend preseljevanja ljudi v mesta se nadaljuje, najbolj intenzivno v Aziji, nekoliko počasneje v Evropi. Prav zato se vse več raziskav ukvarja s kakovostjo življenja v mestih, z vprašanji stanja okolja v mestu in s trajnostnim razvojem mest.

Žal je po svetu veliko mest, ki so se povsem oddaljila od sonaravnega razvoja in kjer se srečujejo z neznosnimi problemi, od povsem degradiranega okolja do velike družbene neenakosti in nizke kakovosti življenja. Po drugi plati pa je zlasti v Evropi vse več primerov korenitih prenov mest, ki postajajo ne le lepa, ampak tudi pametna mesta. Pametno mesto ima vizijo in strategijo in se mora postopno usmerjati v gospodarski razvoj, ki izboljšuje kakovost življenja, povečuje družbeno pravičnost ob bistveno zmanjšani porabi naravnih virov ter okoljskih tveganj. Za okolje v mestu je odločilnega pomena zmanjševanje snovnih in energijskih tokov in iz območja mesta, visoka energetska učinkovitost objektov in lokalna proizvodnja energije. Enako pomembni so ukrepi za zmanjševanje potreb po potovanjih zunaj območja, zmanjševanje rabe vode in zmanjševanje odpadnih in meteoritnih vod, zmanjševanje količine odpadkov in njihova ponovna uporaba.

Ljubljana je nedvomno lepo mesto. Mnogi naključni turisti, pa tudi številni poslovneži so nad mestom upravičeno navdušeni, še zlasti, če se spominjajo Ljubljane nekoč. Naša prestolnica je doživela v zadnjih osmih letih temeljito obnovo, dobila je nove mestne parkovne površine, posajenih je bilo na stotine novih dreves, širijo se rekreacijske površine, mestni vrtički so veliko bolj urejeni, enako velja za imenitne ureditve nabrežij in mostov. Mesto celo skuša ohraniti delček podeželske krajine s spodbudami kmetijam na svojem območju. Nekoliko slabše se Ljubljana odreže pri prometni ureditvi, navkljub zaprtju velikega dela starega jedra in centra mesta za promet, navkljub pohvale vrednemu projektu BicikeLJ in dejstvu, da mestni avtobusi in komunalna vozila končno uporabljajo biogoriva. Še vedno je število dni v letu, ko v Ljubljani dihamo povsem neprimeren onesnažen zrak, preveliko. Promet k temu prispeva levji delež, svoje pa dodajo tudi neurejena individualna kurišča. Kaj pa odpadki? Pohvalno je, da so bile uvedene podzemne zbiralnice odpadkov v mestnem središču, da je obvezno ločeno zbiranje odpadkov in da je posodobljeno odlagališče na Barju, vendar bi bilo še veliko bolj bistveno, da bi mesto doseglo zmanjševanje količine nastalih odpadkov, in ne le njihovo izboljšano odstranjevanje. Pametno ali trajnostno mesto mora namreč poskrbeti prav za to, da je odpadkov manj in ne le, da so na moderen način odstranjeni. In prav to je bistvo in izziv za Ljubljano. Ni namreč dovolj, da je Ljubljana lepo mesto, postati mora tudi pametno mesto, sicer bodo učinkiti številnih naporov, ki so bili vloženi v prestolnico do zdaj, sčasoma zvodeneli.

Iskreno si želim, da Ljubljana postane lepo in pametno mesto hkrati, mesto prihodnosti, ki bo energetska učinkovito, gospodarno z viri, zlasti z vodo, zemljišči in zrakom, želim si zeleno mesto in prestolnico, kjer so ljudje vključeni v odločanje o okolju in razvoju, ki bo vzor za skladno in solidarno skupno življenje v naši družbi. Da se te želje izpolnijo, mora biti na prvem mestu energetska obnova ne le mestnih javnih stavb, šol in vrtcev, temveč tudi sošesk, kjer ljudje živijo v energetski revščini. Nenehno pozidavo novih zemljišč mora čim prej zamenjati prenova stavb ter urbana prenova zapuščenih in neatraktivnih območij, saj je prostor dragocen vir, ob tem pa se izognemo tudi povečevanju potreb po prometu in območjem gradenj, ki so brez socialnega kapitala. Skrb za okolje naj ne ostane le sajenje dreves, temveč tudi razvoj lokalnega gospodarstva Ljubljane. Vizija, zaobjeta v besedah majhno in blizu, je v tem kontekstu veliko bolj zelena od vsakega parka. Da s tem povezanih priložnosti za nova delovna mesta ne omenjamo. Tudi lokalna proizvodnja energije, četudi v majhnem obsegu, mora postati prevladujoč in samoumeven del mestne kulture. Trdno verjamem, da Ljubljana lahko polno zaživi kot mesto prihodnosti, zastavljeno v strateškem dokumentu Vizija Ljubljana 2025, če le izkoristi potenciala znanja in izkušenj različnih generacij ter svojo kulturno in okoljsko raznovrstnost.

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj

Ljubljana se je uvrstila v finale za naslov zelena prestolnica Evrope 2016

Lepšamo naše najlepše mesto na svetu

Nataša Jazbinšek Seršen

Idejna zasnova: Studio Medprostor

Na območju nekdanjih vrtičkov ob Rakovi jelši v smeri proti Krajinskemu parku Ljubljansko barje bo degradirano območje dobilo podobo rekreativne površine z ozelenitvijo in urbano opremo, kjer bo lepa priložnost za preživljanje prostega časa v edinstvenem naravnem okolju.

Ljubljana se je s kandidaturo za naslov zelena prestolnica Evrope 2016 pravkar uvrstila v finale. To je že druga zaporedna uvrstitev med finalistami za omenjeni naziv po letu 2007, ko je Ljubljana sprejela vizijo trajnostnega razvoja Ljubljane do leta 2025 in se zavezala k trajnostnemu in okolju prijaznemu razvoju, katerega cilj je visoka kakovost življenja meščank in meščanov na vseh področjih življenja in dobro počutje obiskovalcev našega mesta. Evropska komisija je poleg Ljubljane med finalistami uvrstila še mesta Essen (Nemčija), Nijmegen (Nizozemska), Oslo (Norveška) in Umea (Švedska). Mesta, ki so se uvrstila v finale, se bodo predstavila 23. junija 2014 v Kopenhavnu, letošnji zeleni prestolnici Evrope, neodvisna strokovna žirija pa bo zeleno prestolnico Evrope za leto 2016 razglasila naslednji dan, 24. junija 2014, na slovesnosti v Kopenhavnu. Projekt *Zelena prestolnica Evrope* je pobuda Evropske komisije, v okviru katere skupina okoljskih strokovnjakov in žirija vsako leto eno evropsko mesto imenujeta za zeleno prestolnico Evrope. Nagrado vsako leto prejme mesto, ki dosega visoke okoljske standarde in je zavezano ambicioznim ciljem za nadaljnje okoljske izboljšave in trajnostni razvoj. Cilj te pobude je torej izreči priznanje in nagraditi lokalna prizadevanja za izboljšanje okolja, gospodarstva in kakovosti življenja v mestih.

Sistematično odstranjevanje odlagališč gradbenih odpadkov in azbestnih streh

V zadnjih letih smo se za to, da bi živeli v zdravem mestu z neokrnjeno naravo, ki Ljubljančanom in Ljubljančankam nudi rekreacijo na doseg roke, navdušeni nad zelenim zaledjem mesta pa jo občudujejo tuji gostje, sistematično lotili odstranjevanja nedovoljenih odlagališč odpadkov z zemljišč v lasti Mestne občine Ljubljana in skupno odstranili kar 85.000 ton gradbenih in 570 ton azbestnih odpadkov. Na srečo v zadnjem času ugotavljamo, da v naravi pristane vse manj odpadkov in da z ozaveščevalnim delovanjem vendarle prispevamo k izboljšanju stanja. Tudi letos v času akcije *Za lepšo Ljubljano* na Oddelku za varstvo okolja s svojim delom pospešeno nadaljujemo na terenu.

Mesto Ljubljana se povezuje s Krajinskim parkom Ljubljansko barje z novo rekreativno površino

Med drugim bomo počistili območje nekdanjih vrtičkov ob Rakovi jelši v smeri proti Krajinskemu parku Ljubljansko

barje. Mesto želimo namreč povezati s parkom in območje, ki je zdaj neurejeno, celo degradirano, očistiti, ozeleniti in z nekaj urbane opreme spremeniti v rekreativno površino. S tem bomo omogočili dostop do edinstvenega naravnega okolja za preživljanje prostega časa.

Sava, reka, ki povezuje

Pred nami je tudi začetek izvajanja projekta *Pot ob Savi*, ki ga vodi Oddelek za šport. Za 2. fazo izvedbe je bil oblikovan samostojen projekt *Sava – reka, ki povezuje* in zanj pridobljeno sofinanciranje s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj. Z njim želimo povezati športne centre ob Savi in nastaviti možnost, da se na pot ob Savi pozneje priključijo tudi sosednje občine in tudi sosednje države. Območje je deloma urejeno in dnevno privablja veliko obiskovalcev in je idealno za ureditev in izgradnjo sprehajalnih oz. pešpoti, poti za tek in kolesarjenje, jahalnih in drugih tematskih poti. Na območju že zdaj poteka slabše vzdrževana peš in kolesarska pot, ki bo podaljšana po desnem bregu Save mimo Črnuškega mostu do Brunarice

tenis igrišč in priklopa na Nemško cesto ter od RIC Sava proti Sneberjam do nogometnega igrišča Šmartno. Pot bo imela fotovoltaično razsvetlavo ob obstoječem objektu RIC Sava ter ob vzorčni kolesarski, pešpoti in konjeniški poti, urejena bodo počivališča, postavljene klopi in smetnjaki, urejeno bo otroško igrišče, trim poligon in trim steza, plezalna stena in konjeniški poligon. Ljubljana bo tako že v nekaj mesecih dobila nove urejene rekreacijske površine, na katerih je predvidena tudi učilnica, nadstreški nad prostori za piknike in ob tem seveda živahno dogajanje v naravi.

Akcije za odstranjevanje tujerodnih invazivnih rastlin

Veliko navora namenjamo tudi odstranjevanju tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst. Izdali smo tri izobraževalne plakate o tujerodnih invazivnih vrstah v Ljubljani. Prvi na temo orjaškega dežena, ki je tudi zdravju škodljiva rastlina. Njegov rastlinski sok namreč pri ljudeh povzroča hude kožne reakcije, če pa sok pride v oči, lahko povzroči tudi oslepitev. Zdravju škodljiv je tudi veliki pajesen, ki mu namenjamo drugi plakat. Med cvetenjem – maja in junija – se pri nekaterih ljudeh lahko pojavljajo alergijske težave zaradi peloda, njegov rastlinski sok pa v primeru vstopa v krvni obtok lahko povzroči vnetje srčne mišice. Tretji plakat smo namenili kanadski in orjaški zlati rozgi, ki sta sicer medonosni rastlini, sta pa tudi dve od najbolj invazivnih tujerodnih rastlin, ki sta se v zadnjih desetletjih razširili po vsej Sloveniji. Konec poletja se obilno razraščajo ob številnih obcestnih in železniških brežinah ter na opuščeni njivi. Nadaljevali bomo tudi z vsakoletno akcijo odstranjevanja tujerodnih vrst z zemljišč Mestne občine Ljubljana. V prvi vrsti bomo odstranjevali pelinolistno ambrozijo, v sodelovanju z nevladnimi organizacijami pa tudi japonski dresnik in zlato rozgo.

Poskusni žepni parki na ulicah za blaženje mestnih toplotnih otokov

V okviru mednarodnega projekta UHI (*Urban Heat Island*) – mestni toplotni otok, katerega cilj je med drugim tudi izvedba nekaj poskusnih projektov, da bi ublažili posledice toplotnega otoka v mestu, bomo postavili štiri žepne parke na ulicah z dvostranskim bočnim parkiranjem. Žepni park bo zasedal prostor enega parkirnega mesta in pločevino nadomestil z ozelenitvijo in urbano opremo.

Telovadna hiška z zeleno streho za telovadbo odraslih

Na otroškem igrišču na Prulah bomo postavili prototip telovadne hiške z zeleno streho, namenjeno telovadbi odraslih. Starši in spremljevalci otrok bodo medtem, ko se bodo najmlajši igrali na igrišču, lahko čas izkoristili za lastno rekreacijo.

Nove zasaditve dreves

Poskrbeli bomo tudi za nove ozelenitve z zasaditvijo dreves. V Labirintu umetnosti jih bomo posadili 110, na Posavskega ulici 11 in v Mariborski ulici 7. Urejanje novih zelenih površin in zasajanje novih dreves sodita med stalna prizadevanja Mestne občine Ljubljana, s katerimi poskuša mesto blažiti naraščajoče posledice podnebnih sprememb.

Voda in energija

Dr. Brigita Jamnik

Ko v zraku zadiši pomlad in nas, omamljene s svežimi vonji, vabi med nežno, od sonca še neutrjeno zelenje, oživijo tudi osamljene stezice na sprehajalnih in tekaških poteh, kjer smo pozimi običajno sami, gredice vrčičkov spreminjajo svojo obliko, na ceste pa se vrnejo barviti kolesarji. Več časa preživimo zunaj. Kaj opazimo? Številne odpadke, ostanke našega nevestnega obnašanja preteklih mesecev. Ni presenetljivo, da je tem času na koledarju kar nekaj dni, ki trkajo na našo okoljevarstveno zavest: v marcu nas prebuja svetovni dan vode, ki mu čez mesec dni sledi dan Zemlje, v začetku junija pa še dan okolja.

Voda je dobrina

22. marec, svetovni dan vode, nas vsako leto spomni, da je voda dragocena in omejena dobrina. Pri varovanju vode ima vsak uporabnik svojo vlogo, pa čeprav jo izvaja zgolj z razumno uporabo vode, zmerno uporabo okolju nevarnih kemikalij v gospodinjstvu in skrbnim ločevanjem odpadkov – kar ne bi smelo biti pretežka naloga za nikogar. Upravljanje voda, v katero vstopamo tudi upravljavci vodovodnih in kanalizacijskih sistemov, pa je zaradi različnih interesov, zahtev in potreb ter tudi nalog in obveznosti deležnikov res zahtevna naloga. Hkrati je tudi priložnost za tesnejše sodelovanje, saj strokovnjakov in znanja v Sloveniji ne manjka, kronično pa primanjkuje celostnih in dolgoročnih rešitev na področju voda, ki bi se uspele povzpeli čez okvire parcialnih problemov. Upravljavci vodne komunalne infrastrukture imamo v teh procesih že tradicionalno povezovalno vlogo: naše mesto je v preseku med uporabniki vode, splošno in strokovno javnostjo ter pristojnimi institucijami na lokalni in državni ravni.

Soodvisnost vode in energije

Letošnji svetovni dan vode 22. marec je potekal v znamenju vode in energije. Ti dve dobrini sta med seboj tesno povezani in sta celo soodvisni, kar upravljavci vodovodnih sistemov vemo, saj smo med največjimi potrošniki energije v mestu. Ovisnost energije od vode je samoumevna v vodnih elektrarnah, a podrobnejši pogled pove, da je voda soudeležena tudi v večini drugih procesov pridobivanja energije, na primer v klasičnih termoelektarnah in jedrski elektrarni. Da pa sta od energije odvisna črpanje in transport pitne vode, so se mnogi uporabniki, ki jih je prizadel zledolom, začeli zavedati šele pred nedavnim. Pri črpanju vode potrebujemo energijo, veliko energije. Brez energije namreč ni mogoče premagati višinske razlike od nekaj metrov do več deset metrov od nivoja podzemne vode do površine tal in nato pod ustreznim pritiskom vodo potiskati do pip uporabnikov. Predstavljajte si vodovodni sistem, ki se od vodnega vira do uporabnikov strmo dvigne za nekaj sto metrov višinske razlike. Brez električne energije torej ne gre. Podatki OZN kažejo, da se 8 % proizvedene energije v svetovnem merilu uporabi za črpanje, pripravo in transport pitne vode. Če v gospodinjstvu porabimo nekaj tisoč kilovatnih ur na leto, pri črpanju in transportu pitne vode v Ljubljani porabimo več kot 11 milijonov kilovatnih ur letno. Nepredstavljivo veliko za običajnega uporabnika. - Svetovni dan vode nam je torej letos med drugim sporočal, da uporaba vode pomeni tudi uporabo energije in nasprotno.

Prepletenost energetskih in vodnih projektov v Ljubljani

Projekti, za katere pričakujemo, da bodo v Ljubljani v prihodnjih desetletjih močno vplivali na oskrbo s pitno vodo, so prav energetski, saj naj bi načrtovana izgradnja hidroelektrarn na srednji Savi posegla v dinamiko reke, ki napaja vodni vir za mesto Ljubljana. Danes imajo odločevalci in načrtovalci še čas, da z inovativnimi rešitvami pravočasno presežejo meje svojih področij. Naj bo letošnji svetovni dan voda še eno, tokrat še pravočasno opozorilo, da načrtovanje rabe vode ne sme potekati ločeno, po vzporednih poteh, ampak odprto in sočasno, če želimo dolgoročno vzdržne rešitve za obe področji, tako za oskrbo s pitno vodo kot energijo.

Kako smo obeležili letošnji 22. marec, svetovni dan vode

Letos smo bili v družbi z osnovnošolci, ki so vedno polni energije. Dogodek, ki smo ga naslovili *Voda je lajf*, smo popestrili z zabavno-izobraževalnim programom, na katerem so se osnovnošolci pomerili v kvizu na temo vode, peli karaoke, metali v koš, ustvarjali v fotokotičku ter vrteli kolo sreče. V tekmovalnem delu je sodelovalo kar šestnajst ekip z desetih šol. Dogodek je del ozaveščevalnih akcij JP Vodovod-Kanalizacija, namenjenih najmlajšim ciljnim javnostim, s katerimi želimo pri otrocih vzbuditi čut za ohranjanje in varovanje najpomembnejših naravnih virov.

Voda je človekova pravica

Župan Zoran Janković je med ambasadorki evropske državljanske pobude, katere cilj je spoštovanje vode kot človekove pravice, kot jo je razglasila Generalna skupščina Združenih narodov. V marcu je pred novinarji ponovil svoj odločni »ne« privatizaciji vodnih virov.

Topli pomladni dnevi so prebudili tudi ljubljanske pitnike

V toplih pomladnih in vročih poletnih dneh vas vabimo k osvežitvi z naravno pitno vodo iz ljubljanskih pitnikov. Pogled nanje naj nas spomni na to, da v Ljubljani pijemo dobro vodo. Javna dostopnost pitne vode iz pitnikov pa nosi tudi simbolično sporočilo in poudarja edinstven značaj oskrbe z njo: varna pitna voda mora biti dostopna vsem.

LJUBLJANA, ZMAGOVALKA EVROPSKEGA TEDNA MOBILNOSTI 2013

Foto: Vita Kontić

Podžupanja Jelka Žekar na podelitvi nagrade evropskega tedna mobilnosti 24. marca 2014 v Bruslju. Desno: Nagradna skulptura.

Mestna občina Ljubljana je 24. marca 2014 v Bruslju prejela nagrado evropski teden mobilnosti 2013. Ljubljana je zmagala v konkurenci 30 mest iz 12 držav in postala edino mesto doslej, ki je nagrado evropski teden mobilnosti prejelo kar dvakrat!

Nagrado je v imenu Mestne občine Ljubljana prevzela podžupanja **Jelka Žekar**, ki je ob tem povedala, da je to izjemno priznanje, ki potrjuje, da smo z našimi prizadevanji na pravi poti, na kateri se vseskozi trudimo za boljše kakovost življenja in storitev za meščane. Poudarila je, da bomo še naprej delali za meščane in skupaj z njimi, saj verjamemo, da lahko skupaj pridemo do boljših rešitev. Nagrado je podelil evropski komisar za okolje **Janez Potočnik**, ki je ob tem povedal, da Evropska komisija nagrado Evropski teden mobilnosti (ETM) podeli tistemu mestu, ki udejnanji najboljši primer spremembe v smeri trajnostne mobilnosti. Dodal je, da je tudi Evropska komisija oblikovala nove politike in ukrepe, ki imajo pozitiven učinek na zrak in kakovost življenja, in da v tem okviru še posebej spodbujajo inovativne pristope.

Ljubljana je nagrado ETM prejela že drugič (prvič v ETM 2003) in je prvo mesto, ki mu je uspel tak podvig, saj smo se po mnenju komisije posebej izkazali in nadgradili prejšnje dejavnosti.

Mestna občina Ljubljana je lani že 12. leto zapored sodelovala v Evropskem tednu mobilnosti, najbolj razširjeni kampanji za trajnostno mobilnost, ki tradicionalno poteka med 16. in 22. septembrom. Z raznovrstnimi dejavnostmi smo si prizadevali za uporabo okolju in družbi prijaznejših načinov mobilnosti. Osrednja tema ETM 2013 je bila *Vaš korak za čistejši zrak*, s čimer smo želeli spomniti na to, da imamo sami moč storiti marsikaj za čistejši zrak, saj že majhne spremembe v naših potovalnih navadah lahko izjemno vplivajo na kakovost življenja v mestih, kjer je motorni promet glavni onesnaževalec zraka.

Uvedli smo dva pomembna trajna ukrepa: na dan brez avtomobila 22. septembra smo **omejili osebni motorni promet na Slovenski cesti, na odseku med Šubičevo ulico in Gosposvetsko cesto**, ter območje preuredili tako, da smo namenili več prostora pešcem, kolesarjem in javnemu prevozu. Kot drugi trajni ukrep pa smo uvedli **zaprt električno vozilo Kavalir 3**, ki dopolnjuje ustrežljivost že ustaljenih dveh odprtih kavalirjev in vozi kar vse leto, ne glede na vreme. V okviru evropskega tedna mobilnosti smo skupaj s številnimi sodelavci in organizacijami pripravili 10 celotedenskih aktivnosti in kar 20 dogodkov po posameznih dnevih. Še posebej so se izkazale ljubljanske osnovne šole in vrtci, ki so skupaj sodelovali oziroma organizirali kar 250 dogodkov.

Barbara Vajda:

»Imamo župana, ki je iz mesta naredil prestolnico«

Foto: Miha Fras

Barbara Vajda, direktorica Turizma Ljubljana od leta 2001 do aprila 2014.

Direktorica Turizma Ljubljana Barbara Vajda, univ. diplomirana ekonomistka, ki je vizionarsko postavila na noge takratni Zavod za turizem Ljubljana, danes Turizem Ljubljana, je z ekipo svojih sodelavcev in dobrim sodelovanjem z mestnim vodstvom uspela Ljubljano prepričljivo postaviti na svetovni turistični zemljevid. Z vztrajnim povečevanjem turističnih vsebin in pronicljivih strateških odločitev je pripeljala v Ljubljano množice tujih gostov, katerih obisk je vsako leto večji. Po treh mandatih uspešnega vodenja zavoda se je upokojila, na njenem mestu pa delo kot vršilka dolžnosti direktorice nadaljuje dosedanja vodinja odnosov z javnostmi na Zavodu Petra Stušek. Odhajajoča direktorica nam je osvetlila svojo uspešno karierno pot v turizmu, sedanja vršilka dolžnosti direktorice pa nam je zaupala svoje načrte za vodenje tega idej polnega mestnega javnega zavoda.

Nam zaupate vašo karierno pot v slovenskem turizmu? Kaj vas je spodbudilo k odločitvi za kariero v turizmu?

Turizem in novinarstvo sta bili področji, ki sta me vedno zanimali. Svoje prve žepnine sem si zaslužila prav s pisanjem zgodbic v Mladino, kasneje, na Ekonomski fakulteti, pa sem si izbrala poslovno smer, kjer je bila možnost študija turizma. Moja prva zaposlitev je bila v takratni železničarski turistični agenciji TTG (Turizem, transport, gostinstvo), ki je danes ni več. Naša dejavnost je bila organiziranje izletov z rednimi in posebnimi vlaki. Takrat, leta 1976, je bilo stanje na železnicah bistveno boljše od današnjega. Imeli smo tako imenovane »zeleno vlake« s stewardesami, obstajale so dobre povezave med mesti po Sloveniji in širše. Organizirali smo tako imenovane »vesele vlake«, ki so vozili iz Maribora, prek Celja, Ljubljane in Postojne v Pulj in še kam. Velik izziv so nam bile tudi zimske olimpijske igre pred 30 leti v Sarajevu. Vzpostavili smo tako imenovano »verigo«; posebna vlakovna kompozicija, sestavljena iz potniških vagonov, spalnikov ter ležalnikov in seveda obveznega bife-vagona, je vsak večer odpeljala v Sarajevo in zjutraj tiste, ki so prispeli prejšnji večer, nazaj. In tako vse dni zimske olimpijade Sarajevo 84.

Istega leta, po končani olimpijadi, so me kompasovci pregovorili, da se jim pridruživim. Takrat je bil Kompas

močan in velik, tudi deloval je kot izjemno dobro povezana družina na območju nekdanje Jugoslavije. Bil je nekakšna valilnica kadrov v turizmu, hkrati pa je nudil velike možnosti razvoja posameznika. Meni je Kompas leta 1986 omogočil specialistični študij marketinga na ameriškem trgu, ki mi je dal širino, ki je do takrat nisem imela. V ZDA sem se kasneje vrnila še večkrat, tudi zasebno, in to je bilo obdobje mojih številnih potovanj. Pozneje sem prevzela vodenje Kompasove propagande, iz katere je po obdobju lastninjenja Komasa v letu 1991 nastal Kompas Design, marketinška agencija, ki se je ukvarjala s tržnim komuniciranjem in je bila specializirana za grafično oblikovanje. Bili smo dobra ekipa z izvrstnimi oblikovalci, izmed katerih posebej omenjam Žareta Kerina. Postali smo ugledna agencija in tudi v svetovnem merilu pobrali kar nekaj vidnih nagrad na festivalih, kot so Epica, Cresta, New York Festival.

Kdaj ste svojo karierno pot nastopili na Zavodu za turizem Ljubljana?

Direktorica Kompas Designa sem bila dolgo, celih deset let. Ko smo kot delniška družba zaposleni izgubili večinski lastniški delež, so se časi spremenili in zadovoljstva je bilo vedno manj. Odločitev, da sprejemam ponudbo takratne županje Ljubljane Vike Potočnik in prevzamem vodenje Zavoda za turizem Ljubljana, tako ni bila težka. Spomladi leta 2001 mi je dala v roko Odlok o ustanovitvi zavoda in takrat se je začelo.

Katere cilje ste si zastavili ob prevzemu vodenja zavoda? Ste jih uresnili? Ali bi zdaj, ko se ozrete nazaj, mogoče naredili kaj drugače?

Poudariti moram, da sem bila na začetku povsem sama, brez zaposlenih, in morala sem narediti praktično vse od začetka – torej od vpisa zavoda v sodni register, do predlogov aktov, organiziranosti zavoda in kopice drugih nalog in podrobnosti, ki spremljajo ustanovitev nekega novega subjekta. Poiskati sem morala ustrezne prostore in šele poleti sem prevzela kolegice in kolege, ki so do takrat delali v Mestni občini Ljubljana. Če je bilo kaj narejenega slabo, sem si kriva sama, saj sem dejansko imela v rokah tako škarje kot platno. Javnega sektorja takrat nisem poznala, in to je bila tudi določena prednost. Pošteno povedano: če bi imela toliko znanj in vedenj, kot jih imam danes, najbrž ne bi že leta 2001 imeli v Ljubljani turističnega vlakca niti ladjic za turistično plovbo, ki so začele organizirano voziti turiste od leta 2002 dalje. Javni sektor je zapleten in vedno bolj zapleten postaja, to je dejstvo. Če sem kdaj preskočila kakšno stopnico, je bilo to na začetku zaradi nepoznavanja številnih ovir in zaprek, značilnih za javni sektor, ki jih v gospodarstvu nisem poznala. Pred trinajstimi leti seveda nisem vedela, da bom tu kar tri mandate zapored, ves čas pa sem skupaj s kolegicami in kolegi zasledovala cilj, da smo pri svojem delu dobri, boljši od drugih, kreativni, učinkoviti, pošteni, korektni do partnerjev, jasni v poročanjih javnostim in organom, ki smo jim za svoje delo odgovorni. Če tako delaš na dolgi rok, dober rezultat ne izostane. V to iskreno verjamem. Res pa je, da je treba delati veliko in da nihče ne more ničesar narediti povsem sam. Pomembna je ekipa in podpora sodelavk in sodelavcev, seveda pa tudi ali predvsem nadrejenih. Tu sem imela srečo. Prva županja Vika Potočnik me je imela rada, tudi z gospo Danico Simšič sva imeli dobre odnose, sedanji župan pa nam je pokazal in dokazal, da delamo v najlepšem mestu na svetu in da je treba v svojem delu uživati, če želimo izvrstne rezultate. Imamo njegovo polno podporo, in to je resnično zelo pomembno.

Ljubljana ima v zadnjih letih izrazito pozitiven trend rasti števila tujih turistov in njihovih prenočitev. Kje vidite glavni razlog za to pozitivno rast?

Gre za dolgoletno in sistematično delo. Tuji turisti, ki res množično obiskujejo Ljubljano, se tu ne znajdejo po naključju. Seveda teh res dobrih rezultatov ljubljanske turistične statistike ne moremo pripisati le sebi. Ljubljana je res lepo mesto. Imamo župana, ki je iz mesta naredil prestolnico. To je velika prednost. Njegova ekipa dela usklajeno, z veliko mero poslušanja za ljudi, ki tu živimo in delamo po eni strani, in s kreativnimi rešitvami, ki mesto delajo še privlačnejše za tuje obiskovalce.

Ljubljana se vse bolj povezuje tudi s svojim zaledjem. Nam lahko poveste kaj več o tem?

Ocena za preteklo leto je, da smo imeli v Ljubljani skoraj milijon nočitev. Gost v Ljubljani ostaja povprečno dva dni. Premalo, pravimo. Ugotovili smo, da gosta v Ljubljani zadržimo dlje časa, če ga odpeljemo ven iz Ljubljane, v zeleno zaledje, kot radi rečemo. Z veseljem smo se lotili ustanavljanja Regionalne destinacijske organizacije Osrednja Slovenija in snovanja strateškega načrta, hkrati pa smo ugotovili, da ima vsaka od teh 25 občin, ki se poleg Ljubljane povezuje v RDO, vsaj en turistični biser. Samo izbežati ga je bilo potrebno, zložiti in navezati na ogrlico nepozabnih doživetij, če se lahko izrazim malo bolj poetično. Mislim, da smo v tem uspeli. Kljub temu, da na nacionalni ravni nimamo systemske rešitve, ki bi RDO-je obdržala pri življenju in jim dala smisel obstoja in delovanja, smo se v našem primeru odločili, da bomo delali naprej, tako kot doslej, ko smo imeli za to podporo evropskih sredstev. Imamo to prednost, da se namenska sredstva turistične takse in koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo v Ljubljani res porabljajo namensko, ker brez denarja pač ne gre. Po drugi strani pa obstaja tudi korelacija med našo učinkovitostjo in višino priliva namenskih sredstev – boljši smo, večji je turistični obisk, več je sredstev. Sodelovanje na regionalni ravni dobiva vse več vsebinskih skupnih imenovalcev: našli smo jih v privlačnih poldnevni ali enodnevni izletih iz Ljubljane, na področju kulinarike in še kje.

Kaj so po vašem mnenju glavni turistični aduti našega glavnega mesta? Kateri turistični produkti prednjačijo v turistični ponudbi Ljubljane?

Ljubljane je urejena, čista, lepa, z Ljubljano, ki je njen glavni motiv, in z urejenimi nabrežji, ki postajajo prava dnevna soba našega mesta. Je kompaktna, obvladljiva tudi peš, očarljiva in z ljubeznivimi prebivalci, ki smo vedno pripravljeni pomagati. Imamo bogato zgodovino, lepo arhitekturo, veliko zelenja. Predvsem se mi zdi pomembno, da imamo oblikovano turistično ponudbo, poleg tega pa konkreten produkt – turistično kartico urbana, ki jo gost lahko kupi za dan, dva ali tri in s tem dobi skrbno pripravljen izbor najprivlačnejših znamenitosti mesta, ki jih »mora« obiskati. Če turistično kartico povežemo z nastanitvijo, imamo na dlani že privlačen turistični produkt, recimo vikend v prestolnici že za 120 evrov. In ker smo v dobi informacijskih tehnologij, lahko vse skupaj naročimo iz domačega naslanjača. Pravkar razvijamo poseben *booking* sistem za tovrstne vnaprej pripravljene turistične pakete na spletnem portalu www.visitljubljana.com, kjer smo lani zabeležili že skoraj 660.000 obiskovalcev.

Petra Stušek: »Smo ekipa, ki Ljubljano nosi v srcu«

Tujski turizem je za Ljubljano izrednega pomena. Kako merite njegov pomen?

Ljubljana ima v strukturi gostov 95,5 % tujcev. Ta podatek pove veliko. Kriza, ki se je iz Evrope že umaknila (žal pa še ne iz Slovenije), tako na turistični obisk Ljubljane nima posebnega učinka. Za nami je prvi mesec tega leta, ki je izrazil dober v primerjavi s preteklimi januarji. To je dober obet za leto, ki prihaja in za katero bodo značilni številni večji kongresni dogodki. Kar devet jih bo z več kot 500 udeleženci, od tega trije s več kot 1000, kar je za Ljubljano veliko.

Kaj Ljubljana po vašem mnenju še potrebuje, da postane še bolj prepoznavna in uveljavljena turistična točka?

Vse imamo – sprejete Strateške usmeritve razvoja in trženja turistične destinacije Ljubljana 2014–2020 in s tem jasno načrtano pot, po kateri bomo naslednjih sedem let hodili. Imamo močno ekipo sodelavk in sodelavcev, ki so strokovnjaki na svojem področju in imajo svoje delo radi, imamo podporo vodstvene ekipe mesta Ljubljana, ki je z županom na čelu naklonjena turizmu v Ljubljani. Pogrešamo pa močno nacionalno turistično organizacijo, tisti STO izpred nekaj let, ki je izgubil svojo pozicijo in moč v SPIRIT-u. Močna nacionalna turistična organizacija pomeni močno lokalno turistično organizacijo. Neštetokrat ponovljeno zahtevo po spremembi organiziranosti turizma na nacionalni ravni ponavljam. Moč in denar sta povezana, to vemo vsi in sredstva na nacionalni ravni za promocijo turizma potrebujemo bolj kot kdajkoli doslej. Imamo možnost za to, imamo zakonske podlage v veljavnem Zakonu o igrah na srečo in njegovem 74. členu, ki bi lahko pomenil celo 20 milijonov evrov letno za turizem na nacionalni ravni. Samo prebrati ga je treba tako. Pa ga odgovorni ne želijo razumeti na ta način, kar mi je povsem nelogično.

Kje vidite »turistično« Ljubljano čez 10, 20 in več let? Kakšna je vaša vizija Ljubljane v prihodnosti?

Veliko je odvisno od rešitev na nacionalni ravni. Brez letalskih povezav po zraku, brez resnega proračuna za promocijo na nacionalni ravni, brez odgovornih lastnikov velikih turističnih podjetij in brez modrosti tistih, ki nas vodijo, ne bomo prišli daleč. Ne Slovenija in z njo tudi Ljubljana ne. Žal. Obstaja pa seveda tudi druga plat te medalje, čeprav najbrž manj verjetna: da bi nas vse skupaj končno srečala pamet, da bi ločili zrnje od plevla, se zavedeli, da imamo od boga dano lepo deželo z mnogimi naravnimi in drugimi lepotami in da bomo temu dali vse potrebne poudarke. Rekli bomo odločen NE neoliberalistični diktaturi, v kateri smo se znašli, se odločili za odgovorno ravnanje s kulturnimi in zgodovinskimi danostmi, skrb za okolje vtakli v vse pore našega življenja in življenja najmlajših. Spoznali bomo, da je Slovenija turistična dežela, in temu podredili vse druge aktivnosti na vseh drugih področjih. Veliko dela nas čaka. Za 20 let gotovo.

Za konec še eno vprašanje: Bi se še enkrat odločili za enako karierno pot?

Verjetno. Novinarstvo, ki me poleg turizma še veseli, je žal v zadnjih letih ali celo desetletjih naredilo res prevelik korak nazaj, da bi si želela pristati v teh vodah. Seveda so tu svetle izjeme, da ne naredim kakemu dobremu novinarju krivice.

Nova v. d. direktorice Javnega zavoda Turizem Ljubljana Petra Stušek, univ. diplomirana nemčistka in geografinja, je v letu 2002 v takratnem Zavodu za turizem Ljubljana prevzela vodenje odnosov z javnostmi, pred tem je že med študijem kot vodnica in pozneje v oglaševalskih in turističnih agencijah ter na POP TV nabirala izkušnje v turizmu, zato je pogumno stopila na čelo zavoda, v katerem je tako rekoč doma že 11 let.

Foto: Maja Hitij

Petra Stušek, v. d. direktorice Turizma Ljubljana od 7. aprila 2014.

Kaj vas najbolj navdihuje na začetku vaše nove vloge v. d. direktorice Turizma Ljubljana?

Želja po dopolnjevanju kvalitetne turistične ponudbe Ljubljane, srčnost in trdo delo sodelavcev ter smelost župana Zorana Jankovića pri uresničevanju načrtanih vizij, ki Ljubljano zadnjih 8 let nenehno pomlajujejo. Moje rojstno mesto postaja iz glavnega mesta očarljiva moderna prestolnica, ki se ji ni mogoče upreti. Domačinom postaja privlačen prostor za družabno življenje, tuji obiskovalci pa jo radi opisujejo kot »skriti dragulj Evrope«. Ki je vedno manj skrit in postaja zelena destinacija za vračanje turistov. In poimenovanje novorojenih deklic po romantičnem mestu: leta 2007 se je belgijskemu paru, ki je leto poprej preživel dopust v Ljubljani, rodila deklica Ljubljana. Lansko leto pa je francoski par povil deklico Emono, katere ime je prav tako navdihnila Ljubljana.

Kako pa bo poslej z vodenjem odnosov z javnostmi, na katerem ste doslej tako prepoznavno promovirali Ljubljano doma in v tujini?

Še naprej bom, s pomočjo sodelavcev, vodila promocijo in komuniciranje z javnostmi sama. Mesto vršilke dolžnosti direktorice je razpisano za največ eno leto, v tem času pa se bo izkazalo, ali sta obe vlogi združljivi ali pa bo posamezne naloge vendarle potrebno porazdeliti. Vsekakor me promoviranje Ljubljane, njenih prednosti, živahnega dogajanja in edinstvenosti v tujini zelo veseli.

Kakšne kratkoročne in dolgoročne cilje ste si zastavili?

Naši cilji so natančno opredeljeni v *Strategiji trženja in razvoja turistične destinacije Ljubljana za obdobje 2014–2020*. Za nami so že prvi trije meseci, ko je bilo nočitev 132.315, kar je za 8,6 % več kot v prvem trimesečju lani, pa še niti ni bilo velikonočnih praznikov, ki so bili lani že marca. Verjetno takšne rasti ne bo do konca leta, smo pa optimisti, da načrtujemo realno. Zelo smo se že približali številu milijon nočitev v Ljubljani v enem letu. Število nočitev naj bi po strateškem načrtu do leta 2020 raslo za povprečno 5 % letno, rast števila turistov za 3,5 %

povprečno letno, povprečna doba bivanja naj bi se povečevala 1,5 % letno, povečana dnevna potrošnja na turista za 3 % povprečno letno, povprečna zasedenost sob v hotelih pa nad 60 % letno.

Turizem Ljubljana je letos med drugim nosilec promocije in delno tudi programa Emona 2000. Lani smo to častitljivo obletnico začeli promovirati na eni največjih svetovnih turističnih borz v Londonu med tujimi obiskovalci tudi doživljajsko: z legionarji, emonskimi igrami in emonskimi jedmi. Nadaljevali smo na večjih sejmih in borzah, pred kratkim smo imeli tudi odmeven nastop na ITB borzi v Nemčiji. Do glavnega avgustovskega dogodka, prireditve *Ave, Emona!* na Kongresnem trgu, se bo dogajanje vztrajno stopnjevalo. Dogovorjeni smo s številnimi tujimi novinarskimi hišami, da pridejo v Ljubljano v času tega osrednjega dogodka.

Imate poleg strateško načrtanih ciljev tudi osebne zamisli, kako boste uspehe Turizma Ljubljana nadgrajevali, morda oblikovali nove turistične vsebine? Ima zavod dovolj kadrovske moči za kaj takega?

Idej je veliko in jih nenehno poraja bliskovit razvoj Ljubljane. V načrtu je preureditev Slovenske ceste, ki ji bo potrebno vdihniti vsebino. Nov dogajalni mestni prostor bo že jeseni prenovljeni Trg republike, ki bo simbolno utrdil pomen Ljubljane kot slovenskega središča. Pravkar sta bili na Gradu odprti dve čudoviti poročni dvorani – Bela in Modra, ki s svojo ultramoderno izvedbo kar kliče k mednarodni promociji Ljubljane kot prestižnega kraja za romantične poroke v starodavnem grajskem sijaju. Podobna kombinacija historične arhitekture z moderno urejenim dogajalnim prostorom se nam obeta v Cukrarni. Posebno azijski gostje cenijo kombinacijo starodavne arhitekture in moderne udobja, zato želimo v Ljubljano pripeljati še več gostov iz tega območja, za to pa bodo sčasoma potrebne tudi kadrovske okrepitve. Lahko pa rečem, da smo s sodelavkami in sodelavci že zdaj ekipa, ki nosi Ljubljano v srcu kot mesto, katerega lepoto in živahnost, razkošno zelenje in prijaznost želi deliti z ljudmi od blizu in daleč, in nam novih idej ne bo zmanjkalo.

PRENOVLJENI POROČNI DVORANI NA GRADU

Aleš Kardelj

Na Ljubljanskem gradu, najbolj obiskani turistični točki v državi, sta dve poročni dvorani – poslednji v še lepši in prenovljeni podobi. Ker sta tudi že vsa leta (od leta 1987) uradni prostor za sklepanje zakonskih zvez na območju Upravne enote Ljubljana, sta tudi bili več kot potrebni obnove. Tako matičarke kot pooblaščenca za sklepanje zakonskih zvez smo že dlje časa izražali željo po nujnosti obnove. In smo jo dočakali, kar je več kot odlično.

Na Ljubljanskem gradu je bilo v zadnjih desetletjih opravljenih največ poročnih obredov v državi in želimo si, da jih bo tudi v prihodnje. Zato sta se mesto Ljubljana, župan, ki sam opravi več deset obredov letno tudi na tej lokaciji, in vodstvo Javnega zavoda Ljubljanski grad odločila, da kljub finančni krizi postrgata sredstva iz »skritih rezerv« proračuna in omogočita te aktivnosti tudi v naslednjih desetletjih v čim lepšem okolju. In ga imamo – najlepšega daleč naokrog; kdor ne verjame, naj si pride novi dvorani ogledat, predvsem pa vsi tisti, ki načrtujete kmalu vstopiti v zakonski stan.

Ni pa dobro, da slišimo, da zaradi pomanjkanja sredstev, ki jih država namenja sklepanju zakonskih zvez, bodoči dejavnosti na tem področju grozi prenehanje. Uradni civilni poročni obred in sklenitev zakonske zveze je pri nas dolžnost in pristojnost države. Za mladoporočence je namreč sam obred poroke in stroški, ki so povezani s honorarji in najemninami ter vzdrževanjem dvoran, povsem brezplačno. To pomeni, da so honorarji vsem sodelujočim in stroški obreda breme države. Država pa jih je že lani korenito znižala. Poleg stroškov, ki jih terja vzdrževanje prostorov, tako dvoran kot vseh servisnih objektov, je tu še delo hostes, redarjev, snažilnik, parkirišča ... in zagotovo tudi nizki honorarji izvajalcem obredov.

Ne da bi zapisali številke, naj povemo, da so na državni ravni znižali »stroške« kar za dve tretjini. Da, v tem grmu tiči zajec. Uprava Ljubljanskega gradu je prepričana, da se jim takšna kalkulacija ne bo izšla, saj ne bi dobili niti za honorarje redarski službi in hostesam, kaj šele za tekoče stroške (ogrevanje ali klima, elektrika, čiščenje, manjša popravila ...) Pooblaščenca za sklepanje zakonskih zvez smo skupaj z matičarkami pogoltnili kisló jabolko znižanja honorarjev in z veseljem še vedno opravljamo to lepo in častno delo.

Morda ne bi bilo narobe, da bi skupaj sedli najodgovornejši z ministrstev za notranje zadeve, pravosodje ter družino in socialne zadeve in skupaj z vodstvom Mestne občine in Ljubljanskega gradu našli rešitev. Res škoda, da obredov na Gradu ni več ob sredah in petkih, morda jih kaj kmalu ne bo niti ob sobotah – vsaj ne uradnih »za mladoporočence brezplačnih«, in se bodo odvijali le v pisarnah oz. sejnih sobah Upravne enote Bežigrad. Tam zagotovo ni nič slavnostnega, nič takega, kar naj bi ostalo v spominu za vse življenje. V srečnih zakonih seveda, kar pa za španovijo med Ljubljano in državo ne drži. Zavzemam se za to, da bi bile uradne poroke in lokacija za območje Upravne enote Ljubljana še vedno na Gradu – v novoprenovljenih dvoranah. In to za vse poročne pare, ne le za tiste, ki naj bi dodatno plačali za najem dvorane.

(Aleš Kardelj je član Mestnega sveta in pooblaščenec za sklepanje zakonskih zvez.)

Novi mestni prostori

Izvajanje napovedanih mestnih projektov je v polnem teku. Tokrat predstavljamo izjemno arhitekturno inovativno prenovljeni poročni dvorani na Gradu, kjer se je že doslej poročilo več kot 800 parov na leto, zdaj pa bo ta ambient za to življenjsko slovesnost še privlačnejši. Na Gradu je prenovljena tudi poslikava grbov kranjskih deželnih glavarjev v Grajski kapeli sv. Jurija. S prenovo Trga republike po načrtih Edvarda Ravnikarja, ki bo predvidoma zaključena konec septembra, pa bo Ljubljana dobila tudi osrednji mestni in državni prostor, ki bo prvič po osamosvojitvi tudi na simbolni ravni zaživel kot osrednji prostor državnosti.

Obnovljeni sta dve poročni dvorani na Gradu – Bela in Modra

Poročni dvorani sta bili na Ljubljanskem gradu objekt z najdaljšo dobo obratovanja. Prvi projekt obnove je vključeno z načrtovanjem potekal v letih 1979–82, kar pomeni, da sta bili dvorani v funkciji več kot trideset let. Zaradi stališč uporabnikov, predvsem pooblaščenec za izvajanje sklepanj zakonske zveze – v obeh dvoranah je letno tudi več kot 800 porok – glede ogrevanja, klimatizacije, hrupnosti in dotrajanosti notranjščine, se je pokazala potreba po temeljiti obnovi.

Projektivno podjetje AMBIENT d.o.o. je kot prvotni izvajalec obnove, pridobljene na natečaju leta 1968, izdelala tudi načrt za tokratno prenovo poročnih dvoran. Na tej podlagi je bil avgusta 2013 objavljen razpis za gradbeno-obrtniška in inštalacijska dela ter opremo. Z najugodnejšim izvajalcem razpisa, podjetjem Dema Plus d.o.o. iz Ljubljane, je bila v začetku oktobra 2013 podpisana gradbena pogodba, prenovitvena dela so se zaključila konec marca 2014. Ocenjena vrednost investicije je 1.500.000 €, ki kljub nekaterim nepredvidenim posegom ne bo presežena; v pripravi je končni obračun in tehnični pregled. Obnovljeni je 344,70 m² površin v poročni etaži in 63,60 m² sanitarij v Skalnih dvoranah, skupaj 408,30 m².

Investicija v prenovo je obsegala predvsem: ● zamenjavo vseh elektro- in strojnih instalacij, vključno s klimatom in talnim ogrevanjem; ● zamenjavo vseh talnih in stenskih ter stropnih oblog, kjer so uporabljeni novi pristopi k dizajnu notranjosti s pomočjo uporabljenega stekla, lasersko obdelanih stenskih oblog in razsvetljave v tlaku, ki je bila izdelana iz svetlobnih vlaken; ● narejen je bil korenit poseg na zunanji fasadi, ki gleda na notranje grajsko dvorišče, z velikimi zastekljenimi odprtini, ki dajejo občutek sobivanja vzporednih grajskih objektov s samima dvoranama; ● ograja strešne terase je steklena, da deluje kot podaljšek fasade prizidka; ● zamenjani sta bili dvigali, tovarno in javno, ki izboljšujeta možnosti uporabe celotnega trakta M; ● v sanitarijih v nivoju Skalne dvorane so bile zamenjane vse instalacije, stenske, stropne in talne obloge ter spremenjena razporeditev predelnih sten.

Foto: Miha Mally

Ljubljanski grad in z njim Ljubljana in Slovenija je dobil dve Ambient opremil z najnovjšimi gradbeni materiali in njune po matematičnem algoritmu cvetenja. Na tem mestu, ki je državi, si priseže zvestobo 800 parov na leto.

Zamenjana je bila oprema, izvedene pa so bile tudi ločene sanitarije za gibalno ovirane, garderoba za Skalno dvorano in prostor za čistilke.

Obnovljena je Grajska kapela sv. Jurija

Končana je obnova poslikave grbov kranjskih deželnih glavarjev, ki krasijo strop Grajske kapele. Od 31. marca je ponovno na ogled obiskovalcem. Grajska kapela je eden najstarejših zidanih delov Gradu. Na podlagi cesarjeve listine iz leta 1489 je bila posvečena sv. Juriju, sv. Pankraciju in cesarici Heleni. Prvotna gotška kapela je imela lesen strop, štiri gotško zašiljena okna in emporo, s katere so imenitneži spremljali sveto mašo. Znova je bila pozidana v baročnem slogu, leta 1747 pa so jo poslikali z grbi kranjskih deželnih glavarjev. V cerkvenih prostorih le redko srečamo poslikavo s posvetno vsebino, zato spada kapela med prave evropske bisere. Kapelo je obnovil Restavratorski center Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije pod vodstvom Ljubuše Miliča, financirala pa jo je Mestna občina Ljubljana – Oddelek za kulturo.

Foto: Miha Mally

Na Ljubljanskem gradu je končana obnova poslikave grbov kranjskih deželnih glavarjev v kapeli sv. Jurija.

Foto: Dunja Wedam

najmodernejši poročni dvorani, Belo in Modro, ki ju je studio stenske obloge lasersko poslikal z ornamenti, oblikovanimi poslej tudi eden najbolj prestižnih poročnih prostorov v

Od 17. marca poteka prenova Trga republike po načrtih prof. Edvarda Ravnikarja, ki se odvija po segmentnih poljih od južnega proti severnemu delu trga. Trg bo ponovno zaživel konec septembra in bo postal reprezentativen mestni prostor in simbolni prostor državnosti. Tudi ta prostor bo povsem osvobojen motornega prometa.

Prenavljanje Trga republike je v polnem teku

Na Trgu republike so se 17. marca 2014 začela pripravljala dela pred celotno prenovo, ki bo trajala predvidoma do konca septembra 2014. Sočasno s prenovo trga poteka tudi prenova konstrukcije podzemne garažne hiše. Dela izvajajo po segmentnih poljih, od južnega proti severnemu delu trga. Dela izvajata: KPL Rast, d.o.o. in Tosidos, d.o.o. KPL Rast izvaja prenavo zaključnih slojev ploščadi trga po prvotnih načrtih arhitekta Ravnikarja. Ploščad bo prekrita s kamnitimi ploščami in kockami pohorskega tonalita v pasovih različnih širin. Linije vzorca bodo večinoma potekale v smeri vzhod-zahod, ob Šubičevi ulici pa bodo postavljene pravokotno na to smer. Prekritje s kockami bo polkrožno. Investitorica teh del je Mestna občina Ljubljana. Tosidos, d.o.o. odstranjuje obstoječe sloje tlaka nad armirano betonsko ploščo, prenavlja konstrukcijo armirano betonske plošče nad prvo kletjo garaže in naklonske betone s hidroizolacijsko zaščito skupaj z zaščito hidroizolacijskega sloja in obnovo ter postavitvijo odtočnih rešetk in talnih iztokov. Investitor teh del je BSL, d.o.o. Po prenovi bo ploščad

Trga republike v celoti zaprta za motorni promet in bo postala osrednji mestni in državni trg. Trg republike ima namreč skupaj z okoliškimi javnimi zgradbami vlogo osrednje mestne površine in simbolni državni pomen, saj so na njej in ob njej postavljeni simboli naše osamosvojitve in državnosti.

Nova lokacija brvi pri Materinskem mostu

Brv, ki je doslej stala ob Materinskem mostu, bo po novem stala na pol poti med Fabianijevim in Materinskim mostom. Brv pri Materinskem mostu je bila odmontirana 29. marca 2014, izvajalec pa jo bo po končanem čiščenju pripravil za montažo na novi lokaciji. Trenutno poteka pilotiranje za prestavitev temeljev razgledne lože-gasilske ploščadi na Šuštarjevem nabrežju poleg nove brvi. Pogodbeni rok za dokončanje je 4 mesece, to je 7. julij 2014. Odstranitev brvi izvaja Dvig d.o.o., ki bo dela izvedel v okviru pogodbe v vrednosti 36.315 evrov z DDV. Sanacijo brvi in postavitve le-te na novo lokacijo ter prestavitev razgledne lože, ki je prej stala na Petkovškovem nabrežju, pa bo izvedel Saning International d.o.o.. Za ta dela je bila sklenjena pogodba v višini 628.945 z DDV.

Foto: Dunja Wedam

Brv, ki je doslej stala ob Materinskem mostu, bo po novem umeščena na pol poti med Fabianijevim in Materinskim mostom. Brv pri Materinskem mostu je bila odmontirana 29. marca 2014, izvajalec pa jo bo po končanem čiščenju pripravil za montažo na novi lokaciji.

RACIONALIZACIJA POSLOVANJA PODPORNH SLUŽB V JAVNEM HOLDINGU LJUBLJANA PRINAŠA VELIKE PRIHRANKE

Zdenka Grozde, direktorica JHL

Največji mejnik, izziv in s tem tudi uspeh Javnega holdinga Ljubljana je uspešno izvedena in hkrati najobširnejša reorganizacija Javnega holdinga od njegovega obstoja. Od prvotnih 14 zaposlenih smo zrasli v kolektiv z 226 zaposlenimi in združujemo največjo strokovno bazo v podporo javnim podjetjem, ki s svojimi storitvami dnevno oskrbujejo občanke in občane MOL ter občin družbenic. Prvega aprila leta 2010 je Javni holding namreč zaživel kot strateški holding, ki združuje podporne službe družb v skupini in katerega temelj je enotno izvajanje strokovnih podpornih dejavnosti. Poslovni procesi so podprti s sodobnim poslovno-informacijskim sistemom SAP, katerega razvoj še nadgrajujemo in vpeljujemo tudi v temeljne procese. Prvega januarja 2012 so bile na Javni holding prenesene tudi podporne službe takrat hčerinske družbe Energetika Ljubljana, družbe TE-TOL, ki je bila zadnjega januarja letos pripojena k Energetiki Ljubljana. Združeni podjetji predstavljata enoten proizvodno-oskrbovalni tehnološki sistem, ki bo ob usklajenem načrtovanju proizvodnih virov in tekočega obratovanja vplival na racionalizacijo stroškov poslovanja. V letu 2013 smo razširili izvajanje podpornih dejavnosti za družbi JP LPT in Žale, ki sta v 100-odstotni lasti Mestne občine Ljubljana. V vseh naštetih družbah je bil hkrati vpeljan tudi enoten poslovno-informacijski sistem SAP, tako za podporne kot tudi temeljne procese. Z racionalizacijo poslovanja podpornih služb Javnega holdinga smo dosegli velik prihranek predvsem pri stroških dela. Družbam, za katere opravljamo storitve, smo tako skupno prihranili več kot 2,5 mio € glede na načrtovane stroške podpornih služb od leta 2010 do 2013.

V letu 2013 smo uspešno izvedli tudi projekt prehoda v živo SAP CRM Billing za javno podjetje Energetika Ljubljana. Projekt pomeni nadgradnjo informacijske podpore za področje obvladovanja odnosov s strankami (CRM), masovnega obračuna (SAP Billing) in mobilne podpore pri menjavah in odčitavanju merilnih naprav. Smo pred izdajo okoljevarstvenega dovoljenja za objekte za obdelavo odpadkov pri projektu RCERO, ki je največji kohezijski projekt v državi in rešuje okoljski problem 38 občin. Žal s strani države še vedno niso bile izdane odločbe o sofinanciranju kohezijskega projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja. Izvedenih je bilo 8,3 km obnov vodovodnega omrežja in 2,8 km kanalizacijskega omrežja ter 5,2 km novogradenj kanalizacijskih vodov.

Ponosni smo tudi na osvojeno prvo mesto nove mobilne aplikacije sistema enotne mestne kartice urbana na svetovnem tekmovanju MasterCard plačilni sistemi v prometu v kategoriji Najuspešnejši plačilni sistemi na mobilnih telefonih, ki smo ga dosegli januarja letos v Londonu, in na nakup 4 novih avtobusov z nizkimi emisijami oz. dveh na CNG. Prav tako je v teku razpis za dobavo 18 novih avtobusov na CNG.

Cukrarna

Nov obraz prestolnice

S prenavo Cukrarne bo Ljubljana pridobila razstavne prostore izjemnih dimenzij s skupno površino 5400 m², ki bodo poleg manjših lahko gostili tudi velike razstave in dogodke.

Parter je zasnovan kot javni pokriti trg, povezan z zunanjim prireditvenim prostorom na dvorišču ter promenado ob Ljubljani. V prenovljeni Cukrarni bodo svoj prostor predvidoma našli tudi jazz klub, restavracija, multimedijski prostor ter specializirana knjigarna in knjižnica.

Cukrarna bo postala nova tovarna kulture, prostor živahnega prepleta sodobne umetniške produkcije vseh zvrsti, ki bo generalni nov razvoj mesta ter bo zanimiv tudi kot turistična ponudba mesta.

Malo zgradb je v Ljubljani tako znanih, kot je Cukrarna. To je stavba z mnogimi sloji – zgodbe in dogodki zadnjih dvesto let so se dobesedno vpili v njene opečnate zidove. Industrijska revolucija, vojne, požari, potresi, literarno obdobje moderne in finančne avanture so iz nje izklesale prvovrstno kulturno znamenitost, izjemno tako po obliki kot po vsebini. Dolga leta je bila stavba prepuščena naključnim posegom in vztrajnemu propadanju, z letošnjim letom pa njena skoraj dvesto let stara zgodba dobiva sodoben in navdihujoč preobrat. S prenavo Cukrarne, zasnovane v arhitekturnem biroju Scapelab, bo mesto hkrati dobilo zametek širitve mestnega središča, nov prostor kulture in bodočo atrakcijo sprehajalcev in obiskovalcev glavnega mesta. Čeprav je na prvi pogled brez vrednosti, v svojih utrujenih zidovih nosi bogato vsebino. V tem smislu je ena dragocenejših stavb v Ljubljani, dediščina, za katero nedvomno velja, da jo je potrebno obnoviti ter s primernimi vsebinami oživiti tako, da bo spet postala del aktivnega življenja mesta in bomo nanjo lahko ponosni.

Častitljiva zgodovina

Rafinerijo sladkorja sta leta 1828 postavila Rossman in Pelican, trgovec iz Trsta. Za naložbo sta se odločila zaradi sprememb carinske zakonodaje v tedanji avstro-ogrski monarhiji in s tem med prvimi izkoristila prve zamahe industrializacije, s tem pa tudi globalizacije. Prav v Cukrarni so leta 1835 pognali prvi parni stroj na Slovenskem, kar stavbo uvršča med zibko slovenske industrije.

S pritegovanjem dodatnih lastnikov in kapitala je tovarna dobivala dodatne kotle, zmogljivosti in prostore. Hitro je pridobila dve nadstropji, leta 1854 pa je zrasel tudi prvi podaljšek. Sledila so leta širitev, prezidav in dozidav, s katerimi je Cukrarna dobila značilno sestavljeno strukturo. Na svojem višku je v Cukrarni delalo več kot 200 delavcev, njeni lastniki pa so desetletja ustvarjali krepke dobičke. Leta 1858 je razvoj navidezno ustavila nesreča. Požar, ovekovečen tudi na sliki Franza Kurza Goldensteina *Cukrarna v plamenih*, je bil po pričevanjih očitno tako strahovit, da se je stolpjen sladkor cedil v Ljubljano, »ki je več dni tekla rjava in sladka«. Dejanski vzrok za zaustavitev proizvodnje pa je bila nova tehnologija pridobivanja sladkorja iz sladkorne pese, odkrita v Franciji.

Stavba je nato večkrat zamenjala namembnost. Nekaj časa so v njej stanovali vojaški rekruti, pozneje je postala tobačna tovarna, po še enem požaru pa je Cukrarna cesarstvu služila kot kasarna. Po potresu leta 1895 so se vanjo zatele družine brez

strehe nad glavo. Med njimi tudi gospodinja Polonca Kalan, stanodajalka pesnika Josipa Murna. Za prva imena slovenske moderne – Murna, Ketteja, Cankarja, Župančiča, Prijatelja in druge – je bila sobica v zapuščeni stavbi dom in hkrati prostor ustvarjanja. Tu so se družili, prebirali svojo poezijo in v njej ustvarili nekatera svoja najbolj znana dela. Po drugi svetovni vojni je Cukrarna postala zatočišče za ljudi z roba družbe, za brezdomce, mezdne delavce in prostitutke.

Projekt popolne preнове

Ob zgodovinskih in kulturnih razsežnostih Cukrarne zaseda tudi zelo pomembno lokacijo v urbanistični zasnovi Ljubljane. Postavljena je na samem začetku predvidenega razširjenega mestnega središča in bo tako ena od programskih atrakcij promenade, ki bo od Špice in skozi mestno središče segala do novega Fabianijevega mostu. Z vsebinsko oživitvijo Cukrarne bo vzpostavljen nov dogajalni prostor, pomemben gradnik širjenja središča Ljubljane proti vzhodu.

Preнове objekta s tako pomembno vlogo se je Mestna občina Ljubljana lotila načrtno in preudarno. Leta 2009 je razpisala anonimni javni natečaj za rešitev ureditve območja Cukrarne, med 16 prispelimi predlogi je strokovna žirija izbrala predlog arhitekturnega biroja Scapelab. Prenova historične stavbe sodi v prvo fazo urejanja širšega območja ob Poljanski cesti. Idejna zasnova za prenavo Cukrarne je bila pripravljena leta 2013, leta 2014 pa je bilo

pridobljeno tudi gradbeno dovoljenje, kar omogoča sodelovanje na razpisih za pridobitev evropskih sredstev, zato ta trenutek še ni mogoče napovedati, kdaj se bo gradnja dejansko začela.

Cukrarna je bila skozi zgodovino večkrat prezidavana in dograjevana, večkrat so njeno strukturo spreminjale tudi nesreče, požari in vrste nepremišljenih prezidav in preureditev. Zaradi vseh teh prekrivajočih se in nasprotujočih si posegov projekt preнове predvideva popolno odstranitev vseh notranjih konstrukcij. Ohranja pa zunanje ostenje stavbe, nosilca industrijskega duha, kot ga varuje tudi zaščita Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

V historično ostenje so umeščeni moderni prostori, namenjeni razstavljanju kulturne produkcije. Vstavljeni so na način, ki je izrazito sodoben in zavestno odstopa od obstoječe zgodovinske podobe zunanjih zidov. V novonastali praznini sta dva velika programska volumna, lebdeča nad parterjem in med seboj povezana z mostovi in dvigalom. Ti volumni od zunaj tvorijo jasno sliko novega, sodobnega posega v zgodovinsko tkivo, navznoter pa delujejo kot prilagodljiv galerijski in prireditveni prostor. V prenovljeni Cukrarni bodo svoj prostor našli tudi jazz klub, restavracija, multimedijski prostor ter specializirana knjigarna in knjižnica. V kleti zgradbe je predvidena sodobno opremljena delavnica kot podpora produkciji. Južno dvorišče je oblikovano kot prireditveni prostor s stopničasto dvigajočimi se sedišči pod krošnjami dreves.

Nova priložnost mesta Ljubljane

S prenavo Cukrarne bo Ljubljana pridobila razstavne prostore velikih dimenzij, ki bodo lahko poleg manjših gostili velike razstave in dogodke, kot sta denimo uspešna Bienale industrijskega oblikovanja in Mednarodni grafični bienale. V nove razstavne prostore se bodo preselile tudi dejavnosti nekaterih drugih galerij (denimo Jakopičeve), tako da se število razstavišč v mestu ne bo povečevalo. V poklon slovenski moderni bo Cukrarna postala nova tovarna kulture, prostor živahnega prepleta sodobne umetniške produkcije vseh zvrsti, ki bo generalni nov razvoj mesta in bo zanimiv tudi kot turistična ponudba mesta.

S projektom preнове Cukrarne je Ljubljana dobila možnost ohranitve in hkrati sodobne interpretacije svoje kulturne in industrijske dediščine. Vrtiljak nenehnih preobrazb Cukrarne – tovarna, uspešno podjetje, vojašnica, zaklonišče, prostor gibanja moderne, ubožnica, nesojeno nakupovalno središče – se bo tako na novo zavrtel s preobrazbo v prostor umetnosti. Ljubljana pa bo s privlačno prenovljeno nekdanjo tovarno stopila korak bliže k uresničitvi vizije razširjenega mestnega središča mesta in jo metaforično spremenila v »tovarno« kulture.

Projekt preнове Cukrarne je predstavljen na razstavi CUKRARNA, Od tovarne sladkorja do tovarne kulture, ki je v Galeriji Kresija na ogled od 9. aprila do 21. maja 2014. Vljudno vabljeni!

»Ljubljano občutim kot zelo civilizirano mesto«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Patricia

Terry

Nenad Perić

Shan

Kriznim časom navkljub je bilo v Ljubljani tudi v letošnjem prvem trimesečju že 132.315 nočitev gostov, kar je za 8,6 odstotka več kot v prvem trimesečju lani, čeprav so lansko prvo trimesečje zaznamovali velikonočni prazniki, letošnji praznični prosti dnevi pa so še pred nami. Ljubljana je postala magnet, prostor dobre energije s številnimi privlačnimi ambientmi, pestrimi dogodki, dobro hrano in prijaznimi ljudmi. Take odzive na Ljubljano poleg njene velike preobrazbe in socialnega nadstandarda vsa leta soustvarja Turizem Ljubljana, ki ga je od ustanovitve do danes zaznamovala legendarna direktorica zavoda Barbara Vajda s svojo ekipo. V tej predani ekipi se je kalila tudi sedanja vršilka dolžnosti direktorice Petra Stušek, ki obljublja, da bo turizem še naprej cvetel, na tem mestu pa bomo še naprej spremljali vtise gostov, ki jih Ljubljana tako rekoč brez izjeme na prvi pogled očara.

Patricia, tajnica, London, Velika Britanija

V Londonu me moti predvsem to, da se veliko ljudi po službi ustavi v enem izmed pubov in se tam zadržujejo pozno v noč, v rokah pa imajo kozarce z alkoholnimi pijačami. Ljubljano občutim kot zelo civilizirano mesto. Čistoča na vsakem koraku me pomirja, da o naravi, s katero je obkrožena, ali boljše rečeno, prepletena niti ne govorim.

Terry, učitelj, London, Velika Britanija

Ljubljano sem obiskal pred desetletji, ko je bila še del Jugoslavije. Že takrat mi je ostala v zelo lepem spominu. Zdaj pa sva s partnerico iskala lepo lokacijo za oddih za nekaj dni in se odločila za Slovenijo. Kanal ob Soči je bila najina glavna točka. Zdaj sva v Ljubljani, navdušena sva nad dušo, ki jo ima prestolnica, in čistočo. Rad bi poudaril, da so stranišča odraz neke kulture in vaša stranišča, tako javna kot zasebna, so zelo čista. In še nekaj, ko sva se peljala z javnim prevozom, smo v avtobusu sedeli samo trije. Vesela sva bila, da javni prevoz kljub majhnemu povpraševanju sploh funkcionira. Hvala vam tudi za te storitve, za katere se zavedam, da niso ravno dobičkonosne, pa vendarle omogočajo turistu, da se lahko prevaža z enega konca Slovenije na drugega.

Nenad Perić, novinar, Beograd, Srbija

Ljubljana mi je pri srcu, saj velja za zelo urejeno mesto. Srbi pravimo Sloveniji, da je urejena kot Švica. Opažam, da se prebivalci ukvarjajo s športom – tekom in kolesarjenjem. Živopisna je tržnica, ki še posebej zaživi spomladi, poleti in jeseni. Prav tukaj človek z veseljem popije kavo in opazuje trgovanje s svežo zelenjavo in sadjem. Sicer pa Ljubljana ne deluje natrpana, kot so nekatera druga mesta, kar je lahko za nekoga prednost, za drugega pa pomanjkljivost – ni pravega nočnega življenja. Nazadnje sem gledal v Beogradu na turističnem sejmu ponudbo Slovenije in veliko zanimanje so mi zbudile različne terme, vinske kleti in dolina Soče.

Shan, študentka kitajščine, Šanghai, Kitajska

Kot prostovoljka v Ljubljani poučujem kitajščino. Opažam, da je kitajščina postala pri vas zelo cenjen jezik, da se slušatelji zavedajo, koliko ljudem je to materni jezik, in da bo dolgoročno imela še veliko

vlogo pri sporazumevanju v svetu. V Ljubljani bom ostala do julija. Tukaj se dobro počutim. Ob tej priložnosti bi želela pohvaliti pridne učence.

Jia, študentka kitajščine, Šanghai, Kitajska

S kolegico sva prišli v istem terminu kot prostovoljki poučevat kitajščino, le da jo jaz poučujem v Mariboru. Danes pa sem prišla na obisk v Ljubljano, da mi malo razkaže vaše mesto. Zelo drugačno je v primerjavi z mesti, od koder prihajam, predvsem zelo evropsko. Naučila sem se že tudi nekaj slovenskih besed kot: hvala, adijo, živijo, dober dan, prosim in pa tudi imena za števila. Za nas je slovenščina zelo težak jezik.

Alice, študentka, Udine, Italija

Čeprav so Udine tako rekoč na pragu Ljubljane, sem tukaj prvič. Pot me je pripeljala sem zaradi koncerta. Frank Turner igra danes v Kinu Šiška in sem že v veselem pričakovanju! Sicer pa sva s kolegico prišli za ves dan, tako da zdaj sproščeno pohajkujeva po Stari Ljubljani.

Clementina, študentka, Udine, Italija

S kolegico sva lačni, preleteli sva ponudbo kosil, ki jih ponujajo restavracije v centru, in bereva, da je ponudba dnevnih kosil zelo privlačna. Za 10 evrov že dobiš juho, glavno jed, solato in sladico. Kaj nama priporočate? Julijo, Vander, Valvasor ali Zvezdo? (smeh)

Sebastian Medina Miranda, študent gastronomije, Meksiko, Mehika

Trenutno študiram francoščino v Nici, ker imam v načrtu nadaljevanje študija gastronomije v Švici, tam pa moram obvladati francoski jezik. V Evropo sem prišel septembra lani, ostal bom do maja. Kot vidite, sem si vzel nekaj dni, da raziščem delček kulinarike vzhodne Evrope. Poleg Firenc, Budimpešte, Bratislave, Krakova in Zagreba sem izbral tudi vaše mesto. Ljubljana me je še posebej navdušila s fotografijami, ki sem jih zasledil na spletu. Ne morete si predstavljati, kakšen oddih je vaše mesto proti mojemu rojstnemu kraju! Med drugim moram degustirati kranjsko klobaso in znamenito sladico z Bleda. Ker tokrat nimam časa, da bi obiskal blejski grad – tudi za Bled so me navdušile fotografije na spletu –, imam v načrtu, da se v Slovenijo še vrnem.

Jia

Alice

Clementina

Sebastian Medina Miranda

Prvi uspehi Mediacijskega centra

Mirjana Kranjčević in Rudi Tavčar o prednostih

Foto: Staša Cafuta Trček

Mediacijski center Ljubljana ima sedež v prostorih Mestne občine Ljubljana na Adamič-Lundrovem nabrežju 2 v sobi 142 v I. nadstropju. T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacije.si. Uradne ure so ob ponedeljkih, torkih, četrtnih in petkih od 9. do 13. ure, ob sredah pa od 14. do 18. ure.

Od konca lanskega leta v prostorih Mestne občine Ljubljana na Adamič-Lundrovem nabrežju 2 deluje Mediacijski center Ljubljana (MCL) v okviru Društva mediatorjev Slovenije. V Centru je v času uradnih ur na voljo usposobljena informatorka, ki nudi vse potrebne napotke, da so zainteresirani pred mediacijo dobro seznanjeni s tem, kako postopek poteka, kaj lahko od postopka pričakujejo in kolikšni so stroški. Tisti, ki so se prvi opogumili in se odločili z mediacijo razrešiti svoj spor, se lahko že veselijo sklenjene sodne poravnave, več postopkov pa je v zaključni fazi. Odvetnica Mirjana Kranjčević, predsednica Društva mediatorjev Slovenije, nam je opisala enega od doslej uspešno razrešenih primerov v Mediacijskem centru Ljubljana, Rudi Tavčar, diplomirani psiholog, član Društva mediatorjev Slovenije, mediator, vodja Pogajalske akademije, partnerski svetovalec in vodja delavnic v zasebni svetovalnici Mirabi, pa nam je nadrobneje pojasnil, kako mediacija ne pomaga le k zunajsodnemu razreševanju sporov, ampak sočasno tudi k samorazumevanju, pozornemu poslušanju drugega in vživljanju v njegov svet ter zavestnemu usmerjanju lastne življenjske poti s prevzemanjem odgovornosti tudi za nastale konfliktna situacije.

MIRJANA KRAJNČEVIĆ

Primer uspešne poravnave spora z mediacijskim postopkom v Mediacijskem centru Ljubljana

Eden od mediacijskih postopkov, ki se je v Mediacijskem centru Ljubljana zaključil s sodno poravnavo med dvema fizičnima posameznikoma, se je nanašal na odškodninski spor, ki je bil že zrel za reševanje v sodnem postopku, saj so bila pričakovanja in interesi obeh udeležencev v postopku zelo različni. Ena od udeleženk je dala pobudo za mediacijo tako, da je poklicala na Mediacijski center Ljubljana, kjer je izvedela, da je mediacija mogoča, če v postopek privoli tudi druga stranka. Center potem poskrbi za to, da je druga stranka obveščena o možnosti mediacije. Ko se obe strani strinjata, da želita z mediacijo razrešiti spor, in poravnata predjem v skupnem znesku 100 evrov, pripravimo skupno srečanje v prostorih Mediacijskega centra takrat, ko imata obe udeleženci v postopku čas, da se sestaneta z mediatorjem. Mediator v pogovoru z obema stranema in po potrebi z vsako posebej, na t. i. ločenih srečanjih, osvetljuje vzroke in razloge za nastanek spora ter interese in želje vsake udeleženke v postopku. Na podlagi informacij, ki jih mediator v pogovoru pridobiva, sprtima stranema pomaga, da razumeta medsebojno ravnanje in

Vsi pogovori z mediatorjem so zaupni in jih mediator ne sme razkriti nikomur, če mu udeleženci v postopku tega izrecno ne dovolita.

Vsi udeleženi zato podpišejo posebno izjavo o zaupnosti, ki vsakega od podpisnikov zavezuje, da informacij, danih v mediacijskem postopku, ne bodo razkrivali drugim osebam in bodo ostale namenjene izključno za ta postopek.

se sprejemata kot osebi za dogovor. Mediatorju pridobljene informacije o tem, kaj je predmet spora in kaj si želita, omogočajo, da udeleženkama v postopku pomaga doseči dogovor, ki bo za obe strani sprejemljiv. Vsi pogovori z mediatorjem so zaupni in jih mediator ne sme razkriti nikomur, če mu udeleženci v postopku tega izrecno ne dovolita. Vsi udeleženi zato podpišejo posebno izjavo o zaupnosti, ki vsakega od podpisnikov zavezuje, da informacij, danih v mediacijskem

postopku, ne bodo razkrivali drugim osebam in bodo ostale namenjene izključno za ta postopek. Mediator se ves čas trudi pridobiti zaupanje sprtih strani in ves čas deluje nevtravno in v korist obeh strank. Samo to je lahko podlaga uspešni mediaciji. Udeleženci v postopkih mediacije imajo možnost, da sami izberejo mediatorja iz objavljenega seznama mediatorjev pri Mediacijskem centru Ljubljana, lahko pa mediatorja določi vodja pisarne pri MCL. Če udeleženci sami izbereta mediatorja, se morata obe strinjati z njim.

Opisani postopek je potekal v mediaciji, ki se je uspešno zaključila s sklenitvijo sodne poravnave. Da je lahko prišlo do sklenitve dogovora, ki je bil zapisan v obliki sodne poravnave, je pomagala in organizirala mediatorka pri MCL in tako udeleženkama v postopku zagotovila, da ima njun dogovor enako pravno veljavo, kot jo ima sodna odločba. Na podlagi zakonske določbe je vsako okrajno sodišče dolžno zapisati dogovor v obliki sodne poravnave, če obe strani to želita in se s tem strinjata. Po doseženem soglasju je mediatorka strankama pomagala, da je bil ta dogovor zapisan pred dežurnim sodnikom v obliki sodne poravnave. Takšna oblika dogovora udeleženkama v postopku zagotavlja, da imajo možnost zahtevati takojšnjo izpolnitev, če bi si po sklenitvi dogovora ena od strank premislila in ne bi želela izpolniti, kar se je z dogovorom zavezala. - Opisana mediacija je trajala tri ure. Glede na ceno in obveznost, ki jo ima Mediacijski center Ljubljana do Mestne občine Ljubljana, ki zagotavlja 30 ur brezplačnih mediacij, sta stranki v tej mediaciji plačali zgolj 122 evrov (skupaj z 22 % DDV!) za sklenitev sporazuma; v ceno je bil všteti plačan predjem in sodna taksa v znesku 8 evrov.

Ljubljana v postopkih mediacije

zunajsodne poravnave sporov

RUDI TAVČAR

Koliko je v Sloveniji mediatorjev, kateri izobrazbeni profil prevladuje in kako poteka usposabljanje za ta poklic – če sploh gre za poklic v pravem pomenu besede? Kakšno izobrazbeno obzorje naj ima mediator, kašna je spodnja in zgornja starostna meja za opravljanje tega dela in katere veščine so zanj nepogrešljive?

Natančnega števila, koliko ljudi je v Sloveniji opravilo izobraževanje za mediatorje, nimam. V Društvu mediatorjev

Slovenije nas je že več kot 400, obstajajo tudi druge mediatorske organizacije, ki izobražujejo in združujejo mediatorje, tako da je ta številka gotovo višja od 1000. To pa še ne pomeni, da je toliko tudi aktivnih mediatorjev. Mnogi se udeležijo izobraževanja, nato pa uporabljajo to znanje pri svojem delu, v podjetju ali v družini. Na izobraževanjih pogosto slišim, da bi se mediacije morali učiti v šoli, saj je to, kako reagirati v konfliktih, ki so neizbežen del življenja, ena od zelo pomembnih veščin, ki nam lahko bistveno izboljšajo življenje. Prav zato bi težko rekli, da je mediator poklic. Mediator mora biti stabilna osebnost, ki zna poslušati in se tudi vživeti v sogovornika. Poklicnih omejitev za izobraževanje za delo mediatorja ni. Med mediatorji so pravniki, sociologi, psihologi, ekonomisti, strojniki, celo kak policaj ali duhovnik se najmeta vmes. Ključno je, da se mediator zaveda, da je v življenju lahko več različnih pogledov na eno in isto realnost. Na izobraževanju se nato učimo, kako sptim ljudem pomagati, da se najprej začno poslušati, da se slišijo in morda celo razumejo resnico drugega. Ko smo to dosegli, smo glavno za rešitev spora že naredili. Pri mediacijah, ki jih izvajamo v sklopu sodišču pridružene mediacije ali v mediatorskih centrih, je seveda dobro, da je to izkušen mediator – tako v mediaciji kot tudi v življenju. In tu imajo leta tudi svoje prednosti. V sklopu šolske in vrstniške mediacije pa je mediator lahko tudi vrstnik, osnovnošolec ali srednješolec.

Zakaj odločitev stroke, da mediatorja imenuje s tujim imenom, ko bi ga lahko poslovenili v posredovalec ali morda vodja pogajanj?

Mediator je v Evropi uveljavljeno ime, ki smo ga sprejeli. V korenu besede je medij. In mediator je res neke vrste medij, prek katerega se udeleženci v postopku pogovarjata. Mediator ni nekdo, ki bi sodil, ampak je nevtralna in neodvisna osebnost, ki sptima stranema pomaga k razumevanju konflikta, druge strani in pogosto tudi samih sebe. Možnost, ki jo mediacija ponuja, je predvsem v tem, da ljudje vzamejo spor v svoje roke. S tem, ko spore damo na sodišče, v roke tretji osebi, dajemo pravzaprav svoje življenje v roke drugim. Kako bo sodnik razsodil, je pogosto negotovo, odvisno od tega, kako smo znali predložiti dokaze, kako je tekel postopek, ali smo zamudili kak rok, kako spreten je naš odvetnik ... V procesu mediacije pa imamo mi možnost vplivati na rezultat, na to, kaj povemo, kaj ponudimo drugi strani in tudi to, kaj sprejmemo. Skratka, mediacija je način reševanja konfliktov, kjer imamo mi škarje in platno v svojih rokah. Mediacija je usmerjena v prihodnost, v nadaljnje sodelovanje in življenje. Sodni postopek pa je usmerjen v preteklost, v iskanje krivca in nato v kaznovanje krivca. S tožbo se maščujemo in želimo popraviti krivice. Mi smo žrtev in iščemo zaščitnika, sodnika, ki nam bom pomagal popraviti krivico. Medtem ko z mediacijo prevzamemo del odgovornosti za nastalo situacijo in tudi aktivno vplivamo na izid spora. Torej nismo več žrtev, ne iščemo rablja, ki bo kaznoval, ampak smo sooblikovalec prihodnosti.

Kako uspešni ste slovenski mediatorji pri svojem delu in kako uspešni ste pri mediaciji vi sami?

Neke vseslovenske statistike ni na voljo, saj se mediacije izvajajo tako na sodiščih, v mediatorskih središčih po občinah, v zasebnih mediatorskih ustanovah, v centrih za socialno delo ... Za Ljubljansko okrožno sodišče mislim, da je uspešnost okoli 60 %, za družinske skoraj 70 %, medtem ko je pri gospodarskih in civilnih mediacijah uspešnost okoli 50 %. Za Mediatorsko središče v Kranju sem dobil podatek, da je uspešno rešenih skoraj 80 % zadev. Sam delam na treh sodiščih, na mediatorskih centrih v Kranju in Ljubljani in tudi v zasebni praksi. Uspešnost mojih mediacij je približno 70 %. Pri tem je treba vedeti, da za uspešno mediacijo velja tista, ki se je sklenila z nekim dogovorom ali poravnavo. Sam pa menim, da je včasih tudi mediacija, ki se je zaključila brez poravnave, lahko uspešna. Če drugega ne, spti ljudje vidijo, kaj se da narediti in kje so meje. Tako jim mediacija lahko pomaga soočiti se ali celo sprejeti kako neprijetno resnico. In tudi to je neke vrste uspeh.

Kdaj imate kot usmerjevalec pogajanja med sptima stranema največ osebnega zadoščenja?

Vsaka mediacija, kjer si na koncu spti strani sežeta v roko in se dogovorita, kako bosta zaključili spor, tudi meni pomeni veliko zadovoljstvo. Čustveno se me najbolj dotaknejo mediacije, kjer so vpleteni tudi otroci. Ko se starši ločujejo, najbolj trpijo otroci. Pogosto starši na vsa usta razlagajo, da to ali ono zahtevo ali prepoved postavljajo zaradi otroka, kot zunanji opazovalec pa vidim, da otroka uporabljajo kot vzvod za maščevanje nekdanjemu partnerju. To me včasih zelo boli. In ko vidim, da se spti zakonca, ki sicer ne bosta več zakonca, bosta pa za vedno ostala starša svojim otrokom, znata dogovoriti, kako bosta ravnala v dobro otrok ali vsaj tako, da jih s svojim ravnanjem ne bosta dodatno poškodovala, vidim, da ima moje delo smisel.

Spominjam se mediacije, ki sem jo pred kratkim zaključil. Dva brata, možakarja mojih let, solastnika uspešnega podjetja, sta prišla k meni zaradi poslovnih nesoglasij. Na mediaciji smo odprli zadeve, o katerih se nista pogovorila že skoraj deset let in ki so kalile odnos med njima. Govorila sta o zamerah, bolečinah, odnosu do staršev ... in seveda tudi o poslovnih zadevah. Po več srečanjih sta na koncu oba jokala, se objela in skupaj smo naredili načrt, kako bosta ravnala v bodoče. Vam povem, še sam sem bil tako navdušen, da sem se moral prav zadrževati, da ju nisem objel. (Smeh)

S katerimi dodatnimi argumenti bi ljudi povabili k postopku mediacije, če odštejemo dolgotrajnost, višino stroškov in nepredvidljivost izida v sodnih postopkih?

Pri kaznivih dejanjih je kaznovanje krivcev civilizacijska norma. Sodišče štiti nemočne in z zakoni ureja življenje tako, da močnejši ne more izvajati nasilja nad šibkejšim. In prav je tako. Obenem pa življenje ni črno-belo, kot je sodba na sodišču. Pogosto vidim, da pri iskanju razlogov za konflikt ni enoznačnega odgovora. V odnosih med odraslimi zreliimi osebami pač pride do različnih interesov, do različnih razumevanj situacije. Splet okoliščin, nerodnost z ene strani, drobna

nezornost ali nepoštenost z druge, zamera, maščevanje ... in stvari se kopicijo in konflikt lahko silovito izbruhne. Kdo je kriv? Včasih je to nemogoče povedati. In tudi ni produktivno. Preprosto je smiselno prevzeti odgovornost za nastalo situacijo tako z ene kot z druge strani in iskati skupni interes za bodoče življenje. In to nam mediacija omogoča, sodišče pa žal ne.

Sami imate družino s štirimi otroki in partnersko sodelujete tudi v svoji poklicnosti, da ljudi učite dobrih medsebojnih odnosov. Kaj je temeljni razlog, da se nam v osebnem odnosu zalomi, s katerim ključem pripeljete sogovornika k samorazumevanju in razumevanju sogovornika? Gre za množico načinov dobrega sporazumevanja ali se na koncu izlušči kakšen zelo preprost razlog za nesporazum in enako preprost napotek, da bi ga premostili?

Res je to neke vrste poklicanost. Ko me včasih vprašajo, kaj je moje delo, jim odvrnem, da »spravljam ljudi skupaj«. In to ne samo v mediacijah. Glavnina mojega dela je v podjetjih, kjer učim ljudi sodelovanja, razumevanja, spoznavanja sebe, svojih motivov za delo, delovanja v skupini ter kako biti pri delu srečen in obenem še uspešen. To se da! (smeh) Seveda pa se tudi v najboljših odnosih kdaj zalomi. Sam vidim enega ključnih razlogov v tem, da smo prepričani, da je na svetu samo ena resnica. In to je seveda naša resnica. Če nekdo ne vidi stvari tako kot mi, ga hitro začnemo prepričevati, da nima prav in da mora razmišljati, delati, čutiti tako, kot je prav – torej tako, kot mislimo, delamo in čutimo mi. Običajno se ljudje ne dajo tako hitro prepričati in se upirajo. Potem si o njih mislimo vse najslabše in konflikt je tu. Težko bi dal en sam preprost napotek za izogibanje oz. premostitev konfliktov. Meni pomaga to, da verjamem, da je vsak človek v svojem bistvu dober. In če naredi nekaj, kar je po našem videnju narobe ali če nam je s svojim dejanjem celo prizadel bolečino ali škodo, verjamem, da je imel v ozadju neke razloge, neko svojo logiko, ki jo je potrebno za rešitev spora razumeti. Celotno pri dejanjih, ki so nepoštena, se lahko potrudimo razumeti, kakšna prepričanja o sebi, drugih in svetu so to osebo pripeljala do tega, da krši zakon ali se tako obnaša. To seveda ne pomeni, da se moramo z drugo stranjo strinjati, ji dati prav in zavreči svoje prepričanje. Daleč od tega. Ampak že to, da se potrudimo razumeti, lahko vzbudi v nas empatijo in nas privede bliže drugemu. Preprosto, bodite v življenju radovedni, kaj se dogaja v svetu vašega sogovornika, preverite, kaj se dogaja tudi v vašem svetu, in prevetrite vsake toliko časa svoja prepričanja. Potem bo tudi lažje sprejeti drugačno resnico.

VPIS OTROK V LJUBLJANSKE JAVNE VRTCE

Foto: Nik Rovar

Starši sprejetih otrok v ljubljanske vrtce bodo sredi maja, po preteku pritožbenega roka in odločitvi o pritožbah, povabljeni k podpisu pogodb. Proces vključevanja otrok v vrtce bo trajal ves čas šolskega leta 2014/15, saj vrtci objavljajo prosta mesta, ki nastajajo zaradi zavrnitve podpisa pogodb oziroma ponudbe vse šolsko leto.

V ljubljanskih javnih vrtcih so za šolsko leto 2014/15 razpisali 3.001 prosto mesto, v razpisnem roku pa so prejeli 4.157 vlog za sprejem otrok v vrtce, od tega 3.355 za prvo in 802 za drugo starostno obdobje. Vpis novincev v ljubljanske javne vrtce za šolsko leto 2014/15 je potekal od 1. do 15. marca 2014. Ker so javni vrtci prejeli več vlog, kot je trenutno prostih mest, na podlagi prejetih točk o vpisu otrok v vrtce odločajo komisije za sprejem otrok v vrtce, ki so v vrtcih zasedale od 2. do 4. aprila 2014.

Med vpisanimi otroki je 2.764 otrok, ki izpolnjujejo kriterij bivanja in stalnost bivanja (od 1. 1. 2013), 966 otrok ima stalno prebivališče v MOL skupaj z obema ali z enim od staršev, vendar ne zadostujejo kriteriju stalnosti bivanja, 455 otrok pa je iz drugih občin.

Sredi aprila, ko bodo komisije končale svoje delo, bodo javni vrtci staršem vpisanih otrok pošiljali obvestila o sprejemu otroka v vrtce oz. o uvrstitvi otroka na čakalni seznam. Starši sprejetih otrok bodo sredi maja (po preteku pritožbenega roka in odločitvi o pritožbah) povabljeni k podpisu pogodb. Do vzpostavitve centralnega čakalnega seznama v sredini maja bodo vrtci oblikovali vse oddelke v vrtcu glede na starostno strukturo sprejetih in že vključenih otrok, s ciljem, da bo racionalno organiziran sprejem čim več otrok s čakalnega seznama. Po končanih postopkih sprejema otrok v vrtce in po zaključenem pritožbenem postopku bodo v drugi polovici maja sezname posameznih vrtcev združeni v centralni čakalni seznam MOL, na katerem bo prednostni vrstni red oblikovan na podlagi doseženega števila točk, ki ga je določila komisija za sprejem v posameznem vrtcu.

V primeru prostih mest bodo vrtci k podpisu pogodbe pozvali starše prvovrščenega otroka, ki ga bo sistem izbral s centralnega čakalnega seznama po letniku rojstva in najvišjem številu točk ter izbiri vrtca, ki so ga starši navedli v vlogi. Proces vključevanja otrok v vrtce bo trajal ves čas šolskega leta 2014/15, saj vrtci objavljajo prosta mesta, ki nastajajo zaradi zavrnitve podpisa pogodb oziroma ponudbe vse šolsko leto.

Od leta 2006, ko smo na Mestni občini Ljubljana zaznali povečan vpis v vrtce na območju MOL, do marca 2014 smo odprli 84 oddelkov, prav tako se je povečalo število otrok v novoodprtih zasebnih vrtcih, ki so sofinancirani iz sredstev Mestne občine Ljubljana. Od septembra 2006 do konca leta 2013 smo od prvotnih 687 oddelkov z adaptacijami, rekonstrukcijami, prizidavami in novogradnjami oblikovali 771 oddelkov. S tem je v Ljubljani trenutno dosežena 86-odstotna vključenost otrok v vrtce, medtem ko je slovensko povprečje 75,6-odstotna (ta podatek vključuje tudi Ljubljano). Visoko vključenost smo stalno povečevali s kakovostnim standardnim in nadstandardnim programom v vrtcih ter premišljeno politiko dodatnih mestnih znižanj plačila vrtca, tako da je povprečno plačilo staršev v vrtcih v MOL v letu 2013 znašalo le 26 %, medtem ko so na centrih za socialno delo staršem z odločbami odmerili plačilo v povprečni višini 39,6 % cene programa.

V šolskem letu 2014/15 zapuščajo vrtce in se vključujejo v prvi razred otroci, rojeni leta 2008. To je že drugo leto številčno močna generacija, ki odhaja iz vrtca. Število čakajočih otrok za vključitev v javne vrtce MOL se je v primerjavi z lanskim obdobjem zmanjšalo, saj je na centralnem čakalnem seznamu na dan 4. aprila 2014 še 687 otrok, od tega le 17 otrok, ki zadostujejo maksimalnim kriterijem in izbiri kamorkoli ter jim še ni bilo ponujeno nobeno prosto mesto v vrtcu, ti otroci v letu 2013 še niso izpolnjevali starostnega kriterija za vstop v vrtce. Trenutno je v vseh vrtcih v MOL v prvem starostnem obdobju še 26 prostih mest, vendar se starši zanje ne odločajo, ker želijo določen vrtce, zlasti zaradi bližine doma ali službe.

Glas mladih

Maja Drobne

Fotografije: Maja Majcen

Dvodnevno srečanje *Dialog mladih 2.0: Vključujemo!*, ki je potekal v Ljubljani, sta pripravila Javni zavod Mladi zmaji in Mladinski svet Ljubljana. Projekt spodbuja ustvarjanje skupnih idej in ukrepov za večjo udeležbo mladih v slovenski družbi.

DIALOG MLADIH 2.0: VKLJUČUJEMO!

14. in 15. marca 2014 je v organizaciji Mladinskega sveta Slovenije in Mladinske mreže MaMa ter v sodelovanju z Javnim zavodom Mladi zmaji in Mladinskim svetom Ljubljana potekal projekt *Dialog mladih 2.0: Vključujemo!* v duhu sprememb in z namenom, da bo glas mladih bolj slišan in upoštevan.

Na dvodnevem srečanju so mladi iz Ljubljane – pridružili so se nam tudi mladi iz programa PUM, ki prihajajo iz Zavoda BOB – izoblikovali šest konkretnih ukrepov s področij mobilnosti, izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske problematike in mladinskega organiziranja. Po metodah skupinskega dela so mladi svoje želje in predloge oblikovali v konkretne ukrepe: Izboljšanje sistema vstopanja in izstopanja v sklopu ljubljanskega potniškega prometa, ureditev prednostnih list neprofitnih občinskih stanovanj mladim, vzpostavitev mladinskega centra K'dogaja v centru mesta, izobraževalne gledališke delavnice in predstave s humanitarno noto, vzpostavitev sistema pripravništva takoj po koncu študija ter zagovornik dijakov. Vsi ukrepi odgovarjajo na konkretne potrebe mladih iz Mestne občine Ljubljane.

Zbrane je na začetku pozdravil ljubljanski župan Zoran Jankovič, nato pa so pobudam mladih pozornost prisluhnilo politični odločevalci in drugi pomembni akterji iz lokalnega in nacionalnega okolja. Dialog

z mladimi so ustvarjali: mag. Mateja Demšič, vodinja Oddelka za kulturo in vodinja Urada za mladino MOL, Matevž Frangež, poslanec Državnega zbora, Andrej Čuš, poslanec Državnega zbora, Sandi Meke, Zavod za zaposlovanje, pisarna za delodajalce, mag. Jurij Snoj, direktor OS Ljubljana, Marta Turk, Gospodarska zbornica Slovenije. Odločevalci so bili zelo zadovoljni z ukrepi, ki so jih predstavili mladi. Presenečeni so bili nad izzivi in težavami, s katerimi se mladi soočajo v svojem vsakodnevem življenju. V razpravah so bili izjemno konstruktivni in zavzemali se bodo za uresničevanje omenjenih ukrepov, predvsem pa za soodločanje mladih v procesu oblikovanja ukrepov, ki zadevajo mlade.

Dialog mladih 2.0: Vključujemo! je projekt, ki spodbuja ustvarjanje skupnih idej in ukrepov za večjo udeležbo mladih v slovenski družbi, še posebno pozornost pa namenja pereči tematiki družbenega vključevanja mladih.

»KER IMAM, DRUGEMU DAM!«

Uspešna dobrodelna akcija Mladih zmajev

Špela Rehar, Ana Marinčič, Mateja Maver

Četrtni mladinski center Šiška, ki deluje v okviru Javnega zavoda Mladi zmaji, je že drugo leto zapored organiziral dobrodelno akcijo z geslom »Ker imam, drugemu dam!« in se s tem projektom pridružil vseslovenskemu Dnevu za spremembe pod okriljem Slovenske filantropije.

K sodelovanju so povabili tudi **druge lokalne organizacije** (Urbanroof, tabornike

Roda Dobre volje, knjižnico Šiška, Misss in Duh časa) in dokazali, da lahko stopijo

Foto: arhiv JZ Mladi zmaji

Z uspehom letošnje dobrodelne akcije Dan za spremembe so bili mladi zelo zadovoljni, saj so zbrali pet nakupovalnih vozičkov osnovnih potrebščin in socialno ogroženim prispevali devet računalnikov.

skupaj in naredijo nekaj dobrega za sosede in lokalno skupnost. Pred začetkom akcije so v mladinskem centru skupaj z mladostniki in prostovoljci pripravili plakate, letake in pisane škatle za zbiranje hrane, higienskih pripomočkov, čistil, šolskih potrebščin in računalniške opreme. Škatle so postavili na več lokacij v Šiški že teden dni pred zaključnim dogodkom, ki se je zgodil 5. aprila 2014, ko so ob stojnici pred trgovino mimoidoče vabili k sodelovanju oz. doniranju življenjskih potrebščin. Zanimanim so predstavili tudi druge aktivnosti mladinskega centra, vsem sodelujočim pa v zahvalo ponudili domače piškote v obliki ribice, ki je bila simbol vseslovenske akcije. Še dan sta v prostorih mladinskega centra potekali dve delavnici za mladostnike – spoznavali so cirkuške trike in izdelovali knjižna kazala.

Z uspehom akcije so zelo zadovoljni, saj so zbrali pet nakupovalnih vozičkov osnovnih potrebščin in

socialno ogroženim prispevali devet računalnikov. Zbrane potrebščine in računalnike so na uradnem zaključku 8. aprila direktorici Centra za socialno delo Šiška, mag. Alenki Lovišček predali mladi iz Četrtnega mladinskega centra Šiška. Direktor Javnega zavoda Mladi zmaji mag. Vojko Vavpotič pa je ob tem pozdravil pobudo, pohvalil mlade in izpostavil, da bi bilo smiselno tovrstni dobrodelni projekt prenesti tudi v druge ljubljanske četrtne skupnosti.

Poleg zaposlenih, mladostnikov in prostovoljcev se je na pobudo odzvalo veliko ljudi, ki so s svojim prispevkom marsikomu polepšali dan. S projektom niso zgolj pomagali družinam v stiski, ampak so z dobro voljo in solidarnostjo prispevali k povezanosti četrtne skupnosti.

(Špela Rehar je prostovoljka Četrtnega mladinskega centra Šiška, Ana Marinčič in Mateja Maver pa sta koordinatorici Četrtnega mladinskega centra Šiška.)

After taxi – vsak konec tedna varno z zabave v Ljubljani

Tudi letos, že peto leto zapored, v Združenju DrogArt skrbijo za varen prevoz mladih z zabave domov. Tokrat malo drugače.

Vožnja pod vplivom alkohola in drog je še vedno eden izmed najpogostejših razlogov prometnih nesreč med mladimi. Teh je bilo v letu 2013 kar 199. Zato je glavni cilj projekta After taxi zmanjšati število prometnih nesreč zaradi vožnje pod vplivom alkohola in tako zavarovati vse udeležence v cestnem prometu. Mladi med 16. in 30. letom, ki odhajajo na večerne zabave in nimajo zagotovljenega varnega prevoza z zabave domov, lahko prejmejo kupon After taxi za brezplačno in varno vožnjo s taksijem. Projekt After taxi poleg zagotavljanja varnega povratka domov mlade informira o manj tvegani zabavi ter spodbuja njihove bolj odgovorne odločitve.

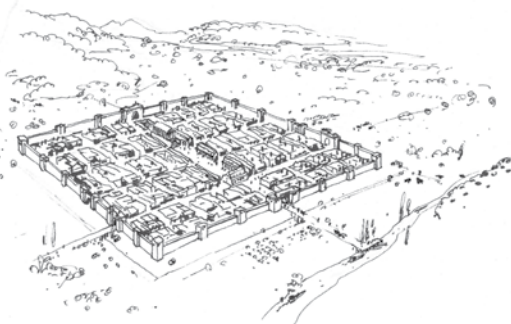
Foto: arhiv DrogArt

Glavni cilj projekta After taxi za mlade med 16. in 30. letom, ki lahko prejmejo kupon After taxi za brezplačno in varno vožnjo s taksijem, je zmanjšati število prometnih nesreč zaradi vožnje pod vplivom alkohola in tako zavarovati vse udeležence v cestnem prometu.

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim, pogledam v knjigo in na medmrežje, vprašam, poznam.

Risba: Dušan Muc

V obliki katerega geometrijskega lika je bil tloris rimske Emone?

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 5. maja na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si ali na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana.

Med pravnimi odgovori bo izžrebanec prejel dve brezplačni veliki kombinirani vstopnici za Ljubljanski grad.

Odgovor na vprašanje iz prejšnje številke glasila

Polž je rešitev uganke pesnika, šolnika in duhovnika **Valentina Vodnika** (1758-1819); njegov kip stoji na po njem imenovanem Vodnikovem trgu – nekdanj pred vhodom v licej, danes pa je tam mestna tržnica.

Vstopnici za Ljubljanski grad je dobil **Jure Pavlin**, učenec 7. a razreda OŠ Trnovo. Iskrene čestitke!

Rubriko pripravlja Dušan Muc.

NAGRADNI NATEČAJ ZA LJUBLJANSKE OSNOVNOŠOLCE

Če hodiš v ljubljansko osnovno šolo, si povabljen, da bolje spoznaš Ljubljano. Pravilno odgovori na zastavljeno vprašanje v rubriki Mozaik moje Ljubljane, dopiši, kateri razred in katero osnovno šolo v Ljubljani obiskuješ, in mogoče bo žreb izbral prav tebe, da se boš brezplačno popeljal na Ljubljanski grad z vzpenjačo, se povzpél na Razgledni stolp, si ogledal Virtualni grad in stalno razstavo slovenske zgodovine. Čakata te dve veliki kombinirani vstopnici, ki ti ju podarja Javni zavod Ljubljanski grad, da boš na Grad povabil tudi svojega spremljevalca.

OBČNI ZBOR MESTNEGA ODBORA ZZB ZA VREDNOTE NOB LJUBLJANA

J. H.

Foto: arhiv ZZB NOB

Občni zbor Mestnega odbora ZZB za vrednote NOB.

Mestni odbor ZZB za vrednote NOB Ljubljana je imel konec minulega leta 5.255 članov, podatki o gibanju članstva pa kažejo na porast števila članov, ki niso bili udeleženi v 2. svetovni vojni. Takih članov je v organizaciji že več kot 60 odstotkov. V okviru mestnega odbora deluje 9 borčevskih združenj in društev s 70 krajevnimi odbori. Za tako razvejano organizacijo je zelo pomembno tesno in dobro sodelovanje tako z Mestno občino Ljubljana in njenim županom ter podžupani in organi Mestne občine kot tudi s četrtnimi skupnostmi in občinami na obrobju Ljubljane. »Sodelovanje z občinami Skofljica, Brezovica, Medvode, Velike Lašče, Ig, Borovnica, Dobrovo in Dol pri Ljubljani je dobro, prav tako s številnimi drugimi društvi, ustanovami in zavodi v mestu,« je na skupščini ocenil Janko Heberle, predsednik mestnega odbora ZZB za vrednote NOB Ljubljana.

Posebej so poudarili dobro sodelovanje z županom Zoranom Jankovičem, ki se redno udeležuje pomembnejših spominskih srečanj in prireditve, kjer praviloma tudi nagovori zbrane. Župan se je udeležil tudi tokratne letne skupščine ljubljanskih borcev in jim izrekel zahvalo za dosedanje aktivnosti in podporo.

Aktivnosti v organizaciji mestne in krajevnih organizacij ZZB pa je na območju Mestne občine Ljubljana veliko, spominske in druge slovesnosti potekajo praktično vse leto, še posebej bo živahno konec aprila in ves maj, ko se bodo najprej 27. aprila spomnili na dan upora proti okupatorju, nato 9. maja počastili obletnico osvoboditve Ljubljane. V prvih majskih dneh bo potekal tudi tradicionalni Pohod ob žici okupirane Ljubljane, v maju pa bodo še večje slovesnosti na Orlah, Jančah, Smrečju pri Turjaku.

Poleg skrbi za pomlajevanje članstva in tkanje organizacijske mreže v mestni borčevski organizaciji ne pozabljajo na svoje ostarele in bolne člane, ki jih obiskujejo, ena od zelo pomembnih nalog pa je skrb za ohranjanje in vzdrževanje spomenikov in partizanskih grobišč, kjer je izjemno pomembno dobro sodelovanje s četrtnimi skupnostmi. V zvezi s tem so opozorili na še vedno neurjen spominski park na Urhu, kjer še ni končan denacionalizacijski postopek, prav tako pa na republiški ravni ni urejena skrb za vzdrževanje grobnice narodnih herojev in spomenika na Trgu republike. Številna spominska obeležja urejajo in ohranjajo s pomočjo donatorjev, lastni prispevkov članov in z udarniškim delom. Na skupščini so poudarili tudi dobro sodelovanje z nekaterimi osnovnimi in srednjimi šolami v mestu.

Izobraževanje

Centri medgeneracijskega Javnem zavodu Cene Štupar

Foto: arhiv JZ Cene Štupar CILJ

V Javnem zavodu Cene Štupar – Centru za izobraževanje Ljubljana od lanskega novembra poteka medgeneracijsko učenje spoštovanje med različnimi generacijami.

Naše stoletje je zaznamoval medgeneracijski razkorak, ki ga lahko pripišemo demografskim spremembam in neenakomerni distribuciji znanja. Vse večje staranje prebivalstva posledično ustvarja konflikte zaradi razdelitve ekonomskih virov in družbene moči posamične generacije, zlasti pri vprašanju oblasti nad znanjem. V tem kontekstu lahko prav medgeneracijsko učenje pomembno pripomore k preseganju razlik med generacijami, saj vodi v večjo solidarnost in gradi ponovno zaupanje med njimi.

28 lokalnih Centrov medgeneracijskega učenja

Med svojim izobraževalnim poslanstvom so tako v Javnem zavodu Cene Štupar – Centru za izobraževanje Ljubljana (Cene Štupar - CILJ) kot tudi na drugih ljudskih univerzah po Sloveniji zlasti med delom s starejšimi generacijami zaznali povečano potrebo po medgeneracijskem učenju. Pod okriljem Zveze ljudskih univerz Slovenije so se zato odločili za ustanovitev 28 lokalnih Centrov medgeneracijskega učenja (CMU), ki delujejo na območjih ljudskih univerz, njihov osrednji cilj pa je ponuditi organizirane in strokovne izmenjave znanj in izkušenj ter v medgeneracijsko učenje zajeti vse generacije po že splošno uveljavljeni razvrstitvi: veterani, otroci blaginje ter generacije X, Y in Z. Prepričani so namreč, da lahko ravno tovrstne organizirane učne dejavnosti različne generacije povežejo in pozitivno vplivajo na pogosto negativna stališča, ki jih imamo zlasti do starejših in staranja.

Medgeneracijsko učenje je doslej veljalo za nekaj samoumevnega, saj se je posameznik z njim običajno pretežno

srečeval znotraj družine, kjer so starejši na mlajše prenašali svojo modrost, znanje, izkušnje, veščine, norme in vrednote. Nasprotno pa danes učenje med generacijami ne poteka več spontano in tudi ne le znotraj družine, saj starši, otroci in vnuki pogosto ne bivajo skupaj. Še več, delovanje tega poprej stoletja uveljavljenega modela medgeneracijskega učenja dodatno onemogoča tudi izredno hiter tempo življenja, zato ta za prenos v širše družbeno okolje potrebuje dodatno spodbudo. Tako koncept medgeneracijskega učenja vedno bolj postaja tudi vsebina različnih lokalnih, nacionalnih in evropskih strateških dokumentov.

Partnerski odnos v procesu učenja

Za današnje medgeneracijsko učenje je značilna prostovoljna udeležba, pri katerem učitelji oz. mentorji in učeči se sodelujejo na podlagi vzpostavljenega partnerskega odnosa, sklenjenega s častno izjavo sodelujočih vladnih in nevladnih organizacij, povezanih v mrežo. Cene Štupar - CILJ si vanjo prizadeva vključiti tudi vrtnice, izobraževalne organizacije, društva, socialne zavode in ustanove, interesna in stanovska združenja.

MEDNARODNI DAN SREČE NA PREŠENOVEM TRGU

Mimoidoči so na mednarodni dan sreče lahko na Prešernovem trgu v Ljubljani zaplesali na uspešnico Happy Pharrella Williama. Koreografijo je za to priložnost ustvarila

Azra Selimanovič, zaplesali pa so tudi plesalke in plesalci plesne šole Libero. Praznovanja sreče so se udeležili tudi nekateri znani Slovenci, z navdušenci je pel tudi Tomaž Kozlevčar.

Foto: spletna stran Planet Siol

Mednarodni dan sreče, ki so smo ga letos prvič slavili tudi v

učenja v

najrazličnejših uporabnih znanj, v procesu katerega se tkejo prijateljske vezi in medsebojno

Programi medgeneracijskega učenja, ki so prvič pilotno potekali v centrih po Sloveniji v zadnjem tednu lanskega novembra, obsegajo skrbno načrtovane in vsebinsko pestre dejavnosti, ki generacije pri izmenjavi znanj in izkušnji povezujejo v obojestransko korist, ob tem pa raste vzajemno razumevanje in spoštovanje, krepi se posameznikova samopodoba in medsebojna povezanost med partnerji. S prireditvijo *Sinergija za učenje* in vsemi zastavljenimi aktivnostmi v Tednu medgeneracijskega učenja smo s centri naredili prvi korak v smeri ozaveščanja o pomenu prenosa znanja med generacijami, ki je vodilo njihovega delovanja.

učenjem prizadevajo za izboljšanje življenja v skupnosti. Tako kot na področju vseživljenjskega neformalnega učenja tudi pri medgeneracijskem učenju posvečajo posebno pozornost zlasti ranljivim ciljnim skupinam, ljudem s podeželja, Romom, migrantom, manj izobraženim, osebam s posebnimi potrebami in drugim.

Projekt medgeneracijskega učenja podpira tudi Mestna občina Ljubljana, ambasador projekta je župan Zoran Jankovič, častni pokrovitelj pa je predsednik RS Borut Pahor. Svojo podporo so izrazili številni znani Slovenci in lokalni ambasadorji, ki moč medgeneracijske izmenjave znanja in vzajemne sinergije prepoznajo tudi kot upanje v skupni boljši jutri. - Vse izobraževalne vsebine Cene Štupar - CILJ so dostopne na spletni strani www.cene-stupar.si, več o projektu pa si lahko preberete tudi na www.zlus.si.

Trije modeli medgeneracijskega sodelovanja

Pri zasnovi centrov upoštevajo tri modele medgeneracijskega sodelovanja:

- programe, v katerih so starejši mentorji in svetovalci mlajšim;
- programe, kjer mlajši prenašajo svoja znanja na starejše;
- programe, v katerih si heterogene skupine mlajših in starejših s skupnim

Ljubljani, je pritegnil veliko mladih navdušencev.

DEJAVNOSTI CENTRA ZA MEDGENERACIJSKO UČENJE LJUBLJANA APRILA IN V ZAČETKU MAJA

Ustvarjanje e-poštnega računa in osnove e-pošte (organizator Cene Štupar – CILJ / Aleksandra Janežič Lipar): Generacija Y bo podajala znanje generaciji veteranov in otrokom blaginje, kako si ustvarite e-račun, pošljete elektronsko pošto, posredujete sporočilo, vstavite prilogo, oblikujete sporočilo ...

Kraj: Vojkova 1 – 17. 4. in 24. 4. ob 12.30

Ustvarjanje Facebook računa in osnove socialnih omrežij (organizator Cene Štupar – CILJ / Aleksandra Janežič Lipar): Generacija Y bo učila generacijo veteranov in otrok blaginje, kaj so socialna omrežja, katera se najpogosteje uporabljajo in kako uporabljati Facebook. Pogoj za udeležbo je osnovno poznavanje e-pošte in aktiven e-poštni račun.

Kraj: Vojkova 1 – 8. 5. in 15. 5. ob 12.00

Vpogled v e-zemljiško knjigo in sprememba podatkov v registru nepremičnin (GURS) ter seznanjanje z osnovnimi pojmi nepremičnin kot osnova pri prodaji, oddaji ali nakupu nepremičnine (organizator Cene Štupar – CILJ / Dragica Glažar in Kristina Milanovski Brumat): Generacija X bo učila generacijo veteranov in otrok blaginje, kako pogledati podatke o nepremičnini v e-zemljiški knjigi, kaj pomenijo plombe na nepremičnini, kaj je hipoteka in kako pogledati hipoteko na nepremičnini. Pogoj za udeležbo je osnovno znanje e-pošte in aktiven e-poštni račun.

Kraj: Vojkova 1 – 24. 4., 8. 5. in 22. 5. ob 14.00

Ne pozabi me (organizatorica Spominčica – slovensko združenje za pomoč pri demenci): Generacija X in generacija otrok blaginje bosta učili vse generacije, ki so svojci oseb z demenco - Tonica Golobič, dipl. m. s.; Rajka Stavrevič, dr. med.; Marjeta Gomboč, dipl. fit.; Barbara Pajk, dipl. m. s., in Jana Dragar, dipl. soc. delavka, bodo vsak torek v aprilu in prvi torek v maju podajale znanje o demenci ter si z udeleženci izmenjavale izkušnje o bolnikih z demenco.

Kraj: Linhartova 13 – 15. 4. in 22. 4. ob 17.00

Vstajanje, predsedanje, transfer pri premeščanju odrasle osebe (organizator je Dom starejših občanov Ljubljana – Šiška / Vesna Hojan): Generacija X bo podajala znanje na vse generacije, ki se na različne načine soočajo z manj pokretnimi osebami.

Kraj: DSO Ljubljana – Šiška, Kunaverjeva 15, prostori fizioterapije – 17. 4. ob 13.00

3D tisk – povečaj si zaposlitvene možnosti / ustvari si delovno mesto (organizator ItehLab, informacijske tehnologije, d.o.o. / Engelbert Zupanc): Generacija X bo učila vse generacije, ki želite spoznati delovanje in možnosti za 3D tisk ter se naučiti, kako si povečati zaposlitvene možnosti in si ustvariti lastno delovno mesto.

Kraj: Linhartova 13 – 1. 4. in 10. 5. ob 9.00

Vezenje s tehniko križcev in razstava vezenin (organizator Cene Štupar – CILJ / Ema Andoljšek): Generacija veteranov bo mlajše generacije učila veččin vezenja tehnike s križci.

Kraj: Linhartova 13 – razstava bo na ogled med 14. 4. in 18. 4.

Vse medgeneracijske aktivnosti so brezplačne. Prijave sprejemamo do dneva pred začetkom delavnice osebno na Linhartovi 13, III. nadstropje, soba 308, oz. do zapolnitve prostih mest. Za več informacij pokličite na 030/ 313 612 ali pišite na aleksandra.janezic@cene-stupar.si (Aleksandra Janežič Lipar).

- generacija veteranov, rojena med letoma 1922–1943
- generacija otrok blaginje, rojena med letoma 1944–1960
- generacija X, rojena med letoma 1961–1980
- generacija Y, rojena med letoma 1981–2001
- generacija Z, rojena po letu 2001

Jadranka Juras – pevka, ki ne opozarja le nase

Foto: osebni arhiv

Jadranka Juras

Jadranka Juras ima za seboj že dolgo in uspešno pevsko kariero. Z veliko občutljivosti, a kritično se odziva na vse krivice in zatiranja, pa naj gre za živali ali za otroke, za revne in nemočne. Spremljali smo mnoge njene koncerte in nastope, jo občudovali v fantazijskih preoblekah v oddaji X faktor, ko je brez zadržkov razgalila svoja čustvovanja, občudovali kot glamurozno fatalno žensko, vemo, kako nepopustljiva so njena stališča do spoštovanja življenja vseh živih bitij. A vendar ni nikoli preveč govoriti in pisati o ljudeh, ki ne mislijo le nase, ki z besedami in dejanji pogumno in pokončno posegajo v našo vsakdanjost z namenom, da bi jo izboljšali. Kot osebnost in kot pevka je na poti nenehnega izpopolnjevanja in rasti. Prav poseben privilegij in veselje je spoznati njeno očarljivo, vedro, odkrito, tenkočutno in sočutno, včasih igrivo otroško naravo, ki odseva v jasnini in odkritosti njenega pogleda in v zvonkem odtenu njenega glasu.

Tvoj prvotni študij je bil filozofija, vendar si za štipendijo zaprosila, ko si študirala petje jazza v Gradcu. Kako je prišlo do te prelomnice, kaj te je odvrnilo od študija filozofije in te je potegnilo v študij petja?

Od malih nog sem se želela ukvarjati z glasbo. In vem, da je v meni vedno obstajala tiha želja, da bi šla študirat v tujino. Nekako sem mislila, da me bo pot odpeljala v klavirsko smer. To se ni izšlo, ker preprosto nisem imela učitelja, s katerim bi gradila dobre temelje, saj sem od odhoda svoje prve profesorice skoraj vsako leto dobila novega profesorja. Šele zdaj se zavedam, kako je profesor pomemben in kako srečen si lahko, če naletiš na pravega, kar pa je, žal, redkost. Petja si nisem predstavljala kot nekaj, česar se moraš učiti, ali da je to lahko celo tvoj poklic. Pravzaprav sem se po končani gimnaziji hotela vpisati na akademijo za igro, pa me po dveh avdicijah niso sprejeli. Tako sem se čez noč odločila za študij ruščine in filozofije. Vseeno sem hodila na gledališke delavnice in tam sem se začela resneje spogledovati s petjem. Sicer pa sem z mamom pela od malih nog, še vedno se spomnim, kako je mama vedno dala radio bolj na glas, ko je iz zvočnikov zadonela pesem Stevia Wonderja *I just call to say I love you*. Glasba mi ni dala miru in šele po dvajsetem letu sem se odločila, da je to skrajni in zadnji vlak, ki me še popelje na študij glasbe. Odsla sem na avdicijo v Gradec in bila sprejeta, kar je bil eden srečnejših trenutkov v mojem življenju. Če človek prislunne življenju, zazna znamenja ob poti življenja, te to samo popelje na pot, ki ti je namenjena. V Gradcu sem diplomirala iz koncertne smeri in se želela potem čim hitreje usmeriti na odre. Med študijem sem spoznala tudi svojega moža, pianista Milana Stanisavljevića, s katerim sva veliko nastopov preigrala skupaj.

Nada Breznik

Od jazza si prešla na petje klasične glasbe, ki se ji posvečaš tako študijsko kot z nastopi. Kako je zamenjati glasbeno zvrst, kaj to pomeni za glas in tehniko petja?

Klasika je bila od nekdaj moja ljubezen, vendar nisem imela sreče s profesorji. Enostavno nisem našla pravega. Ko sem zaključila z jazzovskim študijem v Gradcu, mi klasika še vedno ni dala miru in po prihodu domov sem našla profesorico Alenko Slokar Bajc, ki mi je na široko odprla vrata v svet klasičnega solopetja. V življenju nisem nikoli toliko vadila, kot vadam zadnjih pet let, odkar se posvečam izključno klasičnemu solopetju. To je zares naporno delo in temu moraš biti povsem predan. Malo so problem moja leta, ker je družbeni trend pač tak, da vse stremi k mladosti, tudi v glasbi, ampak to me ne ovira. Sem tudi mnenja, da glas pridobi na barvi, polnozvočnosti in kvaliteti šele po tridesetem letu, sploh mezzosopran. Mene mora življenje motivirati, ker le tako ima moje bivanje kak smisel, in s klasiko ga je resnično dobilo. Klasično solopetje me je obogatilo tudi v vseh drugih glasbenih zvrsteh. Vendar pa zaradi samega nastavka glasu ne pojem več drugih zvrsti kot klasiko. Ko pojem z orkestrom, vibrira vsak atom, vsaka celica v mojem telesu, tega se ne da opisati, to je skoraj zunajtelesna izkušnja.

Imela si vrsto samostojnih nastopov in uspešnic, pela si z različnimi zasedbami, nastopala si v glasbenem gledališču. Kaj te je v preteklosti zares osrečevalo, česa si želiš v nadaljevanju svoje pevske kariere?

Vedno me je osrečevalo dejstvo, da lahko živim, kot hočem. Da me nihče ne omejuje pri ambicijah, da se lahko ukvarjam z glasbo in me starši pri tem vedno podpirajo. Težko je otrokom, ki jim starši skušajo zarisati smeri življenja in menijo, da umetniški poklici niso poklici. To je izjemno težek poklic, o tem ni dvoma, je pa tudi izjemno izpopolnjujoč in sama se v nobenem trenutku ne bi odločila drugače in mi ni absolutno za nič žal. Če ne bi pela, resnično ne vem, kako bi preživela v tem svetu, to je kot kisik. Rada delam različne projekte in sodelujem z različnimi ljudmi, ker ta različnost bogati in se od nje ogromno naučiš. Najbolj od vsega pa si želim, da bi lahko pela v operi in ustvarjala operne predstave. To je moja najbolj močna in iskrena želja. Ravno v teh dneh z Glasbeno šolo Vič Rudnik postavljamo operno predstavo Figarova svatba (W. A. Mozarta), ki bo premierno zaživela 9. aprila na Odru pod zvezdami v Lutkovnem gledališču. Režiral jo bo Boris Kobač, spremljal nas bo orkester slovenskih solistov z dirigentom Zoranom Markovičem na čelu, alfa in omega predstave pa je Alenka Slokar Bajc.

Pomagaš tudi mladim pri petju. Spoznali smo te v X faktorju kot žirantko, ki zna voditi, spodbujati in opogumljati mlade za odrski nastop. Kaj ti pomeni pedagoško delo?

Delo z mladimi, željnimi petja, tudi meni pomaga kot pevki, da se skupaj z njimi izpopolnujem in se učim. Sicer pa je moja želja, da bi bila aktivna glasbenica na odru. Zdaj sem se že izmojstrila do te mere, da hitro slišim, kaj je narobe z znanjem, ki ga dobivam od svoje profesorice, pa tudi hitro vidim rešitve. Je pa res, da vse to ne pomaga, če človek doma sam ne vadi, saj se nihče ne more naučiti namesto tebe. Tudi pri petju je zelo pomembno telo, ker če ne poješ s pomočjo telesa, si hitro ob glas, pa tudi nimaš potrebne moči, dinamike, barve ... Zato je profesorica tudi postavila funkcionalno vadbo za pevce, ki ima izjemne rezultate.

Si zagovornica živali, življenja, na krivice in krutosti tega sveta se odzivaš sprti, pogumno in kritično, a obenem opozarjaš na dobro in plemenito. Kako se je pri tebi razvijala tvoja življenjska usmeritev glede načina prehrane, kako ohranjaš optimizem in zaupanje v ljudi?

Težko razumem, da smo ljudje tako dvolični, da se sramujemo sočutja, da slepo vzamemo za svoje tisto, kar nam drugi rečejo ali predpišejo. Ne morem biti del množičnega pobijanja čutečih zavestnih bitij samo zato, ker to počne večina in naj bi bilo to normalno. Ubijanje nima zveze z normalnostjo. Ubijanje je ubijanje ne glede na to, ali gre za človeške ali nečloveške živali. Živali si enako kot ljudje želijo živeti in bi jim morala pravica do življenja pripadati. Dokler se ljudje tega ne bomo zavedali, se tudi pobijanje med ljudmi ne bo prenehalo. Ali če citiram Milana Kundero: »Resnična človekova dobrota se lahko v vsej svoji neprisliljeni in čistosti izkaže le v odnosu do nemočnega bitja. Človek je postavljen pred naravno, zares temeljito preizkušnjo (ki navzven ni zaznavna) v odnosu do bitij, ki so mu prepuščena na milost in nemilost – v odnosu do živali. V tem pogledu človeštvo doživlja polom, in sicer v sami osnovi, zato odpoveduje tudi na drugih področjih.«

Dober dan, Ljubljana!

Nagrajena fotografija Blaža Končine

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Blaž Končina
Nagrajena fotografija.

Ob fotografskem motivu avtorja Blaža Končine je bilo dodano pojasnilo: »Učenec Blaž, član fotokrožka Centra Janeza Levca Jarše, na Šmartinski cesti v Ljubljani, je z mentorico Tanjo Šoštarič Tasič na bregu Ljubljanske fotografiral sošolca, in to pred plakatoma mesta Ljubljane. Fotografijo je posnel z digitalnim aparatom Sony in motiv nato obdelal v programu Picasa. Naredil je izrez in motivu dodal temno obrobo.« Po tej razlagi sem si ogledal tudi publikacijo 2013/14 omenjene šole s poročilom o njenem delovanju: »Smo ustanova, kjer sta v ospredju učenka in učenec, strokovna usposobljenost ter splošne vrednote in prepričanja, s pomočjo katerih osmišljamo okolje in ravnanja, ki zagotavljajo kvalitetno življenje in razvoj otrok z motnjami v duševnem razvoju.« Ob zapisu sem se spomnil rezultatov vseslovenskega likovnega natečaja za osnovnošolsko mladino na 3. Slovenskem trienalu satire in humorja Aritas-satirA 2001, na katerem je Matejka Zorčič, učenka 4. razreda Osnovne šole Janeza Levca na Levstikovem trgu, pod vodstvom takratne mentorice Maje Černe prejela prvo nagrado. V sam katalog trienala pa je bilo dodatno uvrščenih še šest risb posameznih učencev s te šole, kar pomeni, da imajo mladostniki s posebnimi potrebami veliko fantazijo in tudi ročne sposobnosti.

Avtor nagrajene fotografije Blaž Končina bi lahko gledalca brez zgornjega pojasnila spravil v zadrego, kajti le-ta bi imel občutek, da fant na desni strani motiva stoji pred resnično panoramo. V resnici je postavljen pred pano s fotografijo, ki predstavlja motiv s frančiškansko cerkvijo v ozadju in s ptico na nebu. Ta vizualna ukana mu je uspela s primernim izrezom motiva in ustrezno črno-sivo obrobo kompozicije, ki predstavlja sodobno oblečenega mladeniča z umirjenim poziranjem in pomenljivim pogledom skozi očala.

Nagradi se je najbolj približal Nenad Pataky z odličnim motivom trnovske cerkve, ki se skriva za močno razgibanimi krošnjami. Sugestivna podoba modre barvitosti spominja na mehke poteze akvarela. Sledijo avtorji: Barbara Lavrič Ravbar z imenitnim posnetkom ptičje opazovalnice

na Barju; Antonija Jereb z veličastnim sončnim zahodom in oblaki, ki žarijo nad cerkvijo sv. Roka v Dravljah; Denis Tekavec z razgibano kompozicijo, ki predstavlja sivolasega moškega, posnetega s ptičje perspektive; Urša Culiberg s spiralnim stopniščem Nebotičnika; Matjaž Leskovar z očarljivim nočnim motivom oddaljene Ljubljane, posnetim z naselja Rašica. Tudi Tadeju Juranoviču je uspela nočna panorama mestnega jedra z ležečim dekletom na terasi zgradbe ob Poljanskem nasipu. Fotografiji je celo dodal zvočni posnetek znane popevke Mala terasa. Matevža Peršina je pritegnil romantični motiv Gradašče, vsebinsko zanimive motive so prispevale tudi Damjana Matko, Mateja Gomboc in Mateja Centa, le da so ti posnetki premalo kontrastni.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 5. maja 2014 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE POKRAJINE

Jože Globokar

Fotografiji: arhiv Društva paraplegikov

Občni zbor Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine je bil 26. marca v gostišču Kongo v Grosupljem.

Navdušila je vokalna skupina Cantemus.

Člani Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine so se 26. marca v prostorih gostišča Kongo v Grosupljem sestali na rednem občnem zboru. Po formalnem uvodnem delu in pozdravnem nagovoru predsednika društva **Gregorja Gračnerja** so prisluhli poročilom in jih po razpravi sprejeli. V nadaljevanju je predsednik članom predstavil obsežen program dela za leto 2014. Omenil je tudi težave, ki se obetajo v letošnjem letu in bodo neugodno vplivale na uresničevanje zastavljenih ciljev. Mednje v prvi vrsti sodi že predviden manjši priliv denarja, ki ga društvo dobi od loterijskih sredstev. Zato si bo moralo društvo zelo prizadevati, da bo vsaj del tega denarja dobilo iz drugih virov. Ker so izpadla tudi loterijska sredstva za nakup novega kombija, so v humanitarni akciji že začeli zbirati denar za nakup. Po razpravi so člani program dela potrdili. Na občnem zboru največjega od devetih društev Zveze paraplegikov Slovenije je bil navzoč tudi predsednik Zveze **Dane Kastelic** s sodelavci. Na kratko je predstavil poslanstvo Zveze, hkrati pa nanizal tudi smernice za leto 2014. Tudi on je opozoril na varčevalne ukrepe, ki so v teh kriznih časih neogibno potrebni. Tako pri društvi kot pri Zvezi bo treba v ta namen združiti nekatere socialne programe. Sledila je predstavitev projekta Invalid za invalida in nove sedežne blazine Amovida ter predstavitev medicinsko tehničnih pripomočkov SOČA-OPREMA.

Po zaključku uradnega dela so se člani zadržali še na prijetnem družabnem srečanju in doživeli nekaj prav lepih in veselih trenutkov. Najprej jih je navdušil nastop vokalne skupine **CANTEMUS** s slovenskim in angleškim izborom nepozabnih pesmi. Povemo naj, da je ta res odlična skupina nastop pripravila brezplačno, prav tako pa v naslednjem presenečenju tudi znana klovnesa **Eva Škofic Maurer** in **Miha Dolamič**, ki sta uprizorila enkratni **Striptiz by Miha**. Ob obeh nastopih je bilo navdušenje res veliko. S tem je društvo članom ob Občnem zboru pripravilo še lepo in pestro druženje. Pa saj so ga potrebni, ker velika večina članov bolj poredko zapusti svoje domove. In prav te člane so na občni zbor pripeljali s svojimi kombiji in kombiji sorodnih invalidskih organizacij.

Mavrično varstvo za ljudi možgansko poškodbo

Mirjana Ribič

Foto: Robert Ribič

Izdelki, ki jih v delovno-varstveni enoti Mavrica Javnega zavoda CUDV Draga ustvarjajo tamkajšnji zaposleni.

Javni zavod CUDV Draga – Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič Draga pri lgu bo septembra letos praznoval 30 let delovanja. Ustanoviteljica Centra je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice pa izvaja Vlada Republike Slovenije oz. za nemoteno delovanje skrbi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Bivanje uporabnikov Centra v stanovanjih deloma ali v celoti financirajo občine, kjer imajo uporabniki stalno bivališče. Največ jih prihaja iz Mestne občine Ljubljana. Center je bil ustanovljen z namenom, da skrbi za šolanje otrok in mladostnikov z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju, pozneje pa je razvil tudi programe za odrasle ljudi. Center Draga, ki ima sedež v Dragi pri lgu, izvaja svoje dejavnosti na 16 lokacijah, lani pa je začela delovati v njegovem okviru enota Mavrica v poslovnem okolju stolpnice Mega centra, na Verovškovi ulici 55 a v petem nadstropju. V neposredni okolici so poslovne stavbe in tovarna Lek d. d., Zavarovalnica Triglav in številna druga podjetja. Enota Mavrica je edina takšne vrste v Ljubljani. V njej poteka dnevni program varstveno-delovnega centra in bivanja. Uporabniki bivajo v dveh stanovanjskih skupinah (v Ljubljani na Martinčevi in Slomškovi ulici). Naloge enote so izvajanje programov dolgotrajne rehabilitacije in storitve, ki omogočajo kolikor mogoče samostojno življenje posameznika in ponovno normalizacijo življenja ter aktivnega vključevanja v družbo. Pri tem je pomemben celovit strokovni pristop. O delovanju enote Mavrica, ki je pod okriljem Centra Draga začela delovati 1. januarja 2013, smo se pogovarjali z dr. Valerijo Bužan, direktorico CUDV Draga. Vodja Mavrice Aleš Pevec pa nas je skupaj z direktorico povabil na ogled enote.

Največkrat so organizacije, ki delajo z ljudmi s posebnimi potrebami, odmaknjene od urbanega okolja in poslovnih stavb. Zakaj ste se odločili za to lokacijo?

Naša odločitev, da poiščemo prostore v poslovnem okolju, je bila pravilna, saj želimo tistim, ki so doživeli pridobljeno poškodbo možganov, tudi pozneje v življenju zagotoviti enake možnosti za delo, kot so jih imeli prej, oziroma jih imajo vsi drugi. Po pridobljenih poškodbah možganov, ki nastanejo bodisi zaradi prometnih nesreč, možganske kapi ali drugih vzrokov, se življenje posameznika zelo spremeni. Naša naloga je, da jim omogočimo normalno vključevanje v življenje in delo. Menim, da smo sicer Slovenci premalo strpni do drugačnih, ne zavedajoč se, da se lahko tudi sami hitro znajdemo v podobni situaciji.

Glede na dejstvo, da je lastnica prostorov avstrijska banka, nas zanima, kakšen je njihov poslovni pristop do ustanov, ki izvajajo tovrstno dejavnost?

Lastnica teh prostorov je avstrijska BKS Banka. Vodstvo banke je zelo dobro sprejelo našo željo, da bi imeli delavnice in rehabilitacijski oddelek v tej stavbi. Rada bi pohvalila tudi njihov korekten poslovni odnos in razumevanje za našo dejavnost, kajti zelo so se potrudili tudi pri preurejanju prostorov za naše potrebe. Mega center je zelo primeren, ker želimo naše uporabnike umestiti v normalno delovno okolje. Kot vidite, je tukaj tudi lep razgled na Kamniške Alpe, na stadione v Šiški in tudi na Šišenski hrib. Dostop je lepo urejen, imamo tudi svoje garaže. Enota vključuje trenutno 63 uporabnikov in ima prostore za različne zaposlitve in medicinsko rehabilitacijo. V kratkem se bo v Mega center preselilo tudi vodstvo banke in tega se veselimo. Moj vtis je, da je njihova družbena odgovornost velika. Žal smo sami pogosto imeli težave pri iskanju ustreznih prostorov ravno zaradi odklanjanja posameznikov. Okolje težko sprejema drugačne ljudi in proti tem predsodkom se borimo trideset let. V zadnjem času smo žal naleteli na odpor do vključevanja naših uporabnikov tudi v Grosupljem, kjer smo želeli nekdanje prostore Centra za socialno delo preurediti v bivalno enoto, pa solastniki v stavbi temu nasprotujejo.

s pridobljeno

Foto: Robert Ribič

Vodja Mavrice Aleš Pevec in direktorica Javnega zavoda CUDV Draga dr. Valerija Bužan.

Kako pa so vas sprejeli drugi sosedje v Mega centru?

Odlično. Z vsemi se lepo razumemo. Upamo, da se bodo morda nekateri naši uporabniki lahko pri njih tudi vključili v delo, mi pa bi jim nudili podporo pri takšnih zaposlitvah. Socializacija oseb po pridobitvi poškodbi možganov, pa tudi sicer vseh oseb s posebnimi potrebami v normalno okolje je zelo pomembna. Vesela sem, ker so Ljubljanci v tem okolju lepo sprejeli naš prihod.

Kaj vašim uporabnikom nudi Mestna občina Ljubljana?

V Ljubljani imamo za naše uporabnike najeto stanovanje na Slomškovi ulici in hišo v Šiški. V teh bivalnih okoljih so dobro sprejeti. Mestna občina v primerih, ko uporabniki nimajo dovolj lastnih dohodkov ali jim ne zadošča finančna pomoč njihovih svojcev, doplačuje bivanje v prilagojenih stanovanjskih enotah. V skladu z zakonodajo pa se v takšnem primeru obremeni njihovo premoženje z zaznambo v zemljiški knjigi. Sodelovanje z občino je ves čas zelo dobro. V lanskem letu smo imeli tudi razstavo naših izdelkov v informacijski pisarni na Kresiji. Želimo si, da bi bila v prihodnosti enota Mavrica popolnoma samostojna, vendar je to odvisno tudi od finančne moči države. Na žalost potrebe po tovrstni oskrbi naraščajo, ker se povečuje tudi število prometnih nesreč. Za ozaveščanje bodočih voznikov že vrsto let izvajamo preventivno vzgojo v osnovnih in srednjih šolah. Naši uporabniki pripovedujejo svoje življenjske zgodbe po nesrečah in tako prispevajo k višji stopnji kulture udeležencev prometa.

Kako poteka okrevanje vaših uporabnikov, ste vi drugi v verigi za njihovo vrnitev v normalno življenje?

Po poškodbah je prva nega bolnika, največkrat na travmatološkem ali nevrološkem oddelku bolnišnice, po potrebi gredo nekateri še na rehabilitacijo v Inštitut Soča, lahko pa se zgodi, da po bolnišničnem okrevanju takoj pridejo k nam. Svoje strokovno delo nenehno nadgrajujemo, imamo tim strokovnjakov, ki skrbi za naše uporabnike. Za vsakogar je potrebno pripraviti individualni načrt obravnave. Ker imamo v okviru Centra Draga veliko drugih možnosti za terapevtsko delo, kot so hipoterapija, različne športne aktivnosti, delo z živalmi, vrtnarjenje itd., vanje vključujemo tudi uporabnike iz Mavrice. Center Draga skupno vključuje več kot 460 uporabnikov, otrok in odraslih in prav toliko ima tudi zaposlenih. K nam prihajajo tudi terapevtke društva Tačke pomagačke, ki nudijo terapijo s pomočjo psov.

Simon Zadnik

star 39 let,
doma iz Starega
trga pri Ložu

Simon je povedal, da je bil star dvajset let, ko je imel hujšo prometno nesrečo z avtom, pred tem pa lažjo z motorjem.

»Živim pri starših. Tukaj izdelujem različne predmete iz lesa. Z oskrbo sem zelo zadovoljen in se v tem okolju dobro počutim.« Simon ima dober spomin iz preteklosti, težave pa ima z dnevnim spominom. Nekdo izmed zaposlenih v enoti Mavrica Simona vsak dan pričaka na avtobusni postaji in ga odpelje na delovno mesto.

Zoran Mlinarič

star 35 let,
doma iz Moravč,
živi pri mami

Pred dvema letoma sem delal kot varnostnik, nenadoma pa me je prizadela možganska kap in

imam motorične težave z levo roko in levo nogo. Tukaj so me naučili, kako naj živim s svojimi težavami, in vsak dan napredujem. Rad bi povedal, da imamo vso podporo strokovnjakov in možnosti za vsestransko učenje. Poleg učenja tujih jezikov imamo tudi računalništvo. Delovne terapije mi zelo pomagajo pri rehabilitaciji. Rad bi se v imenu vseh nas zahvalil zaposlenim: od čistilke do direktorice.

Drago Božiček

star 41 let, živi
v stanovanjski
skupnosti na
Slomškovi ulici
Ljubljani

Drago je stoođtstni invalid in velik junak svoje nesrečne zgodbe, ker se vsak dan bori za boljši

jutri. V prostem času teče maraton na 75 kilometrov. Pravi, da je izboljšal svoj čas z 9,5 ure na 7,5 ure. Je tudi avtor knjige *Nova priložnost*. Ima svoj profil na Facebooku, kjer se lahko podrobno seznanimo z njegovimi konjički in dogodki z maratonskega teka. Zaradi hude poškodbe je skorajda izkrvavel in zato so imeli njegovi možgani premalo kisika. Dolgo časa je okrevail. Na koncu kratkega pogovora je povedal: »Ljudje smo soodvisni drug od drugega in je prav, da si pomagamo. Tukaj se dobro počutim in se pripravljam na pisanje nove knjige. Naslov že imam, samo še čustva in misli je treba zlititi v zgodbo.«

ŽLED POŠKODOVAL DREVESA NA POTI SPOMINOV IN TOVARIŠTVA

Jože Čurin

Foto: Jože Čurin

Maketa nekdanjega jambora na Poti spominov in tovarištva, ki jo je v sodelovanju s podžupanom prof. Janezom Koželjem izdelal član Društva Zeleni prstan Tomaž Alauf. Na sliki: Tomaž Alauf ob maketi jambora skupaj s predsednico društva in častno meščanko Ljubljane Ano Nušo Kerševan.

Na rednem občnem oboru Društva Zeleni prstan, ki so se ga poleg članov udeležili predstavniki Mestne občine Ljubljane, Kluba brigadirjev MDB, Mestnega odbora ZZB NOB, invalidskega podjetja Želva, člani slovenske Amnesty International in drugi, so največ pozornosti namenili programu dela v letošnjem letu. Že ob prihodu na občni zbor je mnoge presenetila maketa nekdanjega jambora, ki jo je v sodelovanju podžupanom prof. Janezom Koželjem izdelal novi član društva **Tomaž Alauf**. Mimogrede, rušenje jamborov ob ljubljanskih vpadnicah leta 1992 je bilo tudi glavni razlog za ustanovitev Društva Zeleni prstan, ki je ohranilo Pot spominov in tovarištva, ta enkratni kulturni spomenik našega glavnega mesta, namenjenega zdajšnjim in prihodnjim generacijam.

Z donacijami članov društva in lastnimi sredstvi so ob Poti lani posadili 10 dreves. Pri zasaditvi novih dreves je veliko prispevala Mestna občina Ljubljana, donaciji za nova drevesa se je pridružil tudi BTC oz. City Park. Žal pa je v letošnji zimi žled ob Poti poškodoval drevesa, predvsem večja, medtem ko je narava manjšim nekoliko le prizanesla. Največ škode je na starejših drevesih ob Koseškem bajerju ter na vrbah in brezah v Murglah do Tržaške ceste. Delavci podjetja Želva so se ob sodelovanju s podjetjem Snaga takoj lotili sanacije. Ostalo je le še področje Golovca, ki pa bo najbrž trši oreh, saj bodo potrebna obsežnejša sanacijska dela na Poti, pri čemer bo potrebno poleg denarnih sredstev tudi sodelovanje z lastniki gozdnih površin.

Kot je povedala predsednica Društva Zeleni prstan Nuša Kerševan, je Mestna občina Ljubljana zagotovila precej novih klopi, tako da bo letos ob Poti že okoli 240 klopi, za ljubitelje rekreacije pa bosta na voljo še dva trimotoka. Lani je z Društvom začela sodelovati slovenska Amnesty International, ki letos začenja z akcijo *Pravica do pitne vode*. So pa člani društva razočarani nad odzivom osnovnih šol na fotonatečaj na temo *O življenju na Poti spominov in tovarištva*, saj so se odzvale le štiri šole. Številni obiskovalci pa opozarjajo na agresivnost psov ob Koseškem bajerju, ko nekateri lastniki brezbrizno opazujejo početje svojih štirinožnih ljubljencev, ki neusmiljeno preganjajo tamkajšnje labode in race. Občni zbor so sklenili s kadrovskimi dopolnitvami in vabilom na letošnji rekreativni in spominski Pohod ob žici 10. maja.

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
 Direktorat za prostor
 in Direktorat za energijo s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obveščata javnost
 o javni razgrnitvi osnutka
 Državnega prostorskega načrta za
 prenosni plinovod
 R51A Jarše–Sneberje
 in okoljskega poročila

I.

Javna razgrnitev bo potekala od
 22. aprila 2014 do 23. maja 2014:

- na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, Direktoratu za prostor, Langusova ulica 4, Ljubljana,
- na spletnih straneh Ministrstva za infrastrukturo in prostor na naslovu:
http://www.mzip.gov.si/si/delovna_podrocja/prostor/drzavni_prostorski_nacrti/javne_razgrnitve_in_seznanitve/
- v prostorih Mestne občine Ljubljana, Oddelku za urejanje prostora, Poljanska cesta 28, Ljubljana,
- v prostorih Četrtna skupnosti Jarše, Kvedrova 32, Ljubljana,
- v prostorih Četrtna skupnosti Bežigrad, Vojkova 1, Ljubljana,

II.

Javna obravnava bo potekala 24. 4. 2014 s pričetkom ob 17.00 v prostorih Osnovne šole Jožeta Moškriča, Jarška 34, Ljubljana.

III.

Javnost ima v času javne razgrnitve, do 23. maja 2014, možnost dati pripombe in predloge na razgrnjeno gradivo, in sicer:

- pisno na mestih javne razgrnitve (na obrazcu za pripombe),
- po pošti na naslov:
 Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Direktorat za prostor, Langusova ulica 4, Ljubljana, s pripisom »DPN Jarše–Sneberje«,
- elektronsko na naslov:
gp.mzip@gov.si, s pripisom »DPN Jarše–Sneberje«.

Obrazec za pripombe je na voljo na mestih javne razgrnitve in na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in prostor.

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor bo v roku 60 dni preučilo pripombe in predloge in do njih zavzelo stališče, ki bo objavljeno na spletni strani ministrstva in posredovano Mestni občini Ljubljana. Posamezniki, ki ne želijo, da se ob stališču objavi njihovo ime in priimek, morajo pri dajanju pripomb in predlogov to posebej navesti.

mag. Tanja BOGATAJ,
 generalna direktorica
 Direktorata za prostor

Daniel LEVIČAR,
 generalni direktor
 Direktorata za energijo

Fotografije: Mirela Aldobašič

V Četrtnem mladinskem Centru Bežigrad so letos na pustovanje povabili pravega ptujskega kurenta.

ČS Bežigrad

Pustovanje s čisto pravim kurentom!

Sandra Smiljanič

V Četrtnem mladinskem centru Bežigrad, ki je deluje pod okriljem *Javnega zavoda Mladi zmaji – Centrom za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladih*, katerega ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana, smo pripravili posebno pustovanje za mlade. V pogovoru z mladimi obiskovalci ČMC Bežigrad smo se odločili, da čisto zares preženemo mrzlo zimo, zato smo se odločili, da na pomoč pokličemo pravega kurenta s Ptuja.

Priprave so potekale še pred obiskom našega prijatelja, in sicer s pripravo pustnih mask za otroke in mlade ter okraševanjem ČMC Bežigrad. Pri tem nam je pomagala Vesna Vogrin iz Zavoda Lab Laar, ki je mlade spodbujala k ustvarjanju nenavadnih in lepih mask. Na pustni torek sta se nama pridružili tudi *Zarja Menart* in *Andreja Goetz* iz Društva za *oživljanje zgodbe 2 koluta*, ki sta prišli v ČMC Bežigrad z namenom, da poslikata obraze otrok in mladih.

Popoldne je tako s Ptuja prispel kurent oz. korant, ki je s poskakovanjem, svojim plesom ter glasnimi zvonci prebudil sosesko BS3. Mimoidoči so se pridružili kurentu in mladim v ČMC Bežigrad, da se na lastne oči prepričajo o obisku. Kurent je odlično opravil svoje delo, saj nas je za trenutek prestrašil, a vendar je od njegovega obiska dalje Ljubljana obsijana s soncem in pričenja se pomlad. Pustovanje je bilo veselo, razigrano, sladkalo smo se s krofi, slikali s kurentom in skupaj z njim plesali, da odženemo zimo.

Ob tej priložnosti se v imenu Četrtnega mladinskega centra Bežigrad in Javnega zavoda Mladi zmaji – centrom za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladih, zahvaljujemo za sodelovanje našim obiskovalcem, Društvu Rogoznica s Ptuja, ki nam je poslalo kurenta Primoža Vavpotiča, prostovoljcu Tiborju Štruklju za pomoč pri organiziranju obiska kurenta, Društvu 2 Koluta ter Zavodu Lab Laar za ustvarjalne delavnice in vsem našim aktivnim in nadebudnim prostovoljcem in praktikantom, ki so pustovali z nami.

(Sandra Smiljanič je koordinatorica Četrtnega mladinskega centra Bežigrad.)

Četrtni

Foto: Ana Čigon

Februarja je Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana pridobila v upravljanje dvorano z 200 sedeži na Kardeljevi ploščadi za Bežigradom, ki je novo vadbišče in prizorišče za predstavljanje tekoče šolske produkcije.

Bežigrad in Ljubljana imata novo dvorano za vaje in predstave

Dare Pejić

Med zadnje pridobitve z izobraževalnega področja plesa in gledališča sodi dvorana na Kardeljevi ploščadi za Bežigradom, ki jo je februarja v upravljanje pridobila Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana (SVŠGL). Stiska šole je s tem deloma rešena, prav tako pa so dijakinje in dijaki pridobili novo vadbišče in prizorišče, kjer bodo predstavljali tekočo šolsko produkcijo. Konec februarja so bile prve serije produkcij dramsko gledališke smeri *Svet v človeku*, v marcu pa že tradicionalna *Predpremiere z naslovom Nevidno telo prostora*.

Novi prostori za dijake

Do nedavnega so dijaki umetniške gimnazije za predstave najemali različne odre, v Stari elektrarni, v Domu španskih borcev, v Lutkovnem gledališču. Po dolgih letih zavzemanja vodstva Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana za nove prostore so te končno pridobili. Na podlagi pogajanj in dogovora z Ministrstvom za izobraževanje, šolstvo in šport so stari telovadnico po besedah ravnatelja Alojza Pluška prostore preuredili v gledališko-plesno dvorano, šola pa je prav tako pridobila nove prostore za naravoslovne učilnice. Dvorana sprejme do največ 200 obiskovalcev, popoldanske predstave bodo namenjene matičnim dijakom, večerne pa tudi dijakom drugih šol ter zunanjim obiskovalcem.

razgledi

 Povabilo k sodelovanju

Meščanke in meščani ste prijazno povabljeni, da prispevate utrinke iz življenja v svojih četrtinskih skupnostih, sporočate o pridobitvah v vašem ožjem življenjskem okolju, pa tudi svoje predloge, pobude in vprašanja, na katera bodo odgovorili sodelavci Mestne uprave. Svoje prispevke pošljite na naslov:

Mestna občina Ljubljana
Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Odprta kuhna z domačimi kulinaricnimi dobrotami in jedmi drugih kultur letos že drugo sezono ob petkih med 8. in 20. uro na Pogačarjevem trgu razvaja domače in tuje obiskovalce osrednje tržnice.

Foto: Katja Žepič

Arhitektka Katja Žepič in pravnik Nejc Pernar sta si ob pogledu na hrastov panj na grajski jasi zamislila Štoklop za počitek in jo uresničila s podporo podžupana prof. Janeza Koželja in podjetja Tisa.

ČS Center

Druga sezona Odprte kuhne na Pogačarjevem trgu

Staša Cafuta Trček

Na prvi pomladni dan se je začela na Pogačarjevem trgu druga sezona *Odprte kuhne*, pri nas prva in edinstvena tržnica sveže pripravljenih dobrot, ki jih pripravljajo kuharski mojstri iz vse Slovenije. Na prostem bomo tako tudi letos vsak petek (ob lepem vremenu) med 8. in 20. uro lahko izbirali okuse med tridesetimi in štiridesetimi ponudniki dobre hrane in izbranih vin ter drugih napitkov. Glavne novosti letošnje *Odprte kuhne* so novi obrabi, med katerimi je veliko slovenskih kuharskih mojstrov, kotiček pod drevesom so organizatorji v sodelovanju z družinskim centrom Mala ulica rezervirali za najmlajše, nekaj sprememb pa je tudi v samem ambientu. Gostje lahko posedijo in zaužijejo obrok hrane na kreativno izdelanih lesenih sedežih. Sicer pa med 13. marcem in 14. aprilom poteka na Krakovskem nasipu tudi razstava fotografij iz lanskega dogodka. Trenutke v objektivu sta ujela fotografa Jaka Birsa in Andrej Korenč.

Petra Grubelnik, obiskovalka: Odprte kuhne sem se udeležila prvič in me je prav navdušila. Pri sami organizaciji mi je všeč to, da se nobena jed ne podvaja, da se predstavljajo različne kuhinje in okusi – od pristne domače hrane pa vse do tajskih in grških okusov. Pri posamezni gostilni se lahko predstavita samo dva vinarja,

kar je ravno prav. S kolegicami smo pokušale pito z jurčki, potem svinjska rebra s praženim krompirjem v omaki. Zelo okusno, meso se je kar topilo v ustih. Za sladico pa sva si privoščili domačo korenčkovo potico. Zraven sva popili kozarček belega ritoznojčana. Še bova prišli.

Kamenko Kesar, obiskovalec: Lani sem bil reden gost *Odprte kuhne*. Ideja je zelo dobra. Je pa res, da sem si predstavljal, da bo na tej tako imenovani ulični hrani precej več ponudbe slovenskih jedi. Tako bi turisti in tudi Slovenci, ki smo tako rekoč že pozabili na našo hrano, imeli na enem mestu možnost spoznavati različne okuse Slovenije.

Rene Šuc, Gostilna pri Mari, Kamnik pod Krimom:

Odlična ideja. Že lani, ko so nas organizatorji povabili k sodelovanju, smo se odzvali in takoj videli pozitivne učinke. Naša gostilna ima že 50-letno tradicijo ponudbe domače slovenske hrane in s sodelovanjem na *Odprti kuhni* smo obudili popularnost naše gostilne. Veliko prebivalcev

Ljubljane nas pozna že od prej in se vsak teden vračajo na našo stojnico, prav tako pa se nam je povečal obisk v domači gostilni.

Lior Kochavy, direktor projekta Odprta Kuhna:

Priznam, da sem najsrečnejši človek, ko vidim to lepo atmosfero na Krekovem trgu. Projekt je bil zasnovan z namenom, da v center Ljubljane pripeljemo lastnike gostiln in ponudnike kvalitetne hrane iz celotne Slovenije. Da lahko Ljubljančanke in Ljubljančani,

tujci in turisti na enem mestu okušajo, kaj ponuja na kulinaricnem področju Slovenija. Vabim vse, ki nas redno obiskujete, da nas ponovno obiščete, tistim pa, ki še niste prišli, lahko samo rečem: Kaj še čakate, dobrodošli!

Na grajski jasi se je iz hrastovega panja rodila Štoklop

Katja Žepič, Nejc Pernar

Na robu jase grajskega griča je še pred nedavnim stal velik hrastov štor, previsok, da bi nanj sedli, nerodno posekan, a na pravem mestu in z vsemi potrebnimi lastnostmi, da iz njega nastane vabljev prostorček za posedanje. Ko sva na sprehođu naletela nanj, se je rodila ideja, kako ga preoblikovati v klop. Poslala sva pobudo z načrti na Mestno občino Ljubljana in pokazala pripravljenost, da prostovoljno sodelujeva. Kmalu je prišel odgovor, da je stvar zanimiva in podžupan prof. Janez Koželj je predlagal, da se ideja uresniči v sodelovanju s podjetjem Tisa d.o.o., ki ima potrebno znanje in orodje za izvedbo. S predstavnico Mestne občine Ljubljana in izvajalci smo se sestali ob štoru in se dogovorili o še dopustni zahtevnosti izvedbe. Naslednjič pa sva se na licu mesta srečala še z mojstrom, ki je v enem dnevu z motorno žago in brusilko iz štora oblikoval klop, ki sva ji dala ime *Štoklop*. Zares sva vesela nad odzivom Mestne občine Ljubljana in njeno pripravljenostjo, da sprejme pobudo, ter podporo podžupana prof. Janeza Koželja. Zgodba o *Štoklopi* nama govori, da je stvari mogoče spreminjati na dobro in narediti nekaj lepega, če smo si pripravljeni prisluhniti in sodelovati.

ČS Črnuče

Čisto okolje na Črnučah

Jože Horvat

Črnučani se čedalje bolj zavedamo, da je čisto okolje dobrina, ki služi našemu zdravju, in smo za to pripravljene storiti nekaj več, ne le kritizirati. Organizatorji letošnje čistilne akcije smo bili veseli številnega odziva v vseh

enotah Vrtca Črnuče, pa tudi učencev, staršev in učiteljev Osnovne šole Maksa Pečarja v Črnučah. 21. marca so počistili okolico svojih prostorov, brežino ob pokopališču in stari šoli, ob železniški progi v Spodnjih Črnučah in na vseh večjih ulicah v Zgornjih Črnučah. Odziv je bil nad pričakovanji, zato smo rezultatov zares veseli. V sobotnem delu čistilne akcije smo očistili predel med Ježo in železniško progo ob Tovarni asfalta Črnuče. Najštevilnejši so bili člani judo kluba Polyteam iz Črnuč. Pridnost in spretnost sta premagali vsako grmovje in težje odpadke. Zgled so nam bili predvsem najmlajši z Kenom Kojcem na čelu. Sprehajalcem na tem območju bo pogled na očiščeno naravo vsekakor prijetnejši.

Prostovoljci smo že v dneh pred glavno čistilno akcijo čistili področje ob Štajerski cesti, pod naseljem Brod, na območju Spodnjih Črnuč, kjer bo bodoči park Črnuče, in ob Savi severno od Dunajske ceste. Le dva kamiona zbranih odpadkov nakazujeta, da je preventivno delo na področju varstva okolja obrodilo sadove. Tukaj bi predvsem omenil delo inšpektorice mestnega inšpektorata Mestne občine Ljubljana, nadzora policije in redarstva ter prostovoljcev.

(Jože Horvat je predsednik Odbora za varstvo okolja pri ČS Črnuče in koordinator čistilne akcije.)

Požig Rašice 20. septembra 1941

Milena Lešnjak

Nemške okupacijske oblasti so po slabega pol leta navzočnosti izvedle prvi požig naselja na Slovenskem: 20. septembra 1941. leta so nemški vojaki in žandarji obkolili Rašico. Celo vas so požgali, prebivalce pa odpeljali in jih izgnali v ustaško Hrvaško. To je bilo maščevanje za dva dni prej izvedeno akcijo rašiške partizanske čete, ki je napadla nemški vojaški kamion in ga skupaj s posadko uničila. Po tem dogodku se je 27 prvoborcem v rašiških gozdovih pridružilo še okoli 200 prostovoljcev iz naselij z obrobja šmarnogorskih in rašiških gozdov.

Teden dni po požigu Rašice pa so Nemci z močnimi silami izvedli silovito hajko na partizane. Izsledili so taborišče rašiške čete in ga napadli. Obkoljeni partizani so se reševali s preboji in se s hudimi izgubami čez Savo prebili na italijansko okupacijsko področje. Nemci so partizanom prizadeli tako hud udarec, da se je rašiška četa razformirala in prenehala obstajati. Njeni preživeli borci so se nato vključili v različne druge partizanske enote. Črnuški slikar samouk Jože Bedenk (roj. 1918. leta), aktivist OF, je

Jože Bedenk: prva slika iz cikla Okupacija Črnuč v petih slikah.

dogodek požiga prve slovenske vasi naslikal; predstavlja prvo iz cikla slik na temo *Okupacija Črnuč v petih slikah*. Slike krasijo uradne prostore Zveze borcev Črnuče.

ČS Trnovo

Mednarodni praznik dan žena

Metka Šemrov Nikolič

S harmoniko, plesom in petjem se je začela prireditve ob mednarodnem prazniku žena – 8. marcem, ki so jo tudi letos, že drugo leto, organizirali Svet Četrtna skupnosti Trnovo, Center starejših Trnovo in vselej navzoče Društvo upokojencev Trnovo, za vse krajanke naše Četrtna skupnosti in stanovalce Centra starejših občanov Trnovo ter njihove svojce.

Praznovanje je potekalo 6. marca v dvorani Četrtna skupnosti Trnovo. Po uvodnem pozdravu, ko je bil med drugim poudarek na več kot stoletnem boju žena za enakopravne pravice, so sledili plesi Folklorne skupine Groblje, ki je pripravila res imenitno vzdušje. Program je dopolnilo petje Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Trnovo. Vse pesmi so bile ljudske. Med plesi in petjem pa je stanovalka Centra Martina Počkaj prebrala pesem *Mati*, ki je lepo zaokrožila to praznovanje. Program je zelo lepo vodila Mateja Šebenik iz Centra starejših Trnovo. Po končanih nastopih so sledile čestitke ženam, drobna darilca in cvetje. Seveda pa se ni končalo pri tem, harmonikar Folklorne skupine Groblje je zaigral še nekaj melodij, plesalci in pevci pa so se med sabo povezali in zaplesali skupaj z obiskovalci.

Pogostitev, ki jo je prav tako pripravil Center starejših, pa je zaključilo skupno spoznanje, da je potrebnih še več takih srečanj, ne samo ob 8. marcu, saj nas krajanke take prireditve povezujejo in medgeneracijsko združujejo, zato smo si zaklicali: Nasvidenje ob drugi priložnosti!

ČS Vič

Tradicionalno pustovanje na Bokalcah

Barbara Purkart

Prireditve in različna praznovanja so za naše stanovalce zelo pomembni dogodki. Veselijo in pripravljajo se nanje in se jih

Foto: Barbara Purkart

Lepo praznovanje Pusta v domu za ostarele na Bokalcah.

s toplino v srcu spominjajo še dolgo časa. Tega se zavedamo tudi delavci in se zato na vsa praznovanja skrbno pripravimo. V kuhinji za pusta zaženejo naprave že pred peto uro zjutraj, saj vedo, kako pomembni so krofi in druga dobra hrana na ta dan. V delovni terapiji pripravijo kostume, ki so jih izdelali skozi leta in jih izposodijo stanovalcem in delavcem, ki se na ta dan prelevijo v vse mogoče in nemogoče maske. Marsikatera skupina delavcev se dogovori za skupinsko masko in preseneti vse. Od vseh pa so najbolj presenečeni svojci, ki kar ne zmorejo skriti presenečenja nad dobrim vzdušjem in vrvežem, ki ta dan združuje vse, ki se družimo na Bokalcah. Prav svojci so povedali, da je v našem domu najlepše vzdušje in da je bilo v torek prav pri nas največ mask v Ljubljani. Po tretji uri, ko se je v naši jedilnici začelo pustno rajanje, smo se pomešali stanovalci, obiskovalci in zaposleni. Vsaj to popoldne smo vsi skupaj pozabili na vsakdanje težave in težke čase. Krofov, plesa in dobre volje smo imeli za vse dovolj.

ČS Jarše

Zares smo pregnali zimo

Mitja Petje

Kot vsako leto smo se tudi letos v šmarnskem gasilskem domu zbrali mladi in stari, zaplesali in si ogledali predstavo *Na mlečni cesti* v izvedbi prekmurskega Gledališča KU-KUC, katerega člani so že pred začetkom zabavali goste zunaj na parkirišču. 54 maškaric je skupaj s starši preganjalo zimo in si poslikavalo telesa, na koncu pa se mastilo s krofi pekarne Lovrek in podjetja Robbeton iz Obrij. V počastitev materinskega dneva pa smo se vse generacije srečale na kulturnem večeru 28. marca prav tako v gasilski dvorani.

ČS Moste

Ognjeni nastop na otvoritvi mednarodne razstave fotografij

Zef Berišaj

Skalina kreativna skupina Fuskabo se je predstavila z ognjenim nastopom na mednarodnem projektu *TunY*, ki ga je organizirala OŠ Nove Fužine. Projekt združuje 37

Foto: arhiv OE Skala

Skalina kreativna skupina Fuskabo je z ognjenim nastopom prikazala, kako pomembni so prijateljstvo, ljubezen in družina.

udeležencev iz različnih držav. Tema 6. mednarodnega srečanja je vrednote skozi oči generacije Y. Učenci in mentorji so s pomočjo fotografskih slik prikazali 7 vrednot, ki so bile predstavljene v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje na gradu Fužine.

Veseli nas, da je imela naša skupina možnost odpreti mednarodno razstavo *Vrednote skozi oči generacije Y (Values seen through the eyes of generation Y)*. V ta namen je skupina Fuskabo z ognjenim nastopom oziroma zgodbo prikazala, kako pomembni so prijateljstvo, ljubezen in družina. Čeprav nimamo večjih izkušenj z ognjenimi nastopi (to je bil naš drugi nastop), smo zelo zadovoljni in ponosni na naše mladostnike. Aplavzi med nastopom, pohvale in stisk roke s strani župana in drugih nam dajo vedeti, da smo zadovoljili pričakovanja.

Upamo, da bomo še naprej sodelovali v podobnih projektih s šolo in tako skupaj vplivali na kakovostno vzgojo in rast mladostnikov.

Ledena dogodivščina na Brinjevi gori

Nuša Turk

Na zimski ponedeljek smo v sneženju s težavo, vendar uspešno prispeli po strmih, zasneženih in ovinkastih cestah do naše hiše na Brinjevi gori. Vožnja z avtomobili je bila prava pustolovščina. Najprej smo se razpakirali, skuhalih čaj in kavo, pojedli malico in nato začeli s programom. Razdelili smo se v skupine, se namestili po sobah in si popoldne ogledali film *Ledena doba 4*, ki je bil rdeča nit našega tabora. Dnevi so bili razdeljeni po posameznih vrednotah: odgovornost, sodelovanje, samostojnost in družina. Vsak dan smo obravnavali po eno vrednoto. Vsak od nas je dobil tudi nalogo, ki jo je moral na taboru vsak dan izpolniti. V ponedeljek zvečer smo imeli nočne igre. Bilo je prav zabavno. Iskali smo sličice junakov Ledene dobe 4, vmes pa so nas lovili pirati. V torek smo obiskali kmetijo Lešnik. Sprejel nas je gospod Stanko, gospodar kmetije. Prijazno nam je predstavil kmetijo in vse njene prebivalce. Povedal nam je, kako se preživljajo, in odgovoril na vsa naša nadebudna vprašanja. Ogledali smo si tudi živali: krave, pujske, kokoši in zajce. Veliko mladih je bilo nad živalmi navdušenih. Stanko je mlade peljal tudi s traktorjem. Vsi smo mu pomagali nakladati drva na priklopnik traktorja in si na koncu zaslužili malico: odlične krofe in pecivo, ki ga je za nas pripravila gospodinja, in čaj.

Kmetijo smo zapustili v veseljem vzdušju. Popoldne so sledile olimpijske igre, ki sta jih pripravila Zef in Urška. Vse skupine so se zavzeto borile za zmago. Sledil

je zabavni večer z veliko plesa in glasbe. Emir in drugi mlajši fantje so se čisto razživeli.

V sredo smo šli peš v sosednjo vas obiskat tesarja Ivana, h kateremu je v delavnico samo za nas prišel tudi coklar Martin in še neki gospod, ki izdeluje grablje. V živo smo si ogledali te stare kmečke ročne obrti, kako iz lesa izdelujejo cokle, posodo, krožnike in grablje. Za vse nas je bilo to zelo zanimivo in poučno. Nekateri so se v tem delu tudi sami preizkusili. Še posebno fantje so se hoteli dokazati v svojih ročnih spretnostih. Mladostniki so dobili za spomin na ta obisk tudi majhne lesene krožničke. Popoldne smo se odpeljali na Roglo in se tam z zračnicami spuščali po zasneženih strminah. Bile so prave zimske radosti, ki jim ni manjkalo kepanja in nekaj vroče krvi. A do večera je bilo že vse dobro, saj so nas čakale napete nočne igre, ki so bile še bolj pustolovske, saj smo morali ponoči na zemljevidu iskati lokacije, kjer so bili skriti zakladi. Ko smo našli tri lešnike, je eden od članov vsake skupine stopil v temno hišo, kjer je s pomočjo baterije iskal Manija - Rudija, ki mu je nato predal novo lokacijo. Naša skupina je med iskanjem tretjega lešnika naletela tudi na močerada in žabo. Bilo je pravo nočno doživetje, saj nas je vmes lovil in strašil pirat Zef z masko na obrazu.

Dnevi so hitro minevali in že nas je pričakal zadnji dan. Izdelali smo ladjo vrlin, si pisali pismenca in sporočila, naredili hiško, kamor smo namestili člane svoje družine v podobi likov iz Ledene dobe 4. Kdor je želel, je predstavil tudi svojo družino. Povedali smo si tudi, kako smo izpolnjevali svoje naloge in če so bila naša pričakovanja uresničena. Na koncu so nas obiskali nekateri starši, s katerimi smo si skupaj ogledali še film utrinkov našega zimskega tabora, ki ga bomo vsi ohranili v lepem spominu.

Pustovanje je lepa priložnost za povezovanje organizacij

Janja Omahen, OE Skala

Sad dosedanjega sodelovanja z Zavodom gluhih in naglušnih je bilo lepo povezovanje in druženje na šegav in zabaven pustni torek. Stkala so se lepa prijateljstva in novi načrti za skupne dogodke.

Na pustni torek, 4. marca 2014, smo na Skali na Kodeljevem priredili pustni ples. Veselili smo se obiskovalcev iz Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana ter učencev OŠ Sostro. Skalini vrstniški animatorji in prostovoljke iz Gimnazije Želmlje so

Foto: arhiv OE Skala

Veselo pustovanje učencev Zavoda gluhih in naglušnih Ljubljana na Kodeljevem je stkalo lepa prijateljstva in nove načrte za skupne dogodke.

prišli prvi in so nam pomagali pri krašenju prostora, pripravi iger in pogostitve. Ob prihodu je moral vsak vreči v vedro žogice, nato pa se je lahko udeležil iger po otokih, kjer se je preizkusil v različnih spretnostih. Na žalost se učenci OŠ Sostro niso mogli udeležiti pustovanja, zelo pa smo bili veseli, da je uspelo priti učencem, dijakom in trem vzgojiteljicam: Veroniki, Katji in Kaji iz Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana. Skupaj smo soustvarili kulturni program. Naš čarodej Luka nam je pokazal nekaj zanimivih trikov, Lidija nam je zaigrala poskočno pesem na violino, Matjaž iz Zavoda za gluhe in naglušne pa je z zvoki harmonike maske zvalil na plesišče. Sledil je izbor najboljših posameznih, skupinskih in najbolj izvirnih maske. Zmagovalci so si prislužili sladko nagrado. Največ mask je prišlo iz vasiče Galije pod vodstvom neustrašnega Asterixa in Obelixa. Zaključili smo s plesom in druženjem ter izmenjavo izkušenj. Veliko smo si imeli povedati. Težko smo se ločili in druženje bi lahko trajalo pozno v noč, a ker je spanje pomembno za zdravje, dobro počutje in uspeh, smo se s težavo poslovili. Ker imamo veliko novih načrtov za skupno sodelovanje v tem letu, je bilo slovo nekoliko lažje.

ČS Sostro

Vabljeni na 33. Molniški tek – memorial Milana Briclja!

ŠD Zadvor vabi na 33. Molniški tek – memorial Milana Briclja, ki bo **26. aprila 2014**. Tudi letos bo trasa 5-kilometrskega kroga potekala v dolini Konjščice, kjer bodo tekači lahko uživali na razgibanem terenu, ki jih bo skozi gozd popeljal od Brunarice Zadvor po trim stezi do doline Konjščice. Tam se bodo tekači

Foto: arhiv OE Skala

Na Brinjevi gori so na zimskem taboru počitnikarji dneve preživljali v znamenju ozaveščanja vrlin: odgovornosti, sodelovanja, samostojnosti in družine, vmes pa je bilo poučno z ogledom kmetije in zabavno s plesom in glasbo, nočnim iskanjem skrivnih zakladov in na koncu z ladjo vrlin.

Foto: Primož Leban

V akciji Za prehodne poti Športnega društva Zadvor so prostovoljci uspešno odstranili podrto drevje po februarjski ujmi in uredili prehodne poti za priljubljeno rekreacijo v Zadvorskem hribu.

v lahнем drncu mimo dveh lovskih opazovalnic in nekaj makadama usmerili do zatrepa doline, od koder jih bo krožna trasa po travnikih popeljala nazaj na izhodišče. Tudi v okviru letošnjega teka bodo organizatorji razpisali različne kategorije (o tem in drugih nadrobnostih več na spletni strani <http://www.sportnodrustvozadvor.si/>), a že zdaj poudarjajo, da lahko Molniški tek izkoristite tudi kot predprilago na Tek trojk, saj bo letos mogoče tekmovati tudi v kategoriji TROJKE. Vabljeni na prijetno tekaško prireditve v vaši neposredni okolici!

Vabljeni na Klančke 2014!

Primož Leban

V Športnem društvu Zadvor so prepričani, da je rekreacija, sploh kolesarska, vedno kombinacija užitka in napora, ki se na koncu izcimi v lep dosežek, bodisi kot prijeten izlet bodisi kot čudovito prijateljsko doživetje ali pa kot redno dirkanje do izbrane točke. V vsakem primeru gre za prijetno zgodbo, ki posameznika bogati in navdihuje. Tudi zato se je ekipa kolesarskih navdušencev v društvu odločila za ponovno, že petnajsto, organizacijo letošnje kolesarske akcije z imenom *Po klančku gor, po klančku dol*, na kratko: *Klančki 2014!*

Kot radi poudarjajo snovalci projekta, so *Klančki 2014* predvsem letošnja kolesarska aktivnost, prvenstveno namenjena uživaškim rekreativcem, kolesarskim družinam in vsem tistim radovednežem, ki jih zanimajo zgodbe za naslednjim klančkom, ne glede na to, ali ga je potrebno prepeljati gor ali dol. Kontrolna knjižica žigov je predvsem nabor idej za kakovostno preživljanje prostega časa, stran od večnega iskanja izgovorov za opravičevanje neaktivnosti. Organizatorji se tudi letos niso izneverili tradiciji, zato v naboru ostajajo klasični cilji v okolici, nekaj točk je razpršenih po Sloveniji, nekaj uživaških kolesarskih ciljev pa je lociranih pri sosedih. Bistvo rekreativnih klančkov se ponovno skriva v NE-tekmovalnem značaju projekta, v katerem sodelujoči z vpisovanjem žigov v kontrolno knjižico pridobivajo točke. Način pridobivanja žigov (z družino, v družbi prijateljev, sami, na horuk, v blagem alpskem tempu ali morda s kakšnimi obvozi) je prepuščen udeležencem. V kontrolni knjižici je letos 40 kolesarskih ciljev, ki pomenijo vsaj toliko prijetnih kolesarskih dogodivščin. Poleg 25 standardnih ciljev v okolici Ljubljane je v knjižico dodanih še 10 tematskih točk. Te so letos locirane v severozahodnem delu Slovenije, med drugim je za pridobitev žiga potrebno tudi odkolesariti tudi vse do izvira reke Drave v Italiji, kjer se letos skrivajo žigi tematskih točk.

25 osnovnih vrhov: Babni vrt, Krvavec, Šenturška gora, Črnivec, Tomanova planina, Čemšeniška planina, Orle, Dešen, Velika Štanga, Bogenšperk, Gabrovka, Sela pri Šumberku, Vrh

pri Višnji gori, Cajnarje, Jerinov grič, Belo, Samotorica, Sveti trije kralji–Rovte, Lučine, Slajka, Ledine nad Žirni, Jarče Brdo, Četena ravan, Studor, Petrovo Brdo.

10 dodatnih vrhov: izvir Drave–Toblach, Mokrine–Nassfeld, Svete Višarje–Monte Santo di Lussari, Planina pod Golico, Stol, Begunjščica, Ljubelj, Dobrča, Kofce, Dovška Rožca.

Športno društvo Zadvor vabi k sodelovanju na Klančkih 2014 vse zainteresirane kolesarske navdušence ter hkrati obvešča, da je mogoče kontrolne knjižice pridobiti med uradnimi urami ŠD Zadvor, ki potekajo vsak prvi ponedeljek v mesecu, v društvenih prostorih v I. nadstropju Zadržnega doma Zadvor (Cesta II. grupe odredov 43, 1261 Ljubljana).

Poleg tega je na društveni spletni strani ŠD Zadvor (www.sportnodrustvozadvor.si/prireditve/po-klancku-gor-po-klancku-dol.html) omogočena spletna prijava, kontrolne knjižice pa je mogoče dobiti tudi na izbranih lokacijah v Ljubljani: v Brunarici Zadvor, v SVAD na Viču ter v Kolesarskem centru Bauer in Maxisport Čerin v BTC-ju. Vabljeni k sodelovanju!

Zahvala za prehodne poti

ŠD Zadvor se vsem sodelujočim v akciji *Za prehodne poti* najiskreneje zahvaljuje za dobro voljo in sodelovanje v razmerah, ki so bile daleč od idealnih. Vaša pripravljenost za solidarno pomoč in vzpostavitev prehodnih poti (ko je v ekspresno kratkem času spet mogoča rekreacija na priljubljenih poteh v Zadvorskem hribu) je neprecenljiva in dokaz, da lahko društvo funkcionira zgolj in samo v primeru, če obstaja dovolj široka množica ljudi, ki je pripravljena žrtvovati svoj čas in vse drugo za skupno dobro! Rekreacija na očiščenih gozdnih poteh bo odslej še prijetnejša! Hvala! Zaradi vas lahko ŠD Zadvor ponovno in z največjim navdušenjem povabi k akciji *Grem, greva, gremo na Orle!*, s katero želi spodbuditi k zdravemu gibanju po prijetnih poteh, ki pripeljejo na Orle. Pridružite se, naj vam ne bo žal časa za rekreacijo!

ČS Šiška

Šišenske vesti

Vesna Bleiweis, predsednica ČS Šiška

Promet v Spodnji Šiški

Že od sredine in do konca lanskega leta so potekale aktivnosti za ureditev prometa na območju Spodnje Šiške; nosilca sta bila Društvo za staro Šiško DUO in Četrtna skupnost Šiška. Rezultat teh prizadevanj je bila delavnica v Osnovni šoli Spodnja Šiška, kjer se je sredi letošnjega januarja zbralo kakih sto prebivalcev Spodnje Šiške. Pred njimi sta bili dve zasnovi ureditve prometa in ureditve območja sploh. Dolgoročno zasnovo z vsemi podrobnostmi – od ureditve prometne infrastrukture do ozelenitve je pripravilo društvo, bolj pragmatično pa se je problematike lotila četrtna skupnost. Osnovni cilj obeh zasnov pa je zagotoviti večjo pretočnost prometa, povečati možnosti parkiranja in omogočiti varnejšo pot do šole in vrtca. Prebivalci so na delavnici izrazili vrsto pripomb na obe zasnovi, ki jih je četrtna skupnost objavila na svoji spletni strani. Odgovore na vse pripombe je pripravil Odsek za promet Mestne občine Ljubljana. Tudi te naj bi objavila četrtna skupnost na svoji spletni strani. Odgovore stroke skupaj z načrtom ureditve vsebuje *Elaborat prometne ureditve št. U11/208 13/1*, ki smo ga v četrtni skupnosti prejeli sredi letošnjega marca. Gradivo je obsežno in v papirni obliki, zato ni objavljeno na spletni strani, je pa na spletni strani objavljeno vabilo prebivalcem, da si ga ogledajo na sedežu društva DUO v Jesenkovi ulici št. 1 in na sedežu četrtna skupnosti Šiška v Kebetovi ulici 1. Parkomati, postavljeni

Fotografije: Dunja Wedam

Na Adamičevi ulici je lastnik zemljišča Bojan Gjura oz. podjetje Video Art ob ulici začel pripravljati dela za spremembo zelenice v parkirišče. Po več kot letu dni danes na tem ni ne parkirišča in ne zelenice, so le kupi narite zemlje.

na območju Spodnje Šiške, bodo začeli delovati, ki bodo dokončno zarisane potrebne talne oznake.

Pozidava travnika

Koseze so bile nekdanj vas s prebivalci, ki so se večinoma ukvarjali s kmetijstvom. Danes je to del ljubljanskega predmestja z novejšimi večjimi stanovanjskimi soseskami med Koseškimi bajerjem in Podutiško cesto in značilnimi terasastimi bloki med Podutiško in Vodnikovo cesto. Na razmeroma majhni površini je zelo gosta poselitev. Ob poti spominov so še kmetijske obdelovalne površine, ki pripadajo zadnjim koseškimi oz. šišenskim kmetom in kažejo na nekdanjo pretežno gospodarsko dejavnost vasi. Med koseško cerkvijo in Šišensko ulico pa je doslej nepozidana površina – ostanek zadnjega travnika sicer žal razpadajočimi kozolci, ki je zadnja odprta in zelena vez med obstoječo pozidavo na robu naravnega parka Tivoli–Rožnik–Šišenski hrib in nekdanjo povsem ruralno podobo vasi. Z dopolnitvijo Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 382 Stanovanjska soseska Koseze (del), ki jo je Mestni svet sprejel na 32. seji, so izpolnjeni pogoji za postavitev nekaj enostanovanjskih in dvostanovanjskih hiš. Svet Četrtna skupnosti je dopolnitvi podrobnega prostorskega načrta nasprotoval, vendar neuspešno. Svet je svoje stališče utemeljeval z zahtevo po ohranitvi zadnjega naravnega in odprtega prostora na ožjem območju Kosez. Menil je, da bi morali načrtovalci urejanja prostora navedeni prostor obravnavati subtilneje in vanj ne umeščati stanovanjskih ali drugih stavb. Dopolnjen podrobni prostorski načrt je razgrnjen od 28. 3. do 28. 4. 2014 v prostorih četrtna skupnosti v Kebetovi ulici 1, javna razprava pa bo 15. aprila 2014 ob 17. uri, prav tako v prostorih četrtna skupnosti.

Razdejani zelenici – gradbišče in novi vrtički

Že lani so začeta gradbena dela vzmirla prebivalce dela Adamičeve ulice. Lastnik zemljišča Bojan Gjura oz. podjetje Video Art je ob ulici začel pripravljati dela za spremembo zelenice v parkirišče. Po prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana je to zemljišče opredeljeno kot zelena površina. Četrtna skupnost je posredovala pri državnih in mestnih inšpekcijskih službah. Prejeli smo le skopo ugotovitev Agencije za okolje in prostor – gradbene inšpekcije, da je izdano gradbeno dovoljenje za poseg veljavno. In kaj je danes na tem zemljišču že več kot leto po začetku posega? Ni ne parkirišča, ni ne zelenice, so le kupi narite zemlje. Le nekaj metrov stran pa je razdejana druga zelenica, ki po prostorskem načrtu sodi med površine, namenjene centralnim dejavnostim (vzgoji in izobraževanju). Na preoranem delu naj bi bili po novem vrtički, za katere po besedah omenjenega lastnika oz. njegove zastopnice velja veliko zanimanje. V četrtni skupnosti smo mnenja, da oba posega pomenita kršitev ureditve, veljavne

Novi parkomati, postavljeni na območju Spodnje Šiške, bodo začeli delovati, ko bodo dokončno zarisane potrebne talne oznake.

Svet Četrtna skupnosti je neuspešno nasprotoval pozidavi zadnjega naravnega in odprtega prostora na ožjem območju Kosez.

po prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana. Ker pa se vse inšpekcijske službe v konkretnem primeru izrekajo za nepristojne, ostaja je le še vprašanje: kdaj bo na preostalem delu zelenice, ki je v lasti drugega zasebnika, pogrnala v klasje tudi njegova iznajdljivost.

Obnova trga sredi terasastih blokov

Potem ko so bili odstranjeni nevarni ostanki vodnjaka in na njegovem mestu začasno zravnana površina, se je projekta za ureditev trga lotil avtor naselja terasastih blokov arhitekt dr. Viktor Pust. Pripravil je idejni načrt, ki smo ga predstavniki četrtna skupnosti in Oddelka za lokalno samoupravo MOL skupaj z avtorjem obravnavali pri podžupanu prof. Janezu Koželju. Trg bo namenjen prireditvam na prostem. Zasnova ureditve temelji na prenovi tlaka in opremljenosti z notnim mestnim urbanim pohištvo – klopmi, smetnjaki, oglasnim panojem. Le počakati bo verjetno še treba, da se bo napolnila mestna malha. Pa kljub temu, da trg še nima prave podobe, pridite 24. aprila 2014 ob 18. uri na koncert Litostrojskega pihalnega orkestra. *Pozdrav pomladi* in državnima praznikoma 27. aprila in 1. maja. Dobrodošli!

Prednostne naloge

Že na začetku tega mandata smo si svetniki četrtna skupnosti zastavili kar nekaj nalog, ki zadevajo promet in cestno infrastrukturo v Šiški. Mednje sodita popolni rekonstrukciji ulice Pod hribom in Male Aljaževe ulice ter ureditev dela Litostrojske ceste od križišča s Celovško do železniškega prehoda po vzoru ureditve od železniškega prehoda proti Bežigradu. In kaj bo iz tega? Poglejmo odgovore Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL z začetka letošnjega leta: ● popolna rekonstrukcija ulice Pod hribom: v letu 2014 bo naročena projektna dokumentacija in zaprosilo za vsa potrebna soglasja; ● popolna rekonstrukcija Male Aljaževe: ni v načrtu za leto 2014, projekt je v izdelavi, izvedba predvidena v letu 2015. Problem, ki ga je treba pred dokončanjem projekta rešiti, je odvodnjavanje s ponikovalnico, ki pa je na zasebnem zemljišču; ● Litostrojska cesta: dolgoročno se lahko

izvedejo parkirne niše, kakršne so na drugem delu ceste (za železniškim prehodom), kratkoročno pa jih je mogoče izvesti pol na delu pločnika in na delu vozišča. Takšna ureditev je smiselna hkrati s postavitvijo parkomatov, saj je pričakovati, da bi brezplačno parkiranje izkoristili dnevni migranti, stanovalci soseske pa ne bi pridobili ničesar. In še o mladinskem centru v Celovških dvorih, za katerega je dala idejo četrtna skupnost. Postopek prodaje prostorov v soseski Celovski dvori je v celoti ustavljen. Kljub najboljši volji in prizadevanjem mestnih oblasti, ki so idejo želele uresničiti, z mladinskim centrom v tej soseski ne bo nič. Vsaj ne do preklica prepovedi prodaje prostorov.

ČS Polje

Čamac z mladimi za pusta širokih ust

Marko Taljan

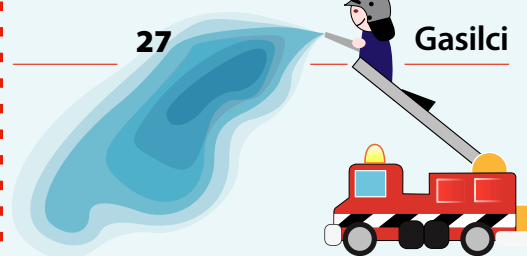
Na pustni torek 4. marca smo se prostovoljci, študenti, praktikanti in koordinatorji iz Četrtnega mladinskega centra Zalog na povabilo organizatorja, Četrtna skupnosti Polje, udeležili tradicionalnega pustovanja. Letošnje praznovanje pusta se je zgodilo v veliki telovadnici OŠ Kašelj, kamor smo se iz ČMC Zalog odpravili s številčno in kreativno ekipo ustvarjalcev. Vodila jo je koordinatorka centra Erika, ki je za dogodek zbrala prostovoljce, študente in praktike, ki obiskujejo in delujejo v centru.

Priprave na dogodek smo pričeli nekaj tednov prej, saj je bilo potrebno po različnih šablonah iz šelešamerja predpripraviti kar okoli 200 mask. Na pustovanju so lahko otroci papirne maske malce z našo pomočjo, predvsem pa z brezmejnostjo otroške ustvarjalnosti oblikovali v like, ki so si jih zamislili sami. Pri tem so imeli na voljo različne sestavine: bleščice, riž, polento, barve, gume in podobno. Večina otrok si je izdelala maske, ki so jih z naštetim materialom pobarvali in okrasili

Foto: Erika Dolenc

Četrtna skupnost Polje je letos tradicionalno pustovanje pripravila v telovadnici OŠ Kašelj, kamor so se mladi iz Četrtnega mladinskega centra Zalog odpravili s številčno ekipo nadarjenih ustvarjalcev, ki so poslikali več kot 200 predpripravljenih pustnih mask.

POSREDOVANJE GASILSKIH ENOT JAVNE GASILSKE SLUŽBE MESTNE OBČINE LJUBLJANA OB FEBRUARSKIH VREMENSKIH UJMAH

Cveto Šumec, poveljnik Gasilske zveze Ljubljana

Foto: arhiv Gasilske zveze Ljubljana

Pri odpravljanju posledic februarkega zleda je sodelovalo 1.689 gasilcev iz Gasilske brigade Ljubljana in 35 prostovoljnih gasilskih društev, ki so skupaj opravili 23.022 delovnih ur in se odzvali na več kot 1.100 dogodkov.

Mesec februar je postregel z izjemno pestrim dogajanjem. Najprej smo se srečali s posledicami zleda, v nadaljevanju pa še s poplavami na Ljubljanskem barju. Prevladujoče aktivnosti ob zledu so bile povezane z odstranjevanjem padlih dreves, zagotavljanjem prevoznosti prometnic, zapiranjem prometnic zaradi pretečih nevarnosti, dostavo elektroagregatov na področja, kjer ni bilo oskrbe z električno energijo, zagotavljanjem delovanja repertitorja sistema zvez ZARE na Ljubljanskem gradu, načrtovanje, koordinacijo in zagotavljanje podpore vodenju ob vseh aktivnostih.

Prva posredovanja so bila izvedena že v noči s 1. na 2. februar. Veliko število klicev občanov v nedeljskem jutru je dalo hitro vedeti, da bo dela čez glavo. Enaka zgodba se je nadaljevala še ves dan, prav tako pa tudi v ponedeljek. V torek se je intenzivnost dogajanja začela umirjati. Tako smo v petek zvečer uradno zaključili interventno posredovanje ob odpravljanju posledic zleda. Skupaj je bilo opravljenih 784 intervencij, kjer so posredovale izključno prostovoljne gasilske enote. V njih je sodelovalo 1.547 gasilcev, opravljenih je bilo 19.718 delovnih ur. Skupno število intervencij v navedenih dneh se giblje okoli številke 1.100. Če upoštevamo še delo 142 pripadnikov GB Ljubljana, ki so opravili 3.304 delovne ure, je povzetek petih dni posredovanja naslednji: **Sodelujočih 1.689 gasilcev iz Gasilske brigade Ljubljana in 35 prostovoljnih gasilskih društev je opravilo 23.022 delovnih ur, odzvali smo se na več kot 1.100 dogodkov.** Ob vseh izvedenih aktivnostih smo utrpeli 1 težjo telesno poškodbo in 4 lažje telesne poškodbe gasilcev.

Ker je v tem času začelo poplavljeni Ljubljansko barje, so interventni ukrepi terjali vsaj še teden dni aktivnega dela Javne gasilske službe MO Ljubljana. Spremljanje stanja vodotokov, postavljanje in razdeljevanje protipoplavnih vreč občanom so bile najpogostejše aktivnosti drugega tedna v februarju.

Ob tem ne gre prezreti, da smo od 22. do 28. februarja nudili tudi pomoč občini Logatec, kjer smo prebivalcem Laz zagotavljali oskrbo z vodo zaradi poplavljenega črpališča. Tako smo v tednu dni prepeljali 731.000 litrov vode in ob tem prevozili več kot 2000 km.

Ob tej priložnosti se želim zahvaliti vsem sodelujočim pripadnikom Javne gasilske službe Mestne občine Ljubljana za odlično opravljeno delo.

Vsem bralcem, ki niste iz gasilskih vrst, pa iskreno želim, da bi tudi vi imeli možnost občutiti zadovoljstvo, ki nas gasilce prevzame, kadar v očeh ljudi zaznamo hvaležnost.

na raznorazne načine, nekateri otroci pa so si zaželeli poslikave obraza z motivi po svojih željah. Zaradi izjemnega obiska izvajalцем delavnic zlepa ni zmanjkalo dela.

Pustovanja se je udeležila množica več kot 200 otrok in mladih s starši, kar kaže na veliko potrebo po dogajanju za otroke in mladino v naši lokalni skupnosti. V Čamcu nam je v veselje, da smo lahko del tega dogajanja. Kot se za pustovanje spodobi, se je poleg ustvarjanja na prireditvi tudi glasno smejal, pelo, plesalo in seveda – njam, njam - jedlo krofe. Vsak obiskovalec je dobil svoj krof, tako je bil tudi letošnji pust v ČS Polje širokih ust. Se vidimo na pustovanju v letu 2015!

Program Četrtnega mladinskega centra Zalog Javnega zavoda Mladi zmaji - Centra za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov finančno omogoča ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana v sodelovanju z Uradom RS za mladino Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

(Marko Taljan je koordinator Četrtnega mladinskega centra Zalog)

Trata, trata, trata-ta, pa je zima ušla ha, ha!

Marjeta Černe

Letos nam jo je zima z žledom in poplavami pošteno zagodla. Na Kašelskem hribu in Debnem vrhu je podirala drevesa in jih razmetala križem kražem čez poti, da še medved ne pride skozi. V Mrzli dolini je poplavila travnike in ceste.

Kar je preveč, je preveč. Sklenili smo, da jo preženemo v kozji rog. Vedeli smo, da ne bo lahko, zato smo poklicali na pomoč vse mlade in stare iz vrtcev in osnovnih šol v naši četrti skupnosti, ki so bili pripravljene pomagati. Iz vrtca Pedenjped so brž priletele na pomoč čebelice in z njimi velika skupina pikapolonic. Prifurjale so čarovnice

z Debnega vrha in strašni gusarji z noži, pa hudi volk z ostrimi zobmi, prišle so tudi princeske, betmani in poskočne žabe. Indijanci so kar sredi dvorane postavili svoj šotor. Pojavil se je celo robotek piškotek in še in še ... Kdo bi mogel naštetu po vrsti vseh petsto in več.

Pa smo plesali, topotali, vreščali, se podili gor in dol, tudi kakšno zapeli, pokali z baloni, se vozili s čolni, tekmovali in vse nagrade pobrali, strigli, lepili pa strašne maske naredili, samo zato, da bi zimo prepodili. In ob koncu, vsi veseli, ker smo uspeli, smo se s krofi pogostili in se že v temni noči poslovili.

Da nam je vse to uspelo, so nam dobrovoljno priskočili na pomoč gasilci iz PGD Kašelj in delali vzoren red. Likovno delavnico so vodili mladi iz Četrtnega mladinskega centra Zalog. V lepo okrašeni športni dvorani nas je gostila OŠ Kašelj. Za glasbo je skrbel Edo Davtovič. Prireditev so organizirali in vodili aktivisti. Vsem lepa hvala!

Foto: zasebni arhiv

Novi predsednik ČS Polje Anton Podobnik

Anton Podobnik: »Preteklo štiriletno obdobje je bilo uspešno«

Po odstopu Marti Avsec je bil na izredni seji ČS Polje 31. marca za novega predsednika Sveta ČS Polje izvoljen dosedanji četrti svetnik Anton Podobnik, ki je bil v Svetu zadolžen za urbanizem, urejanje prostora in varstvo okolja, komunalne zadeve in promet. Novi predsednik si zavzeto in argumentirano prizadeva, da se gradnja razširjene Zaloške ceste čim prej začne. Na javni predstavitvi svoje podpore projektu 25. marca v Mestni hiši je med drugim

povedal, da je skupaj s svetnikom Antonom Vatovcem med krajanji zbral več kot 1300 podpisov za širitev Zaloške ceste v štiripasovnico s semaforiziranim prehodom za pešce pri cesti XXII, kjer naj bi bilo tudi omogočeno zavijanje v levo iz smeri mesta. Cesta naj bi imela semaforizirani križišči v Slapah in Polju. Ker se Četrtna skupnost Polje s številnimi velikimi infrastrukturnimi projekti pospešeno preobraža v sodobno urbano področje, ob tem pa slovi tudi po nekaterih civilnih iniciativah, v katerih se večinski javni interes križa z maloštevilnimi zasebnimi, smo novega predsednika vprašali, kako vidi delo četrtne skupnosti do konca tokratnega mandata.

Vodenje Sveta Četrtna skupnosti Polje ste prevzeli kot osebnost, ki želi konstruktivno prispevati k razvoju vzhodnega dela Ljubljane, ki je tudi vaše bivalno okolje. Kako pri tem sodelujete s Službo za lokalno samoupravo in županom in kako vidite vlogo predsednika Sveta?

Doslej sem bil kot svetnik zadolžen za eno najboljčutljivejših področij v četrti skupnosti in ker se nam letos mandat izteče, bom – tudi zaradi dobrega sodelovanja s pristojnimi službami Mestne občine Ljubljana – delo nadaljeval. Želel pa bi si, da bi se pobude, ki jih tako Svet kot krajanji posredujemo odgovornim, reševale hitreje. Prepričan sem, da bomo ob koncu našega mandata, ko bomo delali bilanco uresničenih projektov, ugotovili, da je bilo preteklo štiriletno obdobje uspešno. Želimo le, da bi se to nadaljevalo tudi v prihodnje in bi se s tem zabrisala ločnica, ki zdaj navidezno ločuje center mesta od obrobja.

V večini svetov ljubljanskih četrtnih skupnosti je pripadnost članov sveta različnim političnim strankam presežena. Kako je v tem pogledu pri vas, ko potekajo pogovori o izvajanju prednostnih nalog in drugih dejavnosti Sveta?

Čeprav delujem v lokalni samoupravi (prej krajevni skupnosti Zadobrova–Sneberje) že vrsto let in tega prej ni bilo, sem z izvolitvijo v Svet četrtne skupnosti pričakoval, da bo med svetnicami in svetniki občutiti tudi strankarsko pripadnost. K sreči in na zadovoljstvo vseh nas tega med nami ni. Vsi skupaj si prizadevamo za najprimernejše življenjske razmere vseh naših krajanov. Želimo si, da bi bili tudi prebivalci v naši četrti skupnosti deležni čim več takih dobrin, kot jih imajo prebivalci mestnih četrtnih skupnosti.

Z zbranimi 1.300 in več podpisi podpore krajanov širitvi Zaloške ceste v štiripasovnico ste zaslužni, da bo gradnja v soglasju s krajanji stekla po načrtih. S

katerimi argumenti ste pridobili toliko podpornikov gradnji?

Vsaka akcija izzove reakcijo. Tako je bilo tudi v primeru akcije, ki jo je sprožil gospod Juvan, ko je poskusil pridobiti čim več krajanov za »svojo« projekt Zaloške ceste, ki pomeni le posodobitev obstoječe ceste z možnostjo dostopa vsem stanovalcem severnega dela. To bi pomenilo enake zastoje, kot jih imamo zdaj, ko vozniki iz smeri Zaloga stojijo že pri Petrolu, in iz smeri Zadobrova ob Rjavi cesti. Za to idejo je zbral dobrih 300 podpisov, medtem ko jih je nama z gospodom Vatovcem uspelo zbrati več kot 1.300 z argumentom, da v Polju ne bo krožišča, pač pa križišče. Pri tem želim poudariti, da me je iskalo veliko posameznikov, ki so želeli prispevati svoj podpis podpori projektu štiripasovnice. Z nekoliko več angažiranosti bi lahko pridobil tudi več kot 5.000 podpisov, le ob konci bi moral pristopiti k voznikom, ki čakajo v koloni. Vprašanje, ki se pogosto zastavlja, je namreč križišče ali krožišče (v Polju). Ker na prostoru, ki je na voljo, ni mogoče umestiti dodatnega pasu za tiste voznike, ki se na Zaloško cesto vključujejo z Zadobrovske, je pričakovati na tej cesti še večje zastoje kot doslej. Krožišča tudi ne rešujejo pešcev, ki jih je v tem delu veliko. Imamo tri avtobusna postajališča treh linij mestnega prometa (10, 11 in 25), pri katerih potniki prečkajo tako Zaloško kot Zadobrovsko cesto. Tu so tudi otroci, ki hodijo vsakodnevno v šolo. Žal so dosedanji zapleti vplivali na sam začetek gradnje. Ker pa je vsaka slaba stvar za nekaj dobra, je zdaj v načrtu izgradnja celotnega dela ceste od obvoznice. Dogovor z lastniki edinega še ne pridobljenega zemljišča (Govednikovega) je tik pred sklenitvijo, s tem pa bo odpadla še zadnja ovira za začetek gradnje.

Katerih novih projektov se najbolj veselite, kako vidite svojo četrt, ko bodo napovedani projekti izvedeni, in katere pobude za razvoj vašega področja imate za naprej?

Poleg Zaloške ceste, ki ni samo štiripasovnica z urejenim križiščem z Zadobrovsko cesto ter Rjavo in Cesto v Slape, pač pa delno prenovljeno vozišče naprej proti Zalogu s križiščem pri Zdravstvenem domu (Zaloška cesta, C. 30 avgusta, Kašelska cesta, Milčetova), so še drugi, za marsikoga še pomembnejši projekti. Mednje vsekakor sodi nova povezovalna cesta med Cesto v Prod prek Sneberske oz. Agrokombinatske ceste pa do Hladilniške, poimenovana Industrijska cesta. Ta bo v dobršni meri razbremenila Zaloško cesto vsega tistega tovornega prometa, katerega cilj so Hladilnica, Mesna industrija, Koto, Jata, Silgan in drugi, razen Petrola. Potek ceste je umeščen v prostor, pred nami so odkupi zemljišč, izdelava projektov in nato po pridobljenem gradbenem dovoljenju in izboru najugodnejšega izvajalca začetek gradnje. Začetek gradnje je napovedan za letošnji november.

Ponekod je treba urediti tudi še priključke na kanalizacijsko omrežje in napeljati vodovod, zato bo še vedno prva naloga na našem območju izgradnja tovrstne infrastrukture. Zaključili smo oz. smo tik pred tem, da se končajo dela v Novem Polju, na Rjavi cesti in v Slapah. V izdelavi so projekti za ureditev Zdešarjeve, Ceste X ter Arničeve ceste, odprti pa so še Cesta na ježe, Cesta na Kope, pa predeli, ki so pozidani z individualnimi hišami (Polje, Novo Polje, Zadobrova, Slape, Vevče, oba Kašlja, Zalog in zaselki). V OŠ Polje zaradi prostorske stiske načrtujejo dozidavo, v Zadobrovi bodo preuredili prostor, ki je bil namenjen drugim dejavnostim, v učilnico. Ob povečanem številu krajanov z izgradnjo novih sosesk Polje I. in Polje III, ki je v izgradnji in bo dokončana prihodnje leto, bo potrebno misliti tudi na izgradnjo ustrezne infrastrukture.

Problem je tudi Papir servis, ki je s svojo preselitvijo iz enega urbanega območja (Vodmat) v drugo (Vevče) povzročil izjemno nasprotovanje med tamkajšnjimi prebivalci. Kolikor zadevo poznam, se bo zanj našel prostor na Barju, žal pa je za to potreben čas dveh do treh let. Za krajanje so problem tudi neprijetne vonjave, ki prihajajo iz tovarne Koto. Upamo, da bomo vendarle našli sogovornike tudi v tej družbi, da bodo poslušali zahtevam krajanov in odpravili vzroke za to težavo.

Enes Musić: Dobro se vrača z dobrim

Brezplačni obroki za ljudi v stiski v gostilni in piceriji Ham-Ham na Bizoviku

Mirjana Ribič

Fotografije: Mirjana Ribič

Enes Musić s hčerko Eniso.

»Duša, ki je nenehno prepolna dobrote in razumevanja, bo vedno vedra,« je zapisal Parke Godwin, mi pa smo osebno spoznali vesel nasmeh in vedro dušo Enesa Musića, ljubljanskega gostinca in dobrotnika, po poklicu kuharskega mojstra, ki se je za ta poklic mojstril tudi v Nemčiji. Iz njegovih oči sije žarek sonca za ljudi v stiski, pa naj se še tako patetično sliši. Enes Musić izhaja iz družine pridnih in dobrosrčnih Bošnjakov. Njegova starša sta doma iz kraja med Sanskim mostom in Ključem v Bosni in Hercegovini, živita pa blizu Kopra. Enes je prav tako odraščal na Primorskem in se počuti Primorca. Na velikem posestvu njegovih staršev je češnjev nasad, kamor vsako leto vabijo ljudi, da si naberejo tega sadja. Starši in stari starši po mami in očetu so vse tri sinove vzgajali, da pomoč revnim in bolnim prinaša srečo in dobro zdravje v družini. Lanske jeseni se je odločil, da ponudi finančno šibkim ljudem topel obrok v času malice. Na začetku ni bilo velikega odziva, število dobrotelnih obrokov pa se je povečevalo iz meseca v mesec.

Kdo vse prihaja k vam na brezplačne obroke?

Prihajajo predvsem starejši ljudje z nizkimi dohodki in nizkimi pokojninami. Na mesec podarimo tudi več kot tristo obrokov, pa bi jih lahko več, če ne bi bili obdavčeni. Obroke v dobrotelne namene tudi razvažamo. Podarjeni obrok knjižimo, in ta vrednost je obdavčena. Če ne bi bila obdavčena, bi se lahko več gostincev odločilo za podarjanje obrokov. Kljub temu se prebujajo in mi sledijo in tega sem zelo vesel.

Slišali smo, da ste pripravili še nekaj dobrotelnih akcij. Za koga in kdaj?

Na začetku marca smo 150 otrok s posebnimi potrebami in iz socialno šibkih družin popeljali na izlet na Obalo. Idejni vodja tega dogodka je gospod Silvo Bezjak, ki je organiziral prevoze z avtobusi. Mi smo prispevali hrano, restavracija Stara oljka je otrokom pripravila kosilo, podjetje Sladki nasmeh je poskrbelo za slaščice, podjetje Analitika pa za pijačo. Otroke je zabaval pevec Werner v portoroškem Avditoriju, kjer so nam dvorano oddali brezplačno. Pred kratkim smo za stavkajoče rudarje premogovnika Trbovlje-Hrastnik v času stavke vsak dan poskrbeli, da niso bili lačni in žejni. Hudo mi je, ko slišim, da ljudje nimajo denarja za hrano, pa čeprav

so vse življenje delali za pokojnino, ki danes ne zadostuje za normalno preživetje. Takšnim ljudem rad pomagam, ker je tudi moj oče upokojeni gradbenik. Po drugi strani pa imamo mlade ljudi, ki nimajo priložnosti za delo, in to me boli. Oba moja otroka pomagata v gostilni in piceriji Ham-Ham, ki jo imamo v najemu. Hči Enisa bi rada študirala kriminalistiko, sin Arnes je gimnazijec in zelo dober športnik v borilni večini tek-wan-du.

Vas pri dobrotelnosti podpira tudi žena in kako sta vaša starša doživela podelitev nagrade junak Slovenije 2013?

Moja žena Jasna dela kot medicinska sestra v Kliničnem centru in zanjo je samo po sebi umevno, da pomagamo šibkim in bolnim. Na podelitvi nagrade junak Slovenije 2013 so bili tudi moji otroci in žena, njihova podpora mi veliko pomeni. Posebej pa je moje dobrotelnosti vesela moja mama. Odkar sem začel deliti obroke hrane za finančno šibke ljudi, ona cveti od sreče, tudi oče je ponosen name.

Boste še naprej podarjali brezplačne obroke in kaj pričakujete od države?

Seveda, zato tudi pripravljam presenečenje, ki ga bom javnosti kmalu razkril. Če bi imeli

davčno stimulacijo kot darovalci toplega obroka, bi se vsem nam dolgoročno to tudi izplačalo vsaj v obliki zadoščenja in sreče, pa tudi država bi imela nekaj od tega, ker ne bi bilo lačnih Slovencev. V Sloveniji je dovolj hrane, ni pa pravilno razporejena in dobrotelnost ni sistemsko urejena.

Imate tudi neuresničene sanje?

Moja največja sen je, da nihče v Sloveniji ne bi bil lačen. Rad bi pisal poezijo in prozo in pridobil tudi znanje s tega področja. Moj velik sen so hiške na drevesih. Eno smo že naredili na mojem posestvu. Te hiške so zanimiva turistična ponudba, posebej za otroke, vendar moramo še dodelati varnost za otroke in se o tem pogovarjamo tudi z zavarovalnicami. Za uresničitev takšnega cilja je več poti: dobrotelnost je del tega, treba pa je mladim omogočiti pošteno delo za pošteno plačilo.

Kakšno je vaše življenjsko vodilo?

Dobro se vrača z dobrim kot sreča, zdravje in duhovno zadovoljstvo, ne kot denar. Drugi rek je napisan tudi na našem vabilu za tople obroke: Nekomu lahko daš vse, pa mu pomeni malo. Nekomu ponudiš malo, pa mu pomeni veliko.

Otroci

Zakaj živiš,
za koga ustvarjaš,
čemu verjameš,
kje voljo dobiš?

Koga toliko učiš,
komu potuho daješ,
za koga zavetje gradiš,
čemu ponoči ne spiš?

Uspe nam, ker so božji dar,
odidejo, ker sanjam sledijo,
ljubezen nam pustijo,
po svoje živijo.

Otroci so to,
naši zakladi,
v srcu nam žareči,
kot roža dišeči,
kot nebo jih vidimo,
kot sonce jih čutimo,
kot oči jih čujemo.

Tako otroke ljubimo!

Enes Musić

»Nikoli več vojne!«

Ljubljana v prvi svetovni vojni

Dr. Blaž Vurnik

Skupinski posnetek ranjencev in medicinskega osebja v Tobačni tovarni Ljubljana.

Foto: Matevž Paternoster, MGML

Možnar iz keramike z napisom Pro Patria (Za domovino), kakršne so Ljubljancani 27. in 28. julija 1916 dobili na Magistratu v zameno za medeninastega.

»Po vseh ljubljanskih ulicah je donelo veselo vrskanje in petje naših vojakov, vsepovsod si čul vzklike: 'To jih bomo dali!' Žarečih lic so krepki korenjaki izjavljali: 'Za čast domovine gremo, kamor nas pošljejo! Vse je prepevalo, kakor bi šlo na veselo svatbo'.« (Slovenec, 28. julij 1914, str. 4). Čeprav je zgornji citat prepis politično motiviranega članka iz časnika Slovenec, je deloma vtis, ki ga daje, resničen. Ni sicer verjetno, da bi se ljudje množično veselili ob tem, ko je Avstro-Ogrska Srbiji napovedala vojno, na vsak način pa je razumljivo, da je prišlo do organiziranih in tudi spontaniziranih izrazov navdušenja. Še posebej zato, ker je slehernik ob začetku poletja 1914 v Ljubljani, pa tudi v kateremkoli drugem avstrijskem mestu, avstrijsko vojno napoved doživljal kot pravično kazen zoper Srbijo, ki je bila utemeljeno obtožena sodelovanja, če že ne kar naklepanja umora avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene v Sarajevu mesec dni pred tem. A z vojno napovedjo, prvim valom mobilizacije in odhodom prvih čet proti Srbiji je optimizem Ljubljancanov začel naglo kopneti, vedno bolj pa so naraščale skrbi, ki jih je prinesel vojni vsakdan.

Pomanjkanje hrane v mestu

Med najbolj značilnimi okoliščinami doživljanja velike vojne v večini evropskih mest je bilo pomanjkanje vsakršnih življenjskih potrebščin. Veliko število aktiviranega vojaštva in vojna naprežanja države na obsežnih ozemljih front je potrošilo večino virov. Civilno prebivalstvo, predvsem mestno, je tako ostalo brez zadostne preskrbe s hrano, pa tudi drugih dobrin, ki so bile nujne za življenje ali pa so življenju dodajale nekaj veselja. Nekatere vrste hrane je bilo mogoče dobiti le v omejenih količinah, na karte. Tako je bilo s kruhom, sladkorjem in maščobami. Kmetje so bili nekoliko na boljšem kot meščani, saj so kljub obvezni oddaji žit in strogo nadzorovanemu klanju živine del pridelkov lahko skrili in jih porabili sami ali pa prodali naprej. Cene hrane so se ob pomanjkanju ves čas dvigovale, razraslo se je črnohorzjanstvo; tisti meščani, ki so si to lahko privoščili, so si v paniki ustvarjali zaloge hrane. Tako sta iskanje in nabava hrane skozi vsa leta vojne predstavljala stalnico življenja Ljubljancanov. Veliko vlogo so začeli dobivati razni nadomestki; moki so pri peki kruha primešali krompir, kava je praktično izginila, njeno mesto pa je prevzela cikorija, celo tobaku so v ljubljanski tobačni tovarni primešali bukovo listje. Lakota in slaba preskrba sta bila pojava, na katera država očitno ni računala, oziroma se je zanašala na to, da se ji s socialnimi tegobami ne bo treba ukvarjati. Na hitro rastoče potrebe prebivalstva po pomoči so se odzvale lokalne oblasti, pogosto tiste na osnovnih občinskih ravneh. Tako je tudi ljubljanski župan Ivan Tavčar že dan po napovedi vojne Srbiji v Ljubljani objavil klic *Usmiljenim srcem!*, s katerim je pozival premožnejše Ljubljancane, naj magistratni blagajni nakažejo prispevke za sirote, žene in matere pod orožje poklicanih mož. Takšni pozivi in dobrodelne akcije so se ponavljali ves čas vojne, med njimi je najbolj odmevala akcija *Brambni ščit v železju*, ki jo je avgusta 1915 prav tako razglasil župan Tavčar.

Spremljanje informacij o bližnjih na fronti

Posebna skrb Ljubljancanov v letih velike vojne je bila namenjena spremljanju informacij o bližnjih in znanjih, ki so umirali na frontah. Oblasti so tiskale posebne zveščice s seznama imen vojakov, ki so padli v bojih ali izginili v večjih premikih vojska na frontnih položajih. Pomembno vlogo pri tem so imele tudi govorice, ki so kapljale med meščane skozi s cenzuro omejene tiskane medije in zasebno pošto.

V mestu begunci iz Galicije in s Primorske ter ruski vojni ujetniki

Ljubljana v 1. svetovni vojni ni delila usode tistih mest, ki so se znašla na območju ali obrobju velikih front in so zato izkusila neposredno fizično uničenje in smrt med civilnim prebivalstvom. A povsem mirno tudi tukaj ni bilo. Zares je začela Ljubljana doživljati vojno ob koncu leta 1914 in v prvi polovici leta 1915, ko je bil na vidiku spopad z Italijo. Med Ljubljancani se je takrat širil strah, da bi utegnili Italijani ob napadu prodreti do Ljubljane. Vendar do tega ni prišlo, saj se je frontna črta med avstrijskimi in italijanskimi vojaškimi silami ustalila v Posočju. Ljubljana je bila prvo dovolj, a ne preveč oddaljeno mesto v zaledju soške fronte, ki je obenem nudilo tudi vso potrebno infrastrukturo za premike in namestitve čet, ranjencev in ujetnikov. Mesto je dobivalo pisano jezikovno podobo že v letu 1914, ko so začeli prihajati begunci iz Galicije in s Primorske ter v začetku še redki ruski vojni ujetniki. Kmalu po začetku bojev v Posočju so v Ljubljano začeli prihajati italijanski vojni ujetniki, ki so jih oblasti naselile na Gradu. Menda se je v Ljubljano občasno slišalo grmenje topov, pravo bombardiranje pa je Ljubljana doživela le dvakrat. Prvič 14. januarja 1916, ko je italijansko letalo odvrгло

dve bombi na Zalog, in drugič 18. februarja istega leta, ko je italijanski Caproni želel zadeti Samassovo livarno, a je zgrešil. V bombardiranju je bil ubit neki otrok, ki so ga nato pokopali s posebnimi častmi. To priča predvsem o psihološkem učinku bombardiranja, saj je bilo to nekaj povsem novega, predvsem pa je teh nekaj letalskih bomb vojno prineslo prav pred vrata Ljubljancanov.

Ljubljanski grad med 1. svetovno vojno

Ljubljanski grad je posebna zgodba našega mesta v prvi svetovni vojni. Že sredi avgusta 1914 je bil Grad namenjen nastanitvi političnih zapornikov, a so se med njimi že znašli tudi posamezni vojni ujetniki. To obdobje grajske zgodovine je najbolj znano po tem, da so se kot politični zaporniki med grajskimi zidovi znašli tudi nekateri znani Slovenci, med njimi profesor in urednik Ivan Lah, odvetnik in politik Gregor Žerjav, slikar Ferdo Vesel in pisatelj Ivan Cankar. Konec maja 1915 so večino političnih zapornikov preselili v druge zapore, predvsem v Maribor, prostor na Gradu pa je bil odtlej namenjen skorajda samo vojnim ujetnikom z bližnjega soškega bojišča. Od septembra 1915 je bil Grad namenjen karantenski postaji za vojne ujetnike, kar je pomenilo, da so italijanske vojne ujetnike z bojišča prepeľjali v Ljubljano, nato pa nekaj tednov pozneje v večja taborišča za vojne ujetnike v notranjosti države. Ker je bilo občasno na Gradu nastanjenih tudi več kot štiri tisoč ujetnikov, so zunaj zidov zgradili več barak, v katerih so nato začasno prebivali ujetniki. Vendar je na Gradu ves čas vojne ostala manjša skupnost italijanskih ujetnikov, ki jih je izbiral poveljnik karantenske postaje major Karel vitez pl. Kern. Ti ujetniki so na grajskem griču vrtnarili, znotraj obzidij pa so v delavnica rezbarili, mizarili, popravljali oblačila, čevlje in opremo, imeli so svoj orkester in gledališko

Mladika, zgrajena kot dekliški licej, v prvi svetovni vojni nekaj časa sedež poveljstva soške armade, nato pa vojaška bolnišnica.

Foto Matevž Paternoster, MGML

Del bombe, ki je bila odvržena nad Ljubljano 18. februarja 1916 in ni eksplodirala.

skupino, nekaj slikarjev je imelo v Gradu ateljeje. Ta pisana družina, ki jo je vodil poveljnik Kern, je ustvarila svoje gospodarstvo in si precejšen del svoje preskrbe pridelala ali prislužila sama. Obnavljali so tudi Grad ter celo zgradili vodovod, ki ga prej na grajskem griču ni bilo. Delno je ta vodovod v uporabi še danes. Na Kerna in italijanske vojne ujetnike nas danes spominjata kapelica, ki jo je na griču dal zgraditi Kern, ter manjši vodovodni objekt, ki stoji ob poti s Starega trga proti Gradu.

Ljubljana je postala zbirališče vojske, častni meščan je postal Svetozar Borojevič

Mesto je postalo zbirališče vojske, tako tiste, ki se je vračala s soškega bojišča, kot tudi tiste, ki ji je bila Ljubljana zadnja postaja pred fronto. V tem smislu je bilo precej živahno predvsem na glavni železniški postaji ter tudi po mestu. Nekaj časa je bilo v mestu nastanjeno poveljstvo soške armade z generalom Svetozarjem Borojevičem na čelu, in sicer v Mladiki. O tem je vojak Peter Naglič v svoj dnevnik zapisal: »Hodili smo kakih štirinajst dni snažit v licej. Naj nekoliko omenim, kako je bilo tu vse opremljeno z najmodernejšimi brzozajavnimi aparati, nebromem telefonov, pisalnih strojev, tako da je bilo vsako jutro in opoldne cele koše raznega popisanega papirja za požgati, kar se je izvrševalo pod nadzorstvom višjega častnika, da bi se ne moglo kako vohunstvo prikrasti. Tu sem prvič videl telegrafične trakove, ki so bili s črkami tiskani, tako da je bilo za brati zelo udobno.« Po nekaj mesecih se je poveljstvo preselilo v Postojno, ki je bila bližje bojišču. V tem času je ljubljanski občinski svet Borojeviču podelil častno meščanstvo. Leta 1919, ko je slovenstvo brisalo svoje povezave s staro habsburško monarhijo, je Ljubljana Borojeviču častno meščanstvo odvzela, devetdeset let kasneje pa je ljubljanski mestni svet Borojeviču ta častni naziv vrnil.

Obisk cesarja Karla in cesarice Cite

V začetku junija 1917 sta v Ljubljano prispela cesar Karel in cesarica Cita. Tedanje časopisje je poročalo o velikem navdušenju Ljubljančanov in o neprestanih ovacijah, ki sta jih bila deležna na vsakem koraku. Cesarjev obisk je bil praktične narave, saj se je v Ljubljani, Postojni in Trstu srečal z visokimi častniki, cesaričine naloge pa so bile, lahko bi rekli, bolj promocijske narave. V več ljubljanskih cerkvah je molila ter ves čas obiskovala vojaške bolnišnice, se pogovarjala z ranjenci in jim delila drobna darila – cigaretnice, nožičke, svinčnike in podobno. Ljubljana in vojska v njej sta se na obisk seveda pripravila. V času obiska je bilo po trgovinah in mesnicah na voljo več hrane, bolnišnice pa so uredili tako, da so ranjence, ki so ležali kar po hodnikih, odpeljali iz Ljubljane v druge bolnišnice. Tako je takratni sodnik in pisatelj Fran Milčinski po odhodu cesarskega para iz Ljubljane v svoj dnevnik zapisal, da je škoda, da cesarica ne pride v Ljubljano vsako soboto, saj bi bilo tako vedno dovolj teletine na trgu.

Zasilne bolnišnice za ranjene vojake

Med skupinami oseb, ki jih je v Ljubljano prinesla vojna, so bili poleg ujetnikov in vojakov tudi ranjenci. Na ljubljanski železniški postaji so vsak dan ustavljale kompozicije vlakov, sestavljene iz sanitetnih vagonov, polnih ranjenih vojakov. Ljubljana iz mirnega časa ni imela dovolj bolnišnic, v katere bi naselili vse ranjence. Zato so bile številne javne zgradbe in drugi večji objekti po mestu preurejeni v zasilne bolnišnice, redkemu bolnišničnemu osebju pa so se pridružile nekatere ljubljankanke, ki so se s pomočjo Rdečega križa prelevile v bolničarke. Bolnišnice so bile v deželnem dvorcu, v Mladiki in celo v delu proizvodnih prostorov Tobačne tovarne. Ranjenci, ki so v Ljubljani umrli, so bili pokopani v Ljubljani. O tem je v svoj dnevnik zapisal vojak Peter Naglič: »Tega dne me je najprej doletelo, da sem prisostvoval

SPOMINSKA SLOVESNOST OB 100-LETNICI 1. SVETOVNE VOJNE NA ČAST 17. PEŠPOLKU KRANJSKI JANEZI

Aleš Kardelj

Fotografiji: arhiv IR 17

Zgodovinsko društvo IR 17 je ob obletnici 1. svetovne vojne 4. marca 2014 na Kongresnem trgu pripravilo spominsko slovesnost v čast 17. pešpolku Kranjski Janezi, na kateri je v imenu župana Zorana Jankovića zbrane nagovoril mestni svetnik Aleš Kardelj.

Spoštovani župan prijateljskega Kočevja dr. Vladimir Prebilič, spoštovani mag. Milan Lovrenčič in predstavniki Koordinacije domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije, spoštovani pripadniki Slovenske vojske in specialne brigade MORiS, spoštovani člani zgodovinskega društva, spoštovani navzoči!

Dovolite mi, da vas pozdravim v imenu Mestne občine Ljubljana in njenega župana Zorana Jankovića, ki ga moram, žal, opravičiti zaradi drugih obveznosti.

Danes smo se zbrali na zgodovinskem Kongresnem trgu v Ljubljani z namenom, da obudimo spomin na obdobje pred 100 leti. Leta 1914 se je začela 1. svetovna vojna, ena največjih morij v naši zgodovini, ki je celotno človeštvo in posameznika za vedno spremenila. 1. svetovna vojna je bila za tisti čas in razvoj absolutni presežek tako po številu sodelujočih držav in ozemlja, po številu padlih, ranjenih in civilnih žrtev kot po uporabi orožja in bojnih sredstev. Svet se je spremenil globalno.

Slovinci smo v vojno vstopili v avstro-ogrski monarhiji, konec vojne, mirovna pogajanja in preoblikovanje Evrope pa so za Slovence pomenili nov začetek v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na bojna polja prve vojne so slovenski fantje odhajali tudi iz Ljubljane in bili večinoma vpoklicani v 17. pešpolk, imenovan tudi »Kranjski Janezi«, kjer je bil jezik poveljevanja slovensčina. Krvni davek je bil visok, tudi zaradi neizkušenosti in načina vojskovanja, a Slovenci smo tako postali vojaki in pridobili prepotrebne izkušnje za vojno, ki je sledila že čez 20 let.

Tu, na Kongresnem trgu se je vedno pisala zgodovina, tako slovenskega naroda kot prestolnice Ljubljane, mesta heroja. Ob tej priložnosti čestitam Zgodovinskemu društvu IR 17, ki bo danes slovesno prevzelo repliko zgodovinskega bojnega prapora 17. pešpolka.

Spoštovani, v svojih dejanjih in ravnanjih ostanite zvesti sebi in vrednotam, ki so izoblikovale pretekle generacije in danes živčim omogočile življenje v samostojni Sloveniji, v družbi evropskih narodov in narodnosti. Dobrodošli v Ljubljani, pozdravljeni na Kongresnem trgu.

(Nagovor mestnega svetnika Aleša Kardelja 4. marca 2014 ob spominski slovesnosti na Kongresnem trgu.)

Foto: Peter Naglič

Italijanski vojni ujetniki na grajskem griču. Fotografiral jih je Peter Naglič, ki je bil kot vojak dodeljen karantenski postaji, kjer je opravljal stražarske naloge.

vojaškemu pogrebu. Skupina nas je štela dvajset mož s puškami za parado in dvanajst mož za nošnja in pokopavanje. Ko smo prispeli na pokopališče k sv. Križu, so bili mrtveci že v kapeli v rakvah, ki so bile kar provizorično sestavljene. Pripeljali so jih iz raznih bolnic, nekateri so bili tu do 30 dni. /.../ najprej je blagoslovil rajnke v kapelici vojaški duhovnik, nato so jih dvignili in jih nesli k jami, ki je bila že veliko vnaprej skopana, globoka do tri metre in široka prav toliko. Bila je podobna globokemu jarku. Rakve so se vlagale kot polena po tri druga vrh druge tako, da jih je šlo več tisoč v en sam jarek.«

Cerkveni zvonovi za vlivanje topov

Pomanjkanje v mestu se je ves čas vojne zaostravalo, po letu in pol pa je država v obupnem iskanju surovin začela s cerkvenih zvonikov pobirati zvonove, ki so jih uporabili kot surovino v vojni industriji za vlivanje topov, puškinih cevi, raznih armatur pri vojaških ladjah in podobnem. Sprva prostovoljno, kasneje pa obvezno so ljudje oddajali predmete iz medenine, občasno celo tkanine, zlat nakit pa so zamenjevali za nakit iz navadne pločevine s spominskimi napisi in letnicami. Vojna je bila v življenju ljudi vseprisotna, če že ne zaradi pomanjkanja, pa zaradi različnih akcij, ki so si jih zamislile oblasti in s katerimi so ljudem pobirali najbolj osnovne predmete, s katerimi je nato država navidezno lajšala življenje vojakom na bojiščih. V Ljubljanskih šolah so otroci izdelovali nogavice iz papirja in posebne galoše ali odeje iz slame.

Razglasitev države Slovencev, Hrvatov in Srbov

Ob vseh teh vplivih vojne na življenje Ljubljancev se je v mestu odvijalo tudi politično življenje. Ko se je vojna že bližala koncu, je bilo bodočemu političnemu razvoju potrebno postaviti nove temelje. Marca 1918 je v Ljubljano prišel voditelj Slovenske ljudske stranke Anton Korošec, ki mu je žena ljubljanskega župana Franja Tavčar izročila podpise, zbrane v deklaracijskem gibanju. Mesec dni zatem so v Ljubljani izbruhnili manjši neredi, v katerih so bilo razbitih nekaj šip, do večje eskalacije pa ni prišlo. 16. in 17. avgusta je bil v Ljubljani ustanovljen

Narodni svet, ki so ga sestavljali predstavniki raznolikih slovenskih političnih strank in skupin s Kranjske, iz Trsta, Istre in s Koroške. Predsednik Narodnega sveta je postal Anton Korošec. Narodni svet je nato postopoma prevzemal nekatere oblastne funkcije. 29. oktobra je Ljubljana zbudila v praznični dan. Na Kongresnem trgu je potekalo zborovanje, ki se ga je udeležilo okoli 30.000 ljudi. Zborovanje je pomenilo izbruh nacionalnega navdušenja z vzkliki ameriškega predsedniku Wilsonu, Srbiji, enotnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov in slovanski enotnosti. Razglašena je bila država Slovencev, Hrvatov in Srbov, Avstro-Ogrske je bilo tudi za te kraje konec. Dva dni pozneje je Narodni svet imenoval Narodno vladu pod predsedstvom Josipa Pogačnika, ki je nato izvajala državno oblast do združitve države s Kraljevino Srbijo, na nekaterih področjih pa vse do leta 1921.

Pogled na 1. svetovno vojno danes

Po sto letih, kolikor jih je minilo od takrat, ko se je začela velika vojna, danes ta spopad razumemo bolje, kot so ga razumeli običajni ljudje tistega časa. Zgodovinsko razumemo okoliščine, ki so privedle do prve svetovne vojne, in poznamo posledice vojne ter spremembe, ki jih je vojna povzročila. Pomembno pa je razumeti ljudi tistega časa, ki so sprva verjeli, da bo vojne konec ob božiču in ki so nato vsak dan upali, da bodo lahko svoja življenja utirili nazaj v stare tirnice. Spoznati in razumeti Ljubljance tistega časa ni težko. Bili so takšni, kakršni smo danes mi; če se poskusimo vanje zživeti z lastnim razumevanjem in čustvovanjem, lahko dojamemo, kako je svetovna vojna razburkala njihova življenja, mnoga uničila, razbijala družine in povzročala obup generacij, ki bi morale prav takrat z optimizmom vstopati v življenje. Čeprav in prav zato, ker nas od prve svetovne vojne loči še druga ter nekatere druge in večkratno rožljanje z orožjem, je stoletnica prve svetovne vojne ponovna priložnost za žal še vedno aktualni klic »Nikoli več vojne!«

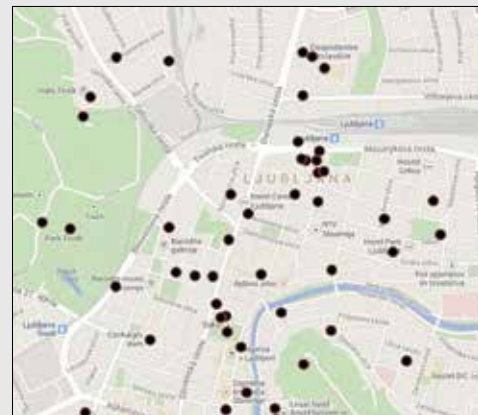
Dnevnik Petra Nagliča je objavljen v: *Moje življenje v svetovni vojni 1914–1918*. Fotodnevnik vojaka, ur. Blaž Vurnik, Mestni muzej Ljubljana in Modrijan, Ljubljana 2007. Dnevnik Frana Milčinskega je objavljen v: *Fran Milčinski: Dnevnik 1914–1920*, ur. Goran Schmidt, Slovenska matica, Ljubljana 2000.

Kinozemljevid Ljubljane

Vodnik po zgodovini kina v mestu

Aina Šmid

V letu kina, ob 90-letnici delovanja kinematografa na Kolodvorski 13, se pod okriljem mestnega kina Kinodvor in v sodelovanju z Muzejskim oddelkom Slovenske kinoteke odvija kar nekaj dogodkov, razstav, posebnih projekcij, predstavitev in debat, ki želijo v javnosti širiti in bogatiti zavest in znanje o pomenu kina na Slovenskem, in še posebej o njegovi vlogi v prestolnici. Do konca aprila si lahko med drugim v tivolski galeriji na prostem, na Jakopičevem sprehajališču, ogledate izjemno razstavo fotografij angleške fotografkinje Deborah Beer, ki so nastale na snemanju kulturnega filma *Nostalgija ruskega režiserja Andreja Tarkovskega*. Gre za izbor skoraj stotih fotografij iz zbirke Gideona Bachmanna iz arhiva *Cinema Images* iz Pordenona, ki je bil doslej komaj kdaj viden oziroma predstavljen širši javnosti.

Eden od projektov, ki so ga pripravili v jubilejni sezoni ljubljanskega kina (od oktobra 2013 do oktobra 2014), je tudi *Kinozemljevid*. Ideja zanj se je porodila na temelju raziskav o zgodovini ljubljanske kinematografije, s katero se je podrobneje ukvarjal raziskovalec in velik poznavalec slovenske kinematografije in kinematografov Klemen Žun. Pogled v zgodovino je razkril, da je od konca 19. stoletja v Ljubljani delovalo na okoli 80 lokacijah več kot 200 različnih kinematografov, od potujočih, poletnih, manjših ali večjih, začasnih, vse do današnjega mestnega kina Kinodvor, ki se je v takšni ali drugačni obliki kot kino nenehno ohranjal na tej lokaciji. Arhivski podatki, odkritja in zgodbe, ki so prihajali na dan, so kar klicali po tem, da se to bogato zgodovino tudi zapiše, ohrani in predstavi še v posebni obliki. Tako je nastala zamisel za projekt *Kinozemljevid*, ki ga bodo lahko ljubitelji kina, filma in kulture brali in doživljali na dva načina. Kot knjigo – vodnik s podrobnimi podatki o kinu in projekcijah na določeni lokaciji, opremljeno s starimi in novimi fotografijami ter zemljevidom z vsemi označenimi lokacijami na območju Ljubljane, ki jo je avtor zamejil znotraj današnje obvoznice. Poleg knjižnega dela pa se bo *Kinozemljevid* predstavil širši publiki tudi kot živ projekt, svojevrsten hommage nekdanjim kinopredstavam na nekaterih znamenitih lokacijah po mestu, kjer so se v zgodovini že vrteli filmski koloti za občinstvo. Začeli bodo s premiero v secesijski lepotici, veliki dvorani Grand hotela Union, ki je bila dolgo časa namenjena prav za izbrane filme in prestižne filmske premiere v mestu, Kinodvor pa je skušal oživiti to tradicijo in povrniti nekaj starega kinoblišča s premiero berlinskega nagradjenca *Grand Budapest hotel* v prostorih nekdanjega Kina Union. Naslednji dogodek, ki bo markiral zemljevid nekdanje kinomreže v Ljubljani, se bo odvrtil v Kinu Šiška, ki je sicer še vedno aktualna lokacija za nekatere izbrane filmske festivale oziroma dogodke, temu pa bodo sledile posebne projekcije v Operi, na Ljubljanskem gradu in na nekaterih drugih eminentnih lokacijah, kjer so nekoč že bile priljubljene kinolokacije.

Kinozemljevid je bil pravkar (9. aprila) prvič predstavljen v Kinodvoru ob zaključku letošnjega Abonmaja za poznejša leta, skupaj z gosti, avtorjem knjige Klemnom Žunom, kinooperaterjem in veteranom projekcij v Kinodvoru Francijem Milošičem in nekdanjo kustosinjo Slovenske kinoteke Lilijano Nedič.

Tjaša Smrekar, ki pri Kinodvoru skrbi za vsa dogajanja okoli jubilejnega leta kina, nam je povedala: »*Kinozemljevid* je namenjen vsem, ki jih zanima zgodovina mesta z vidika kina, filma in nekdanjega kulturnega utripa v Ljubljani, nam v Kinodvoru pa je šlo predvsem za to, da pokažemo ljudem, kako je nastajala in se spreminjala kinematografija v Ljubljani, kakšni so bili trendi in okusi v preteklosti, pa tudi, kaj pomeni to za prihodnost. Temu je namenjen pravzaprav celoten projekt Leto kina, da pogledamo, kakšen je bil kino nekoč, kaj se z njim dogaja danes in kakšna bo njegova prihodnost.«

70 let Partizanskega pevskega zbora Ljubljana

Od Invalidskega pevskega zbora do PPZ Ljubljana

Dr. Franc Križnar

1 Invalidski pevski zbor s K. Pahorjem, Črnomelj, maj 1944 (Fototeka Muzeja novejšje zgodovine Ljubljana). **2** Karol Pahor, 1944 (Fototeka Muzeja novejšje zgodovine Ljubljana). **3** Skladatelj Rado Simoniti (znamka PTT Slovenije, 31. 1. 2014). **4** Pesnik Karel Destovnik Kajuh (risba B. Jakca s Kulturnega plenuma v Semiču, 5. 1. 1944; obj. v: Emil Cesar, Pozdravljen, Kajuh – Kanjuh!, Ljubljana 2012, str. 163). **5** PPZ Ljubljana, Portorož, 2011 (foto: Simonka Rus).

Moški pevski zbor s komaj dvojno zasedbo vokalnega okteta (17 članov) je bil ustanovljen 20. aprila 1944 v partizanski bolnišnici na Planini pri Črnomlju z odlokom Propagandnega oddelka GŠ NOV in POS kot Invalidski pevski zbor na pobudo (polit)komisarja GŠ NOV in POS Borisa Kidriča. Sestavljali so ga partizanski rekonvalescenti, da bi spodbujali soborce. Zbor je oblikoval in usmerjal prvi zborovodja Karol Pahor (1896–1974), ki ga je vodil do januarja 1944. Pri delu mu je pomagal major Ante Novak. IPZ je posebno pozornost posvečal tedanji sovjetski glasbi in s tem tudi idejno vplival na vrsto naših skladateljev v času NOB.

Prvi nastop Invalidskega pevskega zbora 27. aprila 1944

Prvi nastop je imel že čez teden dni (27. aprila 1944) na Planini. Julija (1944) se je število pevcev povečalo na 32, ob koncu vojne pa je zbor štel 33 pevcev. Nastopal je po Beli krajini, v Črnomlju in na Radiu OF. Pahorjevo začetno ali kar pionirsko delo je nadaljeval Pavel Šivic, ki je IPZ vodil do junija 1945. To je bilo hkrati najznačilnejše obdobje delovanja zbora: pogosto je nastopal na bojiščih in mitingih, gostoval med ranjenimi partizani v italijanskem Bariju ter osvobojeni Ljubljani 9. maja 1945 podaril 120. nastop. Iz tega obdobja je tudi njegov »železni« repertoar, ki ga še dandanes sestavljajo najpopularnejše borbene pesmi, večinoma napisane prav zanj. Do l. 1952 je zbor nastopal le občasno. Tedaj pa sta ga z imenom *Partizanski invalidski pevski zbor* obnovila P. Šivic in Janez Kuhar.

Pod sedanjim imenom zbor deluje od leta 1972

Kot *Partizanski pevski zbor (Ljubljana)* zbor deluje od 1972. L. 1953 je vodstvo za 28 let prevzel Radovan Gobec. Nastopal je veliko v domovini in tujini, snemal za radio in televizijo ter sodeloval pri filmih. Samostojno ali v sodelovanju z drugimi je izdal na desetine plošč. L. 1980 je zbor prevzel Milivoj Šurbek, za njim pa so ga vodili še Ciril Cvetko (1986–90), Peter Škrjanec (1991–92) in nazadnje Franc Gornik (od 1993). Za delovanje je prejel nekaj osrednjih nacionalnih nagrad in odličij: *Prešernovo nagrado* (1969), *nagrado Avnoj-a* (1978), *nagrado Mesta Ljubljane-Mesta herojev* (1999) idr.

Ob jubileju Partizanskega pevskega zbora tudi 100-letnica rojstva Rada Simonitija in 70-letnica smrti Karla Destovnika - Kajuha

Hkrati bo izzvenela letošnja 70-letnica PPZ Ljubljana še kot spomin na 100-letnico rojstva skladatelja Rada Simonitija (1914–1981) in 70-letnico smrti pesnika Karla Destovnika - Kajuha (1922–1944), dveh tehtnih slovenskih angažiranih umetnikov, ki sta največ prispevala k obujanju glasbenega in literarnega fenomena: (slovenske) partizanske pesmi. Skladatelj in dirigent **Rado Simoniti** je tik pred vojno postal zborovodja *Opere SNG* v Ljubljani (1939–43). Ob kapitulaciji Italije (8. septembra 1943) je vstopil v partizane, kjer je na široko razvil glasbeno aktivnost. S kulturniško skupino *X. Ljubljanske brigade* je nastopal najprej na Dolenjskem, nato pa je z njo prešel na hrvaško stran, od tam na otok Vis in končno v Italijo. Tu je prevzel vodstvo *Pevskega zbora Srečko Kosovel*, ki so ga sestavljali njegovi primorski rojaki. Kot skladatelj je bil izrazit melodik, naravnani lirično in čustveno, slovansko polnozvočen. Zlasti se je izpovedal v *samospevih* z najbolj poudarjeno osebno (intimno) noto. Njegova operna enodejanka *Partizanka Ana* (na libreto Smiljana Samca) je nastala po vojni (1966), ki pa jo je skladatelj zasnoval že med osvobodilnim bojem. Zanj velja, da se je prav v njej najlepše izpel, med *zbori* pa so še: (*mešani z.*) *Starka za vasjo*, (*moški z.*): *Le vkup, le vkup, uboga gmajna*, *Za čašico riže*, *Bole mi leži*, *Na oknu glej obrazek bled*, *Kaj ti je deklica* idr., (*ženski z.*): *Dopolnil dan je bolečino*

in *Lepo moje ravno polje* ter mladinske in otroške zborovske skladbe.

Pesnik **Karel Destovnik - Kajuh** je bil že kot gimnazijec v Celju zaradi širjenja komunističnih idej izključen. Šolanje je nadaljeval v Mariboru. Prve pesmi je objavjal v revijah *Slovenska mladina* in *Sodobnost*. Med vojno je prišel (1941) v Ljubljano, avgusta 1943 pa se je od tam pridružil partizanom. Tu je kot vodja kulturniške skupine 14. divizije padel (Šentvid pri Zavodnjah nad Šoštanjem) nedaleč od doma (22. februarja 1944). Pripravil je pesniško zbirko *Markacije* (nenatisnjena) in objavjal v *Slovenskem poročevalcu*. V zbirki *Pesmi* (1943) je povezoval odločenost za osvobodilni boj (*Moja pesem*) z osebno izpovedjo, zlasti v pesmih, posvečenih materi (*Materi padlega partizana*, *Kje si, mati*) in dekletu (*Bosa pojdiva*, *dekle, obsorej*, *Samo en cvet, en češnjev cvet*) idr. Velja za Simonitijevega pesnika.

Spominski koncert PPZ Ljubljana je bil 13. aprila v Gallusovi dvorani CD pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana in župana Zorana Jankoviča, hkrati pa ga je programsko spet pospremil eden tesnih sodelavcev PPZ Ljubljana Tržaški partizanski pevski zbor z orkestrom, solisti in dirigentko Pio Cah iz sosednje Italije. Obenem pa je to še en praznik trdoživosti in svobodoljubnosti slovenskega naroda, ki sta še kako vplivali na evropske zgodovinske razmere v letih 1939–1945.

CENTER PONOVNE UPORABE NA POVŠETOVU 4

Staša Cafuta Trček

Foto: Staša Cafuta Trček

Center ponovne uporabe na Povšetovi je dobrodošel vsem generacijam in slojem kupcev in je vedno dobro obiskan.

Od novembra lani deluje Center ponovne uporabe na Povšetovi 4, ki ni namenjen le tistim, ki nimajo, in socialno šibkim, temveč tudi ljubiteljem mode, starih predmetov in tehnike ter predvsem okoljsko ozavešenim ljudem, ki se zavedajo, da s ponovno uporabo izdelkov ohranjajo naravne vire in surovine ter pospešujejo nastajanje zelenih delovnih mest. »Obiščite nas in se prepričajte sami,« vabi dr. Marinka Vovk iz Okoljsko raziskovalnega zavoda ter nadaljuje, da boste zagotovo našli nekaj, kar vam ustreza. Predmeti so zelo dobro ohranjeni, zanje pa boste odšteli zelo malo denarja. Sicer pa v Centru omogočajo tudi popravilne oblačil. Ob sredah in petkih od 11.30 do 15. ure je na voljo modna oblikovalka, ki poskrbi za manjša popravila, ožanje, krajšanje in preoblikovanje oblačil. Ker imajo tudi šivalne stroje, lahko vsak dobi tudi podporo pri šivanju. Redno izvajajo tudi delavnice z različnimi zunanji sodelavci (priprava naravne kozmetike, obnova pohištva, *upcycling* oblačil). Ciljne skupine so različne, od mladih do upokojencev, saj tovrstna znanja in veščine vsakomur koristijo. Cilj Centra ponovne uporabe je ozavestiti ljudi o ponovni uporabi že rabljenih predmetov. Dnevno Center obišče od 50 do 70 kupcev, na mesečni ravni to pomeni, da so kupci omogočili ponovno uporabo 2400 različnim izdelkom.

Rok Krojež, vodja Centra ponovne uporabe: Ob torkih pride v

Center največ ljudi, saj imamo v nedeljo in v ponedeljek zaprto, stranke pa ob torkih računajo na nove stvari. Veliko povpraševanje je po tekstilu, keramiki, otroških predmetih in pohištvu. Starostnih skupin ni. Glede slojev pa tudi ni razlik. Prihajajo tako ljudje, ki si morda novih stvari ne morejo privoščiti, prav tako pa tudi tisti, ki sicer finančno zmorejo kupiti nove stvari, a jim rabljene pomenijo neko novo dodano in uporabno vrednost. Ob tej priložnosti bi povabil vse, ki še ne vedo za nas, da sprejemamo rabljene, a še vedno uporabne predmete oz. stvari, prav tako pa vabim kupce, da nas obiščejo in najdejo predmete, ki bodo ponovno zaživel.

Mateja Habinc, obiskovalka Centra: Prihajam večkrat. Všeč

mi je, da v Centru niso samo rabljene obleke, temveč tudi druge uporabne reči. Želela bi si, da bi bilo še več izbire, saj vendar vemo, da imajo ljudje doma veliko uporabnih reči, ki jih ne uporabljajo več, nekomu drugemu pa bi prišle prav. Pozimi sem na primer pogrešala še več sank za otroke ali pa na splošno manjših uporabnih stvari za dom.

Mateja, obiskovalka Centra: Redno se vračam. Tukaj najdem veliko predmetov, ki jih je že nekdo pred mano skrbno izbral in vem, da so zaradi tega tukaj same lepe stvari. Velikokrat najdem zanimive knjige, ki jih v knjigarnah ni več dobiti, rolerje za otroke ali pa morda bergle, ki pridejo velikokrat prav. Veseli me tudi, da so se ljudje navadili pripeljati stvari, ki jih ne potrebujejo več, nekomu drugemu pa za majhen denar pridejo še kako prav.

Dan zbiranja spominov Ljubljana v bodeči žici

Slovanska knjižnica, 12. maj 2014

Teja Zorko

Fotografiji: arhiv MKL

Prizora iz Ljubljane v času med drugo svetovno vojno, ko je bilo mesto obdano z bodečo žico italijanskih okupatorjev.

Dogodek zbiranja spominov na Ljubljano v bodeči žici bo potekal v ponedeljek, 12. maja 2014, v dvorani Slovenske knjižnice na Einspielerjevi 1 v Ljubljani od 9.00 do 18.00 ure. Obiskovalci ste vabljeni, da se v tem času oglasite v dvorani s svojimi fotografijami in pričevanji. Fotografije bomo digitalizirali in jih takoj vrnili, pričevanja bomo zapisali in jih postavili na portal Kamra www.kamra.si.

Cilj projekta je spodbuditi posameznike k odkrivanju družinskih in osebnih spominov s poudarkom na fotografijah ter jim ponuditi možnost digitalizacije in zapis pričevanja v knjižnici. Tako v knjižnici opravljamo domoznansko poslanstvo digitaliziranja in ohranjanja dragocenih pričevanj za prihodnje generacije, njihovo javno dostopnost na regijskem portalu za domoznanstvo in kulturno dediščino KAMRA ter promocijo aplikacije za samostojno nalaganje fotografij ALBUM SLOVENIJE.

Dnevi spominov v Mestni knjižnici Ljubljana

V Mestni knjižnici Ljubljana pripravljamo dneve spominov v okviru Slovenske knjižnice, Centra za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke. Prvi tovrstni dogodek smo pripravili februarja lani, ko smo v sodelovanju s projektom Europeana zbirali spomine, dokumente in pričevanja o prvi svetovni vojni. Odziv je bil tako spodbuden, da smo se odločili pripraviti takšno srečanje vsako leto. Letošnji dogodek večinoma navezujemo na sodelovanje z regijskim portalom Kamra in njihovo novo aplikacijo Album Slovenije.

Meščane pozivamo, naj se dneva spominov udeležijo predvsem s svojimi fotografijami iz obdobja druge svetovne vojne, ki se še posebej navezujejo na obravnavano tematiko življenja Ljubljančanov v mestu, obdanem z bodečo žico. S tem dogodkom želimo tudi negovati zavedanje o posebnosti Ljubljane kot edine prestolnice, spremenjene v »veliko koncentracijsko taborišče, ki pa ga okupator ves čas okupacije ni mogel spraviti na kolena« (Matija Žgajnar: Ljubljana v bodeči žici, 1980, str. 30).

Zgodovinsko ozadje

Šestega aprila 1941 je vojna vstopila tudi v Ljubljano, tedaj glavno mesto Dravske banovine v Kraljevini Jugoslaviji. Le nekaj dni pozneje je bataljon italijanskih bersaljerjev »osvojil trdnjavo Vič«,

kakor se je izrazila tedanja italijanska propaganda, in vkorakal v središče mesta. Tako je tretjega maja 1941 Ljubljana postala središče nove italijanske province – Provincia di Lubiana – in s tem sestavni del italijanske države. Po severnem obrobju mesta, pred Šentvidom in pred Črnučami, takoj za Zalogom, je tekla razmejitvena črta, pozneje državna meja med Italijo in Nemčijo.

V ilegali, skrito pred okupacijskimi oblastmi, je začel v mestu rasti odpor proti okupaciji in neutemeljeni aneksiji, ki je kmalu razvil svojevrstno množičnost, ki je presejala dotedanje politične in socialne ločnice.

Da bi italijanska okupacijska oblast izolirala Ljubljano, ki jo je že jeseni 1941 prepoznala kot center slovenskega odporiškega gibanja, da bi onemogočila prosto prehajanje med samim mestom in širšim zaledjem oz. celotno pokrajino, je spomladi 1942 začela graditi velikopotezno oviro – žični obroč okoli mesta. **Ljubljana je s tem postala edino glavno popolnoma obdano s fortifikacijskim sistemom, in sicer od 23. februarja 1942 do 9. maja 1945, kar pomeni 1170 dni.**

V sestavi fortifikacijskega obroča v dolžini 29.663 m (širokega med 5 in 8 m ter visokega do 2 m) je bilo skupno 206 bunkerjev, žične ovire so bile nameščene v dolžini 41 km, pri čemer so napeljali tudi 2,4 km električne žice za elektriziranje bodeče žice in v ta namen zgradili tudi tri nove transformatorske postaje.

Dan zbiranja spominov "Ljubljana v bodeči žici"

Slovanska knjižnica, 12. maj 2014

mestna knjižnica ljubljana

Spoštovani Ljubljančani,
ali v vaših domačih albumih morda še hranite fotografije, povezane z Ljubljano in njeno širšo okolico med letoma 1942 in 1945, ko je bilo mesto obdano z bodečo žico?
Delite jih z nami!

Poleg zunanjega obrambnega pasu so Italijani vpeljali še notranji obroč znotraj samega mesta. S tem so ločili center Ljubljane od predmestij Vič, Šiška in Moste http://sl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ljubljana_Moste&action=edit&redlink=1. Postavili so cestne prepreke ter 34 stražarnic. S tem so celotno okupirano Ljubljano razdelili na tri cone: notranja cona (Gospodarska–Prešernova–Erjavčeva–Trubarjeva–Kopitarjeva), cona II (preostala Ljubljana brez Viča, Šiške in Most) in cona III (Vič, Šiška, Moste).

Ograda je vsebovala le devet blokov ali prehodov med pokrajino in mestom. Žični obroč je zelo otežil stik mesta z okolico, odpor proti okupatorjem je bil prisiljen vzpostavljati prikrite zveze z okolico in iskanje novih poti za pretok sporočil in osebnih stikov. »Po prepovedi uporabe biciklov v Ljubljani se je utrnula ideja in sprožil plaz uporabe 'trickiklov'. Neki obrtnik mi je ob mojem kolesu pritrtil še majhen zabojček in eno kolo s sestričnega vozila. Moj oče, ki je bil iznajdljiv človek, je svojemu kolesu dodal še tretje kolo in se mirne duše vozil mimo italijanskih straž ...« (pričevanja Ljubljančanov v knjigi *Življenje Ljubljančanov med drugo svetovno vojno* avtorice Mojce Šorn, Ljubljana, 2007).

V zaprtem mestu je okupacijska oblast izvajala racije, množična preverjanja prebivalstva po sektorjih znotraj žične ovire, internacije, streljanja talcev. Navkljub temu so po skrivnih prehodih pod žico prehajali ranjenci in prebivalci, ki niso imeli dovoljenja za prehod te meje. Zato je po vojni postala simbol kljubovanja in upora proti okupatorju.

Prvi spomenik na Poti leta 1953, prvi spominski pohod leta 1957

Po maju 1945 so meščani uničili skoraj celotni obrambni pas okoli Ljubljane, vključno z večino bunkerjev, leta 1953 so na Dunajski cesti, na mestu prehodnega bloka, postavili prvi spomenik. Leta 1957 je potekal prvi spominski pohod *Ob žici okupirane Ljubljane*, ki se je nato razvil v tradicionalno prireditev. Leta 1972 so trije študentje arhitekture predstavili idejno zasnovo Poti spominov in tovarištva kot štiri metre široko pešpot v dolžini 34 km; pot z obeležji in drevoredi je pomagalo graditi 150.000 meščanov in je bila končana leta 1984. Danes za pomen in videz Poti spominov in tovarištva skrbi Društvo Zeleni prstan, ki povezuje ljubitelje narave, kulture in zdravega načina življenja.

Kontaktne osebe za več informacij o Dnevu spominov: Teja Zorko (teja.zorko@mkjlj.si, tel. 01/2363-850) in **Aleš Klemen** (ales.klemen@mkjlj.si, tel. 01/6001-343)

Slovenke so premalo odprte za drznejše modne kose

Butik Malloni

Foto: Robert Ribič

Lastnica butika Malloni Erika Velušček v svoji prodajalni prestižnih modnih oblačil na Mačkovi ulici 4.

Butik Malloni ima prodajni prostor v prestižnem delu Ljubljane na Mačkovi ulici 4. Erika Velušček, lastnica butika, se že nekaj časa ukvarja z modno industrijo, butik pa je odprla maja 2012 in je članica Združenja mestnih trgovcev Ljubljana (ZTML).

Poreklo blagovne znamke

Butik Malloni je franšiza in blagovna znamka, ki prihaja iz Italije. Nastala je v majhni čevljarni v osrednji Italiji in se razvija vse od konca petdesetih let prejšnjega stoletja do danes. Deluje že tretja generacija družine Malloni, ki združuje tradicijo obrtništva z unikatnim modnim dizajnom. Iz Mallonijevih delavnic tako prihajajo modne znamke Malloni, I_Malloni in Ixos, vsaka s svojim konceptom: Malloni z minimalizmom in večnimi, skoraj umetniškimi kosi, I_Malloni s spogledovanjem s pop kulturo in nekaj drznejšimi kombinacijami ter čevlji Ixos kot metamorfoza kreativnosti.

Kolekcija za dame s stilom

O kolekciji prestižnih ženskih oblačil gospa Erika pravi: »Kolekcija Malloni je namenjena vsem ženskam, ki obožujejo svobodo in udobje, jih privlači brezčasna lepota in individualen stil, ki so samozavestne in inovativne. Ženska Malloni je tista, ki nosi obleko in ne obleka nje.« Naša sogovornica je še nekaj več povedala o tradiciji izdelave obrtniških oblačil in odzivu kupcev na kolekcijo Malloni: »Neoporečna izdelava in tradicija pravega italijanskega obrtništva dajejo vsakemu kosu Malloni dodano vrednost, ki jo v današnjih časih v modni industriji težko najdemo. Smo srednji in višji cenovni razred. V kreacijah Malloni se prepleta duh skandinavske kulture z vonjem Daljnega Vzhoda, avantgarda postane del vsakdanjega življenja in stopa po ulicah velikih svetovnih metropol. Smo ponosni, da smo edini v Ljubljani s tovrstno ponudbo. Maja bo dve leti, odkar smo v Ljubljani. Odziv je pozitiven, naša ponudba in svetovanje, ki ga nudimo strankam, se odraža z zadovoljstvom in posledično večjim obiskom. Ker se pri nas prodaja stil, strankam želimo

ustreči v celoti. Kolekcije gredo v širino, ne pa v količino istih kosov. Tako lahko rečem, da so vsi kosi unikatni in prodajni.«

Kakšna so pričakovanja glede povečanja prometa v trgovinah mestnega jedra?

»Kot aktivni član Združenja mestnih trgovcev Ljubljana veliko delamo na tem, da bi mestno jedro zaživelo in bilo prijazno za slovenske kupce in seveda turiste. Mesto je dobilo tudi mestno menedžerko Ireno Razpotnik, ki je vez med nami trgovci ni Mestno občino. V letu 2013 smo se že združevali pri projektih Eurobasketa in enotnih odpiralnih časih trgovin čez konec tedna in praznike. Opažamo, da nam bo uspelo, če bomo delovali odločno s konkretnimi cilji. Občina nas bo pri tem zagotovo podprla. Konec koncev smo prestolnica in ob turističnih zanimivostih je za domače in tuje obiskovalce zelo pomembna ponudba nas trgovcev in gostincev.«

So kupci tudi tujci?

»V lanskem letu smo opazili večji obisk, saj smo se marketinško usmerili na tuje goste, ki so obiskali Ljubljano. Imamo pa tudi nekaj stalnih kupcev iz sosednjih držav, ki nas obiščejo večkrat na leto.«

Kaj pričakujete od letošnjega leta?

»Našo ponudbo bomo razširili na modne dodatke in podprli slovenske oblikovalce. Prilaganje slovenskemu tržišču je zelo pomembno, kajti kljub vsemu modnemu dogajanju pri nas so naše gospe in dame premalo odprte za drznejše modne kose. Vedno poskušamo prisluhniti, ugajati, želimo pa tudi modno ozaveščati. Ljubljana je ena najlepših prestolnic, bodimo tudi ena najbolj modnih.«

Slovenski inovatorji z mobilnim telefonom za vas poiščejo prosto parkirišče

Mirjana Ribič

Izum podjetnika in izumitelja Avgusta Senice uporablja Tehnološki park Ljubljana, kjer imajo številna podjetja svoje garaže, projekt iskanja prostih parkirišč s pomočjo aplikacij na mobilnih telefonih pa se razvija tudi po vsej Sloveniji. Izum je zrasel na ideji, da bi lastniki manjših parkirišč oddajali svoja parkirišča takrat, ko so prosta, vozniki pa s pomočjo aplikacije na pametnem telefonu ali na spletni strani www.parkauto.mobi poiskali prosto parkirišče in s tem pridobili na času in privarčevali gorivo. V večjih mestih je parkiranje velika težava, ker so navadno parkirišča v njihovih središčih zasedena, manjša pa samevajo, ker se z njimi ne splača ukvarjati. Sistem Parkauto povezuje lastnike parkirišč in uporabnike v enoten informacijski, upravljavski in plačilni sistem.

Iz podjetja Parkauto smo dobili informacije, kako je projekt nastal in kakšne težave imajo pri razvoju svoje ideje

»Parkauto je projekt, pri katerem sodeluje približno 15 ljudi. Idejo za to tehnično rešitev je dobil podjetnik Avgust Senica, ki je s projektom želel združiti ponudnike neizkoriščenih parkirnih mest in potencialne uporabnike. Zadeva deluje na principu uporabe daljince za dvig zapornice, le da dandanes ta daljinec, to je mobilni telefon, uporabljamo skoraj vsi.« Z enostavno aplikacijo, ki so jo razvili v podjetju, lahko uporabnik kadar koli dostopa do podatka o zasedenosti in dostopnosti prostega parkirnega mesta na njemu najbližji lokaciji, ga rezervira in se brez iskanja in nepotrebne stresa pripelje in parkira. Tudi plačilo je povsem enostavno. Na račun, voden prek aplikacije, enostavno naložimo dobroimetje ali pa plačilo opravimo kar prek čedalje bolj uporabne storitve Moneta. Sistem že živi na nekaterih predelih v Ljubljani (Tehnološki park, Ljubljana, Bičevje, Tržaška, Trznica Šiška, Mašera-Spasičeva, Celovška, Parmova, Dunajska,) in v Mariboru (Jezdarska, Ruška, Slovenska, Smetanova, Ulica Heroja Šlandra, TPC City, Prešernova). Vse informacije so na voljo tudi na spletni strani www.parkauto.mobi. Cilj ekipe pa je privabiti tudi tuje investitorje in idejo čim prej izvoziti po Evropi in širše.

Svojo idejo in realizacijo nam je predstavil izumitelj Avgust Senica

»Preprosto sem se večkrat znašel v situaciji, ko nikakor nisem mogel dobiti prostega parkirnega mesta, obenem pa sem gledal prazne prostore, do katerih nisem imel dostopa. Pomislil sem, da bi lahko lastniki takih praznih površin ponudili parkirna mesta brez ogromnih vlaganj v avtomatske blagajne ali brez

stroškov z osebjem, ki bi pobiralo parkirnine. Takoj sem pomislil na mobilni telefon, ki dandanes postaja nepogrešljivo orodje slehernika in poleg telefoniranja ponuja številne druge funkcije. Seveda je bilo najprej potrebno preveriti, ali je ideja tehnično uresničljiva. Sprva sem sam preveril osnovne funkcije, nato pa sem moral poiskati strokovnjaka, ki dobro obvlada programiranje in delovanje sistema. Spoznal sem Teodorja Bunta, ki je takoj sestavil ekipo programerjev in razvoj sistema se je začel. Ekipe je razmeroma hitro razvila prvo delujočo verzijo. Ovir je bila od samega začetka denar, čeprav je bilo v ekipi veliko motivacije in pozitivne naravnosti.«

O težavah pri razvijanju projekta

»Največja ovira pri širjenju te ideje je miselnost lastnikov parkirnih prostorov, saj obstaja na področjih, kjer je parkiranje problem, že ogromno starih zamer in sporov. Ko mi tem ljudem predstavimo rešitve, navadno ne poslušajo, rešitev jih sploh ne zanima in nočejo razumeti, da lahko z našim sistemom probleme rešijo. Sistem PARKAUTO je mogoče uporabiti tudi za vstopanje lastnikov na parkirišče in s tem zagotoviti red oziroma režim parkiranja, kakršnega želijo lastniki. Nekateri pa so vendarle ugotovili, da dejansko ni nobenega tveganja, ker ni nikakršnih začetnih vložkov, če ima parkirišče že avtomatsko zapornico. Lastnik lahko z našim sistemom pridobi veliko denarja brez kakršnega koli truda. Parkirišče lahko oddajajo samo del dneva, kadar je prazno. Ni potrebno oddajati celega parkirišča – lahko le nekaj parkirnih mest. Na spletni strani lahko spreminjajo delovni čas in število parkirnih mest, se pravi, da lahko po potrebi parkirišče tudi zaprejo.«

Avgust Senica sledi razvoju celotnega sistema in koordinira pridobivanje parkirnih prostorov. Na terenu imajo tržnika,

ki raziskuje zanimive lokacije. Teo Bunta sledi informacijski tehnologiji, saj ima večletne izkušnje na področju telefonije in programiranja. Uporabniki pa lahko vedno pokličejo tudi na telefonsko številko, namenjeno za podporo uporabnikom.

Foto: arhiv podjetja

Aplikacija parkauto.

Toplota uhaja skozi nezatesnjena okna

Tudi v Sloveniji v zadnjih letih po vzoru razvitejših držav čedalje več pozornosti namenjamo učinkovitejši rabi energije tako v gospodinjstvih kot v industriji. Eden izmed enostavnih ukrepov za zmanjšanje rabe energije je zatesnitev že obstoječih oken in vrat.

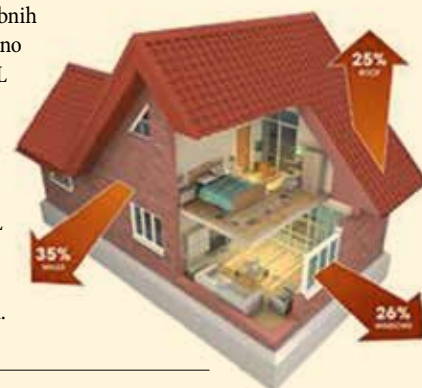
Pri oknih in vhodnih vratih dobro tesnjenje z nadzorovanim prezračevanjem veliko prispeva k zmanjšanju konvekcijskih izgub (nenadzorovan pretok zraka skozi prepire). Skozi vsak meter netesnih oken in vrat namreč v eni ogrevalni sezoni uhaja okoli 40 kWh energije. Če vgradimo kakovostna silikonska tesnila, lahko pri stroških ogrevanja prihranimo tudi do 30 % energije, kar je še posebej pomembno takrat, kadar je površina oken glede na prostornino prostora velika. Z zmanjševanjem izmenjave zraka lahko prihranimo pri hiši s prostornino 300 m³ letno okrog 3.200 kWh energije oziroma 330 l kurilnega olja. Stroški tesnjenja se pri sedanji ceni energentov povrnejo prej kot v eni kurilni sezoni. Krajše vračilne dobe, kot je za tesnjenje oken in vrat, ni pri nobenem drugem varčevalnem ukrepu z energijo. S tem se strinja stroka in Ministrstvo za infrastrukturo in prostor.

Silikonska tesnila, ki jih brez lepljenja vgrajujemo v na novo vrezan utor v okenskem ali vratnem okvirju, so najkakovostnejša kombinacija tehnologije in materialov za obnovo tesnjenja obstoječih oken in vrat. Taka vgradnja silikonskih tesnil je učinkovita zaščita pred mrazom, vročino, preprihom, hrupom, prahom, vonjavami in rosenjem stekel, obenem

pa izboljša počutje v prostoru. Zaradi odličnih lastnosti proizvajalec za silikonska tesnila zagotavlja 10-letno garancijo ob normalnih pogojih uporabe.

Tovrstna tesnila niso primerna le za obnovo tesnjenja pri starih oknih in vratih, temveč tudi za izdelavo novega stavbnega pohištva. Doma je opazen premik k uporabi silikonskih tesnil pri izdelavi stavbnega pohištva predvsem pri večjih proizvajalcih, ki večinoma izvažajo svoje stavbno pohištvo, ter pri zasebnih proizvajalcih, ki želijo zagotoviti 100-odstotno kvaliteto svojih proizvodov. - Podjetje ROSIL iz Ljubljane je najbrž prvo v Sloveniji na področju izdelovanja silikonskih tesnil, tesnjenja oken in vrat v zgradbah brez tesnil kot tudi zamenjave dotrajanih tesnil v vseh vrstah zgradb. Poleg tega je bil ROSIL tudi edini izvajalec tesnjenja oken in vrat, ko je Ministrstvo za okolje in prostor RS tri leta subvencioniralo tesnjenje po vsej državi.

Oglasno sporočilo podjetja Rosil

Ljubljanski vestnik

Spremljajte novinarske konference župana Zorana Jankovića

Na spletni strani Mestne občine Ljubljana www.ljubljana.si lahko vsak torek ob 12. uri spremljate neposredni prenos novinarskih konferenc župana Zorana Jankovića (pri posameznih temah se mu pridružijo tudi sodelavci Mestne uprave oziroma javnih podjetij in zavodov, ki delujejo pod okriljem MOL), na katerih komentira aktualno dogajanje v Mestni občini Ljubljana in odgovarja na vprašanja novinarjev.

Vabljeni k spremljanju novinarskih konferenc v živo, kjer boste lahko dobili celovite informacije o stališčih župana in drugih predstavnikov Mestne občine Ljubljana glede dogajanja pri nas!

Počastitev 140. obletnice rojstva generala Maistra

28. marca je župan Zoran Janković v Steklenem atriju ljubljanske Mestne hiše odprl razstavo o generalu Rudolfu Maistru in borcih za severno mejo, ki sta jo ob 140. obletnici rojstva generala Maistra pripravila Vojaški muzej Slovenske vojske in Društvo generala Maistra Ljubljana. Delegacija Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske pod vodstvom državnega sekretarja Zorana Klemenčiča, delegacija MOL pod vodstvom podžupana Aleša Čerina in delegacija Društva generala Maistra Ljubljana so položile vence k spomeniku generala Maistra na Trgu OF. K spomeniku generala Maistra pred Ministrstvom za obrambo so vence položile delegacije Ministrstva za obrambo, Slovenske vojske, Mestne občine Ljubljana in Zveze društev generala Maistra.

Nepovratne finančne spodbude Eko sklada 2014

Patricio Božič

Eko sklad je 28. februarja 2014 v Uradnem listu RS objavil javne pozive, na podlagi katerih bo v letu 2014 ponudil 20,8 milijona evrov nepovratnih finančnih spodbud, in sicer 21 milijonov za ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije na stanovanjskih stavbah. Trenutno so na Eko skladu objavljeni javni pozivi za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud

občanom: ● za baterijska električna vozila; ● za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb; ● za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti večstanovanjskih stavb. Višina spodbude je pri večini ukrepov, za katere je mogoče dodeliti nepovratna sredstva, omejena na 25 % priznanih stroškov naložbe, za določene naložbe na območjih občin, ki so sprejele odlok o načrtu za kakovost zraka, spodbude znašajo do 50 % priznanih stroškov naložbe, hkrati je za vsak posamezen ukrep določena omejitev višine spodbude v absolutnem znesku. Dodatna ugodnost je možnost prejema ugodnega kredita ob hkratni pridobitvi nepovratnih sredstev za naložbe občanov, ki lahko združujejo enega ali več različnih ukrepov, ki jih Eko sklad sofinancira. Obrestna mera kreditov je trimesečni EURIBOR + 1,5 %, učinkovite obrestne mere pa so objavljene v besedilu javnega poziva 49OB13, ki bo veljal še do konca aprila, razpisana sredstva so povišana za dva milijona evrov. Vsi javni pozivi so dosegljivi na spletni strani www.ekosklad.si, kjer je na voljo tudi dokumentacija za prijavo. Pozor: Za vse ukrepe velja, da morajo biti izvedeni po oddaji vloge za pridobitev nepovratne finančne spodbude! V razpisu za leto 2014 je mogoče za nekatere ukrepe pridobiti višjo subvencijo, če je naložba izvedena na območju s sprejetim odlokom o načrtu za kakovost zraka.

Brezplačne neodvisne strokovne nasvete o toplotni zaščiti, ogrevalnih sistemih, rabi obnovljivih virov, finančnih spodbudah ali znižanju stroškov poiščite v energetsko svetovalni pisarni ENSVET v Ljubljani, Dalmatinova 1, ali na spletni strani www.ensvet.si. Svetovanje je vsak torek in četrtek od 16.30 do 19.30. Prijavite se lahko vsak delavnik od 8.00 do 12.00 na tel. 01/306 11 44.

Vabilo na krvodajalsko akcijo

Spoštovane krvodajalke in krvodajalci mesta Ljubljane! Rdeči križ Slovenije - območno združenje Ljubljane vas prijazno vabi na krvodajalsko akcijo, ki bo potekala 23. aprila 2014 od 7.00 do 17.00 ure na Zavodu za transfuzijsko medicino RS, Šlajmerjeva 6, Ljubljana. Hvala, ker darujete kri za življenje. Za dodatne informacije pokličite RKS - OZ Ljubljana, Tržaška 132 Ljubljana, T: 01 62 07 298 in 040 871 589 ali nam pišite na: kaplja@rdckrizljubljana.si

Rekreativna kolesarska vadba

Kolesarsko Društvo Rog v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana organizira rekreativno kolesarsko vadbo. Vadba se začne v četrtek, 17. aprila 2014, namenjena pa je meščankam in meščanom Ljubljane; potekala bo vsak četrtek do konca septembra od 17. ure do 18.-19. ure. Odpadla bo le v primeru slabega vremena. **Vadbene lokacije-zborna mesta:** 1. Gostilna Pri Peclju – Besnica (vadbo vodi Gorazd Penko), 2. Rotar Center Podsmreka (vadbo vodi Marko Polanc), 3. Glavno parkirišče za Šmarno goro – Tacen (vadbo vodi Andrej Hauptman) – priporočljivo parkirišče za vozila je pri Policijski Akademiji (oddaljeno je 500 m). Vadba bo potekala v skupinah po deset kolesarjev ali manj. Vsak si bo lahko izbral skupino, ki bo primerna njegovim sposobnostim. V okviru vadbe boste od strokovnjakov KD Rog dobili tudi ustrezne nasvete glede opreme. - Vse dodatne informacije lahko dobite na e-naslovu: info@kdrog.si.

Energija za življenje

Žiga Černe

Oživele so že steze in poti, odprla so se zunanja igrišča. Odličen uvod v tradicionalno rekreativno najbogatejši maj. Kdor se rad vozi s kolesom, to verjetno že počne tudi v novi sezoni. Za zdaj edini znani ljubljanski kolesarski dogodek v aprilu ostaja črnuški Maraton Velo, ki je potekal 14. aprila. Šlo je za 30 ali 84 kilometrov dolg obisk Gameljn, Vodic, Šenčurja, Cerkelj, Komende, Mengša in nazaj čez Šmartno. Informacije: www.velo.si. Pot vas bo peš aprila morda vodila na (tudi) zgodovinsko obarvan pohod po poti proti Štampetovem mostu. Zgodovinsko ne le zaradi spominov na dogodke izpred naše polpretekle zgodovine, ko so most Nemcem večkrat porušili partizani, ampak tudi zato, ker bo za mladino zanimiv že začetek izleta, ko se boste z ljubljanske postaje, ob pol devetih dopoldne, do Verda odpeljali z vlakom na parni pogon. Pot bo dolga 24 kilometrov. Informacije: www.aozeleznicar.org/pdzeleznicar.

Teakače bo navduševal Urban Praprotnik, ki v tem mesecu pripravlja kar tri delavnice. Delavnica 23. aprila bo namenjena piljenju tehnike, na njej se udeleženci naučijo veliko koristnih reči za še boljši tek. Informacije: www.tekaskitrener.si.

Kdor pa že vadi redno, si lahko privoščijo brezplačno meritev tekaške kondicije na začetku sezone, ki jo v okviru mestnih

Foto: Nik Rovani

Delegacija Mestne občine Ljubljana je pod vodstvom podžupana Aleša Čerina položila venec k spomeniku Rudolfa Maistra na trgu OF v počastitev 140. obletnice rojstva tega velikega domoljuba, vojaškega stratega, generala in pesnika.

športnih programov pripravljajo na Slovanovem stadionu na Kodeljevem. Razdalji bosta 1600 metrov za ženske in 2400 metrov za moške. Pred testom bodo udeležencem izmerili telesno višino, težo in krvni tlak, vzporedno z njim pa bo potekala predstavitev in preizkus športne opreme. Obvezna je predprijava. Informacije: www.tek.si.

Na tretji aprilski konec tedna pa boste lahko tekli tudi v množici. Sobotni dogodek bo potekal v parku Tivoli, na 8-urnem Formaronu pa boste z nekdanjim smučarjem Juretom Koširjem ob teku spet lahko pomagali zbrati nekaj denarja za pomoči potrebnim otrokom. Informacije: www.timingljubljana.si. Nedeljski tek bodo pripravili v Zadvoru, proge pa bodo na voljo v dolžinah 5, 10 in 20 kilometrov. Letos preizkusno in pripravljajno uvajajo tudi tek trojk. Informacije: www.sportnodrustvozdvor.si. - Uživate v gibanju!

Prijavite se na tek trojk

58. pohod Pot ob žici, ki bo letos potekal med 8. in 10. majem, bo imel spet svoj tekaški del. Edinstvenost teka in lepo speljana trasa vsako leto privabita več tekačev, ki se iz različnih vzgibov odločijo premagati razdaljo 12,5 ali 29 kilometrov. Trojica tekačev (moški, ženske ali mešana ekipa) morajo ves čas teči skupaj, v cilju pa velja čas tistega, ki zadnji preteče ciljno črto. S takšno obliko dogodka želi organizator spodbujati tekače k medsebojni pomoči, solidarnosti in motiviranju. Tradicionalno bo 10. maja start na Kongresnem trgu, za brezplačno prijavo trojke pa imate čas še do 30. aprila. Več na www.pohod.si.

Voden pohod BECEL

Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije vsak prvi torek v mesecu prireja voden pohod po Srčni poti Becel po Golovcu. Start je na Rakovniku, ob nogometnem igrišču Krim (Pot k ribniku). Pot je speljana nad rakovniško cervkijo do Zvezdarne in zavije navzdol proti Litjski cesti, potem pa lahko skupaj krenemo nazaj. Na začetku poti in ob vrnitvi nazaj si je mogoče izmeriti krvni tlak in saturacijo. Vabljeni torek 6. maja 2014 ob 18. uri na Srčno pot Becel po Golovcu in tako

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode februarja 2014

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za posamično vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji. Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so na voljo v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode februarja 2014

() - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode je v februarju 2014 presegal desetilatrazin (razgradni produkt pesticida atrazin) na merilnem mestu Brest I a. Vodnjak ni vključen v sistem za oskrbo s pitno vodo.

Kakovost zraka januarja 2014

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo januarja 2014 zabeležili 8 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Preostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora februarja 2014

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			ŠENTVID	KLEČE, BREST
			11. 2. 2014	11. 2. 2014
pH		6,5 - 9,5	7,3	7,3
Elektroprovodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	546	443
Nitrat	mg/l NO ₃	50	19,9	12,9
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,008	0,008
Sulfat	mg/l SO ₄	250	15,2	9,88
Klorid	mg/l Cl	250	25,4	9,13
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,04	<0,04
Bor	mg/l B	1	0,032	0,019
Krom	µg/l Cr	50	0,88	0,74
Svinec	µg/l Pb	25	0,36	0,69
Atrazin	µg/l	0,1	0,016	0,010
Desetilatrazin	µg/l	0,1	0,027	0,021
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,006	<0,006
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	0,066	0,055
Trihaloeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	0,04	0,06
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,5	<0,5
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., marec 2014

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Februarja 2014

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	10. 2. 2014	0,006	0,018	0,06	9,7	1,9
Hrastje VIII	10. 2. 2014	0,060	0,057	0,94	20	15
Šentvid IIa	10. 2. 2014	0,012	0,024	0,05	19	2,6
Jarški prod III	10. 2. 2014	(0,002)	0,013	0,07	6,6	1,8
Brest Ia	10. 2. 2014	0,021	0,151	0,50	11	1,7

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2014, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani januarja 2014

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	100 %	97 %
Maksimalna urna koncentracija	6	93	305	2	200
Maksimalna dnevna koncentracija	4	57	118	2	130
Minimalna dnevna koncentracija	1	27	48	1	30
Srednja (mesečna) koncentracija	3	38	84	1	54
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	8

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

Razstava **MOŽGANI** – zgodba od znotraj

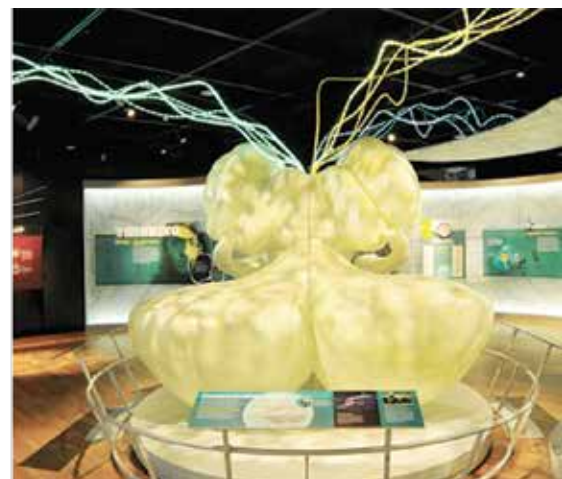
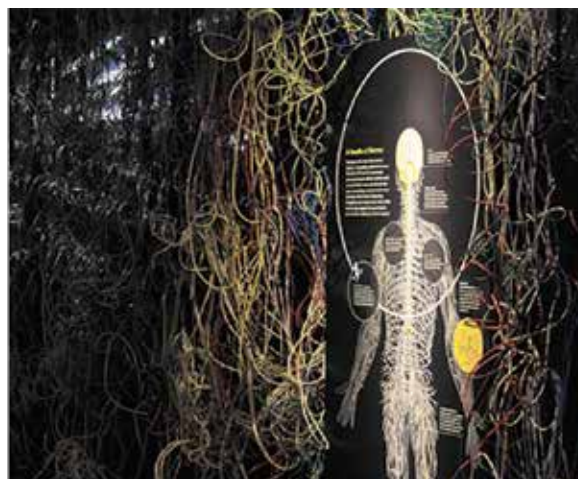
15. MAJ – 24. AVGUST | GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

AMERICAN
MUSEUM OF
NATURAL
HISTORY

Gospodarsko razstavišče ponovno odpira vrata svetovni razstavi **Možgani – zgodba od znotraj (Brain – The Inside Story)** razstava Ameriškega naravoslovnega muzeja iz New Yorka

V Evropi po Granadi, Milanu le še v Ljubljani: od 15. maja do nepreklicno 24. avgusta 2014.

Izjemno poučna, sodobna, interaktivna razstava za vse generacije – zgodba o tem, kako možgani delujejo, čutijo, čustvujejo, razmišljajo in se spreminjajo.

Razstava, ki se razteza na več kot 1300 kvadratnih metrih, se opira na raziskave in tehnologijo 21. stoletja ter nas seznanja z najnovejšimi odkritji nevroznanosti. S pomočjo interaktivnih prikazov, uganek, slik možganov in dognanih modelov lahko obiskovalci raziskujejo občutke, čustva, misli, razvoj možganov in celo njihovo prihodnost.

Človeški možgani – rezultat evolucije, ki traja že milijone let – uporabljajo molekularne, kemične in električne signale za tolmačenje podatkov, tehtanje odločitev in učenje v vseh obdobjih našega življenja. Na podlagi raziskav in tehnologije 21. stoletja ponuja razstava Možgani – zgodba od znotraj obiskovalcem nov zorni kot in globok vpogled v njihove lastne možgane s pomočjo umetniške domišljije, nazornih možganskih posnetkov in dinamičnih interaktivov za vse starosti.

Več: www.brains.si

Odpiralni čas razstave: vse dni v tednu od 9.00 do 20.00 ure.